

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
narodu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Socialni dan

Vprašanje pravične ureditve človeške družbe, ki je vedno zavzemalo važno mesto na razpravah slovenskih katoliških shodov, stopa danes prav v ospredje našega zanimanja in praktičnih prizadevanj. O tem priča tudi Socialni dan, ki se vrši 9. septembra v Ljubljani.

Od prvega katoliškega shoda 1892 do petega leta 1923, pa do danes, ko se posveti socialnim problemom našega časa poseben dan, se je socialno vprašanje razpravljalo kot osrednje vprašanje vsega delovanja katoličanov v javnem življenju. Kot vodilni motiv se vleče skozi vse katoliške shode misel, da je obnova duha, moralni preporod posameznika, poglobitev verskega življenja kar najbolj odvisna od vzorednega dela za gnetni blagor in dvig delovnih slojev, od zunanje preureditve družbe na podlagi pravičnosti in od osvoboditve vseh delovnih stanov od jarma brezbožnega kapitalizma. Ze prvi katoliški shodi so v jedru poudarjali vse to, kar se bo izneslo na predstojem Socialnem dnevu, ki bo sredi najljubejšega boja med izkoriščevalcem kapitalizmom in izkoriščanimi množicami izdelal še bolj konkretne smernice za praktično reševanje tega največjega konflikta svetovne zgodovine. Socialni dan hoče poudariti:

da današnji kapitalizem ni samo tehnika ali najracionalnejši način gospodarjenja po številki, ampak sistem najhujšega izkoriščanja človeka proti vsem božjim zakonom in človeškim pravicam, da je povzročil razredni boj, to je ločitev človeštva v dva sovražna si tabora, da je zato protinaraven, protisocialen in protikrščanski;

da narodno gospodarstvo ne sme biti naravnano na čim večji dobiček posameznika, ampak na smotno preskrbo vseh s potrebnimi stvarnimi dobrinami, da je življenje od dohodkov brez dela protisocialno in da mora po krščanskem pojmovanju družba biti brezrazredna, to je zasnovana na stanove, ki se v vzajemnem telesnem in dušnem, socialno koristnem delu vseh in vsakega po poklicih medseboj izpopolnjujejo in pomagajo, ne pa da so ločeni v razreda, od katerih eden drugega tlač in izkorišča, le-ta pa prvega sovraži;

da je zasebna lastnina utemeljena v svoji socialni funkciji, to je, da je dovoljena in potrebna, ako in dokler služi splošni socialni blaginji; da pa izgubi svojo upravičenost, kadar si kdo prilastuje deleže iz tujega dela in nosi v sebi težnjo po pomnoževanju v neskončnost, tako da drugim otežuje ali docela onemogočuje zasebno lastnino;

da je mezna delovna pogodba sicer sama po sebi dopustna, da pa je v praksi večinoma le navidezno svobodna, in da je zato v tendenci krščanstva, da se nadomesti z drugim odnosom med delavcem in delodajavcem, ki bi dal delavcu vse, kar rabi za človeka dostojno življenje;

da se imajo katoličani ne samo prizadevati za zaščito obstoječe socialne zakonodaje in za njeno izpopolnitev, za tako zvane socialne reforme, marveč morajo težiti tudi za temeljito izpremembo sedanjega družabnega reda v tem smislu, da se izpremeni v koreninah delovno razmerje. Priporoča se ali organizacijska pogodba, po kateri bi delavec bil uradnik v službi družbe in temu primerno gmotno postavljen in osiguran; družbena pogodba, po kateri bi delavci postali pravi lastniki podjetij, ali naravnost družbena pogodba delavcev samih med seboj, kjer bi delavci sami, oziroma delavske korporacije bile lastniki. Nasilni prevrati se samoposebi umevno zmetujejo in vidi rešitev teh vprašanj v močni delavski organizaciji ter v novem, zares krščanskem, protimaterialističnem duhu, ki preišči vso družbo.

V teh smernicah se kaže velik napredek v opredelitvi odnosa krščanstva do socialnega vprašanja, napredek, ki znači vedno bolj jasno in konkretno obrisujejo se razvoj in primenitev osnovnih etičnih načel krščanstva na naglo razvijajoče se socialne razmere pod kapitalistično ero. Upravičeno se lahko reče, da so slovenski katoličani, sinovi pretežno delovnega in siromašnega naroda, kar se tiče formulacije krščanskega socialnega programa, na enem prvih mest in na nas vseh je, da se ta program čimdalje bolj dosledno in korenito izvede v praktičnem gospodarskem življenju.

Rojalisti proti Jugoslaviji

v Atene, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Rojalistični list »Proja« v Solunu piše, da se javno mnenje odločno upira vsakemu načrtu, da bi se dale Jugoslaviji dalekosežnejše koncesije v solunski prosti luki. Na ta način se grško-jugoslovanski sporazum ne more doseči.

Albanija dobila novo vlado

v Tirana, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Uradno se razglša, da je Zogu imenoval za ministrskega predsednika in notranjega ministra Cotta, za zunanjega ministra Vrionija, za pravo sodnega ministra Delvina, za finančnega ministra Tutulanija, za ministra javnih del Kalija Vučitna, za poljedelskega ministra pa Musa Juka. — Slavnosti kronanja Zogua za kralja se bodo vršile na obletnico neodvisnosti Albanije 28. septembra v Proji, rojstnem kraju Zogua. Za takrat se pričakuje obširna amnestija. — Ahmed Zogu je izjavil zastopniku »Daily Expressa«, da je zlobno in nesmiselno trditi, da se je Albanija obvezala biti Italiji utrjeno mostišče; namen Ahmed Zogua je edino ta, da v svojo deželo uvede zapadno evropsko civilizacijo. — Grški »Elefteron Vima« se peča z obtožbami in sumničeni belgrajskih listov nasproti Grški, ker je priznala Zogua za kralja. Trdi, da se je priznanje izvršilo iz čisto formalnih vzrokov. Tirana ni dala za to Grški nobenih koncesij. Najboljši dokaz za to je, da ne pride do rešitve več vprašanj, ki so nerešena med Grško in Albanijo, tako n. pr. izvedba grško-albanskega dogovora o vzajemnem izročevanju članov tolpe, ki prekorajajo mejo. Drugi atenski listi pa naglašajo, da bo grško priznanje Zogua dalo tiranski vladi povod, da se to vprašanje izročitve končno reši.

V vladi o amputaciji niti besede

Izjavi Ljube Davidoviča in dr. Spaha

n Belgrad, 7. sept. (Tel. »Slov.«) V zvezi s Pribičevićevo kampanjo o amputaciji sta danes dala Ljuba Davidovič in dr. Mehmed Spaho dve značilni izjavi. Gosp. Davidovič je rekel:

»Pribičević me vprašuje, če se sploh kaj zavedam. Tu je pa narodni pregovor tak: Reci mu, da ti ne poreče. To vprašanje bi bilo treba postaviti njemu. Za predsednik narodne skupščine mu je rekel na neki seji: Zavedite se g. Pribičević, že nasvet mu ni bil nikoli tako potreben kakor danes. Povem dve, tri besede o amputaciji in o Pribičevićevi zgodovinski noči. Tedaj se je rekel šefom KDK, naj se odkrito izjavijo, ali so za to, da ostanejo v tej državi ali ne. Na to misel se je prišlo ob Predavčevi izjavi, da se s Srbijo sploh ne more več delati. In naposled tudi radi tega, ker so odklonili Stanojeviča. Vendar se je v tistem trenutku, ko so nam odgovorili, da KDK ni za amputacijo, to vprašanje za nas odstavilo z dnevnega reda, ker mi vprašanja o amputaciji sploh nismo nikoli načeli.«

Nadalje je Davidovič izjavil: »G. Maček je prvi in najmerodajnejši vodja KDK. Če dr. Maček govori, govori prvi predsednik KDK in nihče drugi. Pribičević je šele drugi šef. In zdaj naj Pribičević pove, ali se strinja z Mačkovim izjavo o neodvisnosti. Dokler jasno ne odgovori na to vprašanje, se ne mislim več ozirati na njegovo presojo mojega dela in mojega mišljenja.«

Dr. Spaho je dal časnikarjem izjavo, v kateri je med drugim dejal: »Lahko zapišete, da nihče od šefov četvorne koalicije ni zahteval kake amputacije. Mi nikakor nismo za amputacijo. Sicer mi je pa drago, če pridejo protesti iz Zagreba. Sicer pozno, pa vendarle. Samo, da bi morala te Pribičevićeve proteste ponoviti tudi dr. Maček in dr. Trumbić.«

Vlada uživa zaupanje radikalov

n Belgrad, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršilo več sestankov med radikalnimi prvaki. Jutri se bo sestel na seji ožji glavni odbor. Aca Stanojevič bo na tem sestanku poročal o svojih razgovorih, ki jih je doslej imel, posebno o razgovoru z Veljo Vučkovićem. Popoldne je Aca Stanojevič obiskal predsednika vlade g. dr. Korošca. »Pravda« piše o tem sledeče: Razgovor med gg. dr. Korošcem in Aco Stanojevičem je bil prijateljski in prisrčen. Zdag g. dr. Korošec ni več nezadovoljen, ker po Stanojevičevi izjavi vlada uživa zaupanje radikalov. O odnosih v radikalni stranki se je nadejati, da se bodo kar najbolje uredili.

n Belgrad, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Dne 12. septembra bi moral imeti poslovni odbor NRS-kluba sejo. Ker pa je večina vladnih poslancev odšla na agitacijo v Bosno in Hercegovino, kjer se vrše v kratkem občinske volitve, se je ta seja preložila na 16. septembra.

Kongres gospodarskih združenj

n Belgrad, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Jutri se bo v Belgradu vršil kongres gospodarskih organizacij in trgovskih zbornic. Ze danes so prišli iz raznih krajev države in tudi iz Slovenije. Iz Zagreba ni prišel nihče, ker je sedaj g. Alexander, predsednik Zveze industrijcev na dopustu, glavni tajnik g. Bauer pa je odpotoval na Dunaj. V imenu vlade se bo udeležil otvoritve kongresa g. dr. Korošec

Obiski pri dr. Korošču

n Belgrad, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne je predsednika vlade g. dr. Korošca v predsedništvu vlade obiskal Velja Vučković, ki se je z njim razgovarjal nad pol ure. Dalje sta obiskala g. dr. Korošca patrijarh Dimitrije in novo imenovani guverner Narodne banke g. Bajloni.

Predavec predsednik oblastnega odbora v Zagrebu

ž Zagreb, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila seja zagrebskega oblastnega odbora. Otvoril jo je ing. Košutič. Predlagal je, da se za predsednika oblastnega odbora izvoli Josip Predavec, ki je bil soglasno izvoljen. Predavec je nato podal načrt o delu zagrebske oblasti.

Nravi nikdar ne menjajo volkovi

Novi napadi na hrvatske škole — Hinavstva je zopet konec

ž Zagreb, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Tisk KDK, ki je v zadnjem času pričel z ostro borbo proti HPS, si prizadeva dokazati, kot da je HPS najhujši heretska stranka med Hrvatji. Znano pa je, da sedijo v uredništvih teh listov obče znani framazoni. V poslednjem času je ta tisk pričel napadati hrvatske škole. Tako je večerjšnji »Narodni val« napadel djakovskega škofa Akšamoviča zaradi tega, ker je kot gost sprejel poslanca Ribarja. Današnji »Narodni val« zopet napada škofa Akšamoviča in ga žali. List pravi, da se iz hiše škofa Akšamoviča denuncirajo posamezni pristaši KDK v Djakovem. V istem članku se grozi škofu Akšamoviču. Članek pravi, da bo bit naroda, ki se bo uporabila proti njemu, težja nego Kristus. Zanimivo je, da priobčuje »Narodni val« te stvari neposredno potem, ko je vse časopise KDK razzvonilo vsemu svetu, da so hrvatski škofje za akcijo KDK.

Trumbičev zagovor

ž Zagreb, 7. sept. (Tel. »Slov.«) V zadnjih dneh objavlja belgrajska »Pravda« neke beleške pokojnega Protića o Trumbičevem delu, ki da je s Semodlakom z vsemi silami delal na to, da se na pariški mirovni konferenci zožijo meje naše države, posebno da je delal na to, da se meje proti Avstriji izvedejo v škodo Slovencev. Trumbić je danes dal izjavo, v kateri pravi, da so vse te vesti, ki se nanašajo na njega in na Smodlako, popolnoma izmišljene, zlasti kar se tiče Slovenije. Trumbić naglašja, da sta se po njegovi zaslugi pripojila mesto in okraj Maribor naši državi.

Račičev proces

n Belgrad, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Ker je sodišče potrdilo preiskovalni zapor nad Jovanovičem-Luno in Popovičem, preiskovalni sodnik nadaljuje z zaslišavanjem prič, ki se imenujejo v zagovoru. Iz Zagreba je pozval upravnika Basaričeve zapuščinske mase. Upravniki morajo vložiti zasebno tožbo glede materialnih zahtevkov. Vse delo preiskovalnega sodnika bo v štirinajstih dneh končano. Okrog 5. oktobra se bo pričel Račičev proces.

Praznike v ČSR nazaj!

v Praga, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Zakon o odpravi dvojnih praznikov o Božiču, Veliki noči in Binkošti, ki so ga pred tremi leti predlagljeno izposlovali socialisti, je danes vlada sama umaknila v noveli, ki jo je predložila parlamentu, ker je ta zakon, odkar je bil sprejet, sabotiralo ne samo prebivalstvo, temveč tudi državni uradi. V noveli zahteva vlada, da se zopet uvede drugi praznik o Božiču, Veliki noči in Binkošti ter da se zopet uvede praznik na dan Sv. Treh kraljev, Vnebohoda, Sv. Rešnjega Telesa, Sv. Petra in Pavla, Marijinega vnebovzletja, Vseh svetnikov in Marijinega spočetja.

Bratiano pripravljen na odstop

v Pariz, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Petit Parisien« iz Bukarešta, so vplivni francoski finančniki in politiki pozvali ministrskega predsednika Bratiana, da preosnuje svoj kabinet in sestavi kabinet sprave. Bratiano je dal vedeti, da je eventualno pripravljen odstopiti in napraviti prostor za kabinet pod vodstvom princa Stirbeya.

„Times“ o demarši v Sofiji

v London, 7. sept. (Tel. »Slov.«) »Times« izjavljajo, da baje Anglija in Francija obzaleljata svojo skupno demaršo v Sofiji, ker je slonela na napačni predpostavki, da je macedonski komite razcepljen v dve približno enako močni smeri in da bi zato bolgarski vladi bilo lahko organizacijo zatreti ali razpustiti.

Za srednjeevropski Locarno je še čas

v Budimpešta, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Z ozirom na vesti, da bo dr. Beneš še letos predlagal, da se sklene srednjeevropski Locarno, je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš izjavil na vprašanje zenevskega dopisnika madjarskega lista »Az Ujsag«, da te vesti niso resnične, ker se ni prišel čas nastopati s takim načrtom.

Svica mora biti neodvisna

v Curih, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Predsedstvo švicarske socialno-demokratske stranke je sprejelo protest proti temu, da se upa italijanski fašizem skrivati po Švici in organizirati kaznjive slučaje. Vodstvo zagotavlja, da bo neprestano opozarjalo na fašistovsko nevarnost. Odločno protestira proti temu, da zapirajo fašisti švicarske državljane na švicarskih tleh. Fašisti so ustanovili državo v državi. Svica mora braniti svojo neodvisnost.

Krstó so odprli

v Bukarešt, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Tu je umrl vodja potnega oddelka na madjarskem konzulatu Richard Eichhorn. Krsto so plombarili in opremili z diplomatskim pečatom madjarskega poslanstva. Romunski obmejni uradniki pa so strgali zastavo s krste, odtrgli pečat in odprli krsto pod pretvezo, da je treba pregledati, če se nahaja v krsti kako tihotapsko blago. Madjarska vlada trdi, da se je Romunija pregrešila zoper določila o diplomatskih uradnikih in prelomila spoštovanje do mrtvecev ter radi tega vložila v Bukareštu protest.

Litva za Kelloga

v Zeneva, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Litovska vlada je poslala danes svojega berlinskega poslanika Sidzikauskasa v Bern, da odda tamošnjemu ameriškega poslaniku Wilsonu noto, v kateri nazonja litovska vlada svoj pristop h Kellogovi pogodbi. V dodatnem pismu, ki se bo sestavilo v Zenevi, pa navaja litovska vlada pridržke, v prvi vrsti glede Vilne, pod katerim pristopi h pogodbi.

Rusija pristopila h Kellogu.

v Moskva, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Namestnik Čičerina Litvinov je predal francoskemu poslaniku Herbetu noto, ki se tiče pristopa Rusije h Kellogovi noti. V dodatni noti izjavlja Litvinov svoje prepričanje, da bo sovjetska vlada dobila seznam vseh držav, ki so bile povabljene k pristopu, in poročilo o ratifikaciji posameznih vlad.

Ali je Chamberlainu bolje? Ladja »Arcoma« je dospela z zunanjim ministrom Chamberlainom na Azore. Chamberlainovo zdravje se je po zatrdilu uradnih krogov zboljšalo, vendar pa se Chamberlain še ni upal izstopiti, ker se čuti še prešlabega, da bi obiskal na povabilo posamezna mesta.

Chamberlain-Stresemann

Skoro ob istem času sta v evropski diplomaciji zbolela dva moža in iz obeh držav dobivamo vesti skoro iste vsebine. Dočim vztrajajo veliki angleški listi trdovratno na tem, da je angleški zunanji minister Sir Austen Chamberlain res nevarno obolen in da je treba pričakovati v najkrajšem času njegovega odstopa, če ne prej, pa vsaj tedaj, ko se vrne premier Baldwin, pa angleški uradni dopisni urad demantira vse te vesti in kratko trdi, da o odstopu g. zunanjega ministra ni govora. Iz Nemčije dobivamo stalno vesti, da je nevarno bolan dr. Gustav Stresemann, in zopet se množe časopisni glasovi, ki govorijo o skorajšnjem njegovem odstopu, uradni dopisni uradi pa trdijo, da o odstopu ni govora, mogoče pa je razpravljati o daljšem dopustu. Ni še dolgo od tega, odkar smo dobivali podobna poročila iz Francije, ko so se naenkrat začele širiti verzije, da je tudi Briand težko bolan; da, nekateri so bili celo v strahu pred katastrofo. Briand je zopet živahen in nastopa kot politik, okrog katerega se suče vsa Zeneva. Chamberlain in Stresemann sta odsotna in bolna. Mnogo jih je, ki govorijo o politični boleznih obeh državnikov. Saj je že nekaj udomačenega, skoraj bi rekli, neko pravilo med diplomati, da politik zbolijo, če mu ni všeč družba ali opravilo, o katerem bi moral razpravljati. Mnogi pa so, ki so prepričani, da je tudi ledenomrzli Chamberlain postal žrtev vročinske bolezni in da je sicer krepki Stresemann opešal na fizični moči, da sta torej oba državnika res težko bolna. Bodi kakorkoli, dejstvo je, da se je Chamberlain umaknil že podpisu Kelloggovega pakta v Parizu in da je dr. Stresemann urnih nog odšel iz Pariza od istega podpisa ter da se trenutno ne o enem ne o drugem ne govori v splošnih mednarodnih vprašanjih.

Izmed diplomatskih in političnih kritikov povojne Evrope je mnogo takih, ki so primerjali stanje povojne Evrope s tistim, ki je nastopilo ob podobnih velikih prilikah, in so ugotovili s svojega stališča, da je veliki čas našel razmeroma majhne moči. Ko je bilo pred približno sto leti enako opasno stanje v Evropi, je kočijalil Evropo dunajski Metternich. Ko so se začeli narodnostni pokreti, zlasti od 1870 dalje, je dal nemški narod Nemčiji svojega Bismarcka, Italija pa razne Cavourje in Garibaldi. Tudi v Franciji je bilo razmeroma dosti politikov iznad povprečno mero. V Angliji imamo dobo velikega Gladstona in Salisburyja, da imenujemo po njihovih zgledih le nekaj primerov. Vsi ti kritiki se spravljajo na sedanje vodilne moči in jim očitajo navadno epigonstvo. Chamberlaina samega imenujejo malega sina velikega očeta Joe Chamberlaina. Stresemannu so ponovno skušali dokazati, da nima ničesar lastnega, ampak da v malem posnema velikega Bismarcka. Naravno, da tudi Briand ni prizaneslo kritično pero, katero ne najde na njem ničesar posebnega. Ti črnoogladi vidijo dalje dokaze za svoje trditve v splošno evropskem stanju, ki že leta in leta boleva na enem in istem vprašanju, vidijo padce in sestave novih vlad, v katerih, kot pravijo, zastoj iščejo osebnosti, ki bi dala vsaj desetletju pečat svojih zmognosti in svoje volje, in bi ostala vsaj nekaj časa trajno na krmilu. Prav jim tudi pride notrično bolehanje gg. zunanjih ministrov. Iz tega pojava izvajajo zaključke, da se nihče od njih ne upa dregniti v srčeno gnezdo, pogledati stvari v oči, priznati, kaj hoče, in se namesto v boj spusti v bolniško posteljo. Tako imajo končno le nekaj vzorov in le nekaj junakov Mussolinijevga, Rivere in Leninovega, oziroma Čičerinovega kova.

Chamberlain in Stresemann sta torej bolna. Ali politično ali fizično — to ugotoviti se najbrže ne bo zlepa komu posrečilo. Ako pa je resnična trditev, da imamo opraviti s težko bolnima državnikoma, ki sta, ali trajno ali pa za doledno dobo izločena od vodstva zunanjih poslov svojih držav, potem bo tudi objektivna zgodovina priznala, da sta ta dva državnika storila zlasti od locarnske pogodbe mnogo, kar bo spadalo v zgodovino Evrope. Eleganti Chamberlain je v zmislu konservativizma svoje stranke znal braniti angleški imperializem, a obenem imel dovolj poguma, da je z vsem svojim mogočnim imperijem podpisal garancijo za Nemčijo ravno v Locarnu. Drugo, kar ne bo ostalo brez zgodovinskih posledic, pa je njegovo globoko prepričanje v francoško-angleško zvezo, v sedanje stanje Evrope, ki je veliko bolj opravičeno kakor je bilo pred vojno in ki daje več jamstva narodnega, socialnega in mirnega razvoja. Stresemann je imel sredi komunističnih in nemško-nacionalističnih revanšnih pojavov pogum, da je z Locarnom priznal ogromen del verzajske mirovne pogodbe, da je izbrisal iz nemškega političnega besednjaka ime »verzajski diktat« in da je Nemcem pokazal pot, kje je njihovo mednarodno sodelovanje — namreč na umskem in kulturnem polju. Razvoj v lastni državi mu je dal prav in iz dneva v dan kopnijo njegovi osebnosti in politični sovražniki, ljudje, ki mislijo, da bi nemški narod bil zmožen prestatiti še eno svetovno krvavo klanje.

Chamberlain — Stresemann! Velika so vprašanja, ki zahtevajo rešitev: Porenje, reparacije, Evropa, Amerika, razorožitev, socialna politika, oboroževanje! Če bosta oba politika priklenjena na bolniško posteljo namesto na diplomatsko mizo? Ne v Angliji, ne v Nemčiji

Španija v svetu narodov

Deviški govor kanclerja Müller-Frankeja

v Zeneva, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji Društva narodov je bil s 44 glasovi sprejet predlog predsedništva, da se sme Španija ponovno veliti v svet Društva narodov. Glasovanja sta se odtegnili Španija in Bolgarija, proti pa so glasovale Švedska, Norveška, Holandska in Perzija, pri čemer je zastopnik Švedske, Unden, in zastopnik Norveške, Mo-winkel, zelo ostro naglašal protivno stališče. Ker je predlog sestavljen zelo splošno, bodo lahko v bodoče pripadali svetu Društva narodov trije člani, ki se bodo mogli ponovno voliti.

Na plenarni seji Društva narodov je govoril danes nemški državni kancler Müller v generalni debati o poročilu o delovanju Društva narodov. Müller je govoril o velikem mednarodnem dogodku, ki se je pred kratkim izvršil v Parizu in ki je v zvezi z mnogimi dogodki, ki se dogajajo v Zenevi. Široke plasti vseh narodov in odgovorne vlade ne smejo biti v svoji praktični politiki glede obsodbe vojne v dvomu o tem, kaj pomeni, če se države v svečani in obvezni pogodbi obvežejo za vso bodočnost odreči se vojni kot sredstvu mednarodne politike, in jo črtati iz vrst zakonitih sredstev za urejevanje meddržavnih odnosov. Najboljše jamstvo za učinkovitost vidi v tem, da tega ne sklenejo poljubno med ljudstvom, ki danes po celem svetu goji enako željo. Tako nastajajo državniki same od sebe nove naloge iz protivojne pogodbe. Če je stvar resna, da države ne bodo več nasilnim potom reševale med seboj sporov, smo prisiljeni vedno misliti na to, da se najdejo sredstva za drugačno mirno rešitev sporov. Če se misli resno na to, da ne sme biti nobene vojne, mora to odločilno vplivati tudi na mišljenje glede vojaških sredstev. V zvezi s tem je izrekel svoje priznanje delu, ki je bilo izvršeno v odboru za varnost in razsodišče. Četudi je v zadnjem letu bilo v Društvu narodov posvečenega mnogo dela tej strani vprašanja za varstvo miru, se ne more to reči o drugi strani vprašanja, ki se tiče zatiranja oboroževalnih sredstev. Stanje vprašanja o razorožitvi dela resne skrbi. Dolgotrajna posvetovanja v Zenevi niso dosedaj dovedla do nobenega pozitivnega uspeha. Pozdraviti hoče tudi angleško-francoski do-

govor, če se bo izkazal kot pripravno sredstvo za pospeševanje razoroževanja. Ne sme se pa zadovoljiti samo s tem, da konstatiramo samo nade, temveč je najnujnejša naloga ta, da se sprejmejo sklepi, ki so sposobni, da te nade uresničijo. Namen in prednost debat je ta, da dajejo priložnost, da »spoznamo različna mnenja, ter je boljše, da se obstoječa nasprotstva izrečejo javno, kakor pa, da bi se poskušalo jih prikrivati v tej ali drugi obliki.

Briand je danes za kratek čas obiskal nemškega državnega kanclerja Müllerja v hotelu »Metropole«, pri čemer sta nadaljevala razgovore o izpraznitvi Porenja. Na hodnikih Društva narodov se je govorilo, da se je Briand o govoru kanclerja Müllerja, ki je v splošnem napravil zelo dober vtis, izrazil prijazno ter se je citirala Briandova beseda: »Nemški državni kancler je imel govor, ki bi ga ne smel imeti.«

Dogovor med Müllerjem in Briandom.

Kakor poročajo angleški listi, sta se Briand in Müller dogovorila, da predloži Nemčija v kratkem v obliki spomenice vsem štirim zaveznikom: Angliji, Franciji, Belgiji in Italiji, natančno izdelano ponudbo o predplačilih iz Dawesovega načrta kot odškodnino za uspešno izpraznitev Porenja. Kot protiuslugo za to se navaja, da se bodo podpirala prizadevanja Nemčije za posojilo v Ameriki.

S strani Francije se povdarja, da v razgovoru Müllerja z Briandom predčerašnjim še ni bil stavljen noben uradni predlog Nemčije za izpraznitev Porenja. Francija je zavzela stališče, da se mora tak predlog istočasno staviti pismeno ali ustmeno samo pri vseh štirih državah, ki imajo čete v Porenju. Na strani Nemčije nočejo zaenkrat nič vedti o nemški iniciativi glede skupnega obravnavanja tega vprašanja. Za Francijo se zdi plačevanje dolgov tako ozko zvezano z izpraznitvijo Porenja, da se Briand očitno boji načeti to vprašanje v hitrih ženevskih razpravah. Zanimive so vesti, da hoče Briand zapustiti staro Zenevo že v soboto in da se noče več vrniti. Toda za te vesti ni nobenega potrdila. Če Briand odide, potem je dvomljivo, ali se bo vršilo pogajanje Nemčije o tem z vsemi štirimi državami, ki je bilo določeno za nedeljo ali ponedeljek.

Društvo narodov se preseli?

v Pariz, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Sauerwein poroča v »Matin«, da mu je višji uradnik sveta Društva narodov izjavil, da je Društvo narodov prisiljeno iskati si nov sedež, ker se Zeneva nasproti Društvu narodov obnaša le preveč neprijazno. Od ženevske mestne uprave ni mogoče dobiti stavbišča za zgradbo palače Društva narodov, dasi je na razpolago zadostno velik kredit. Poročevalec je omenil, da Društvo narodov ne misli na to, da bi zapustilo Švico, da pa hoče poiskati gostoljubnejši kanton.

Italija odklanja Anglijo

v Zeneva, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Italija je znova sporočila angleški vladi, da odklanja angleško-francoski dogovor o razorožitvi, ker nikdar ne more biti sporazuma s tem, da se deli razorožitev na kopnem in na morju. Italija je ozlovoljena tudi zaradi tega, ker ni bila takoj od početka povabljena k razpravam obojestranskih strokovnjakov.

Vlada v CSR dobila zaupnico

v Praga, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Težavna politična situacija, ki je nastala vsled zvišanja sladkornih cen, se je že od obeh strani pojasnila. Med vlado in sladkorno industrijo je že prišlo do neoficielnih stikov, pri čemer je sladkorna industrija izjavila, da vzdrževanje cene sladkorja ne smatra za vprašanje prestiža in da je pripravljena h koncesijam. V političnih krogih se označuje zvišanje cene za 20 vinarjev kot maksimum, kar se more pri sedanjih gospodarskih razmerah priznati sladkorni industriji. Po ekspoziciji finančnega ministra Engliša se je otvorila debata o večerajšnji vladni izjavi, in ker se je vršila skoro pred praznimi klopmi, je bila hitro končana. Večina je izjavo vlade odobrila.

Finančni minister Engliš je razvil svoj ekspozicijo k večeraj predloženi državnemu proračunu. Naglašal je posebno, da je to že peti aktivni državni proračun češkoslovaške republike. Besedilo njegovega ekspozicija je bilo tiskano v češkem in francoskem jeziku, v nemškem pa ne.

Pogodba male antente. »Lidove Noviny« potrjujejo našo vest, da se je sklenila skupna pogodba držav male antente. Načrt je bil sklenjen pri zaupnih sejah male antente v Bukareštu ter bodo ministri male antente med sedanjim zasedanjem v Zenevi razgovore o tem nadaljevali.

trenutno ne razpolagajo z izrazitejšo osebnostjo. Na genijih pa so bila itak vsa stoletja revala!

Tipkarica in Stinnes

v Berlin, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Afera Stinnes postaja vedno bolj zanimiva. Preiskovalni sodnik ga stalno zaslišuje. Sedaj je prišlo na dan, da je njegova tipkarica izdala političnim prijateljem Stinnesa vse potankosti o preiskavi in je zato dobila več tisoč mark nagrade. Nek časnikar je slučajno prisluškoval pogovoru, ki ga je imela ta tipkarica s Stinnesovimi prijatelji. Proti tipkarici je uvedeno kazensko postopanje radi izdajanja uradnih tajnosti.

Zopet letalska nesreča. Na črti Erfurt — München se je ponesrečil zrakoplov. Pilot in dva potnika, nek akademik iz Münchena in nek tovarnar iz Tübingena, so bili mrtvi. Kmetje so šele našli razbit zrakoplov in mrtvece pod njim.

HMELJ.

v Nürnberg, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Dovoz hmelja 300 bal, promet 250 bal. Cena tržnega hmelja 130—175, Hallertau 225—265, Tetnang ni bilo kupčije. Tendence nespremenjena.

KOVINE.

v London, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Baker: Standard kasa 62.9375, tri mesece 63.3125—63.375, Elektrolid 68.75, Best Selected 62.25—66.5, Strong 94. Cin: kasa 210.75—210.875, tri mesece 209.125—209.25. Svinec: prompt 21.9375, tuji 21.6875. Cink: domači 24.625, tuji 24.6875. Aluminij: tuzemstvo 95, inozemstvo 100. Antimon reg.: 59.5—60. Bela pločevina: 18.125. Zivo srebro: 23.5—23.75. Nikel: 175, Wolfram 16.125. Platina: surova 17, obdelana brez notiranja. Srebro: 26.5, za dobavo 26.625. Zlato: 84.1125.

Dunajska vremenska napoved: Jasno, toplo.

Ly 7/4, Ly 8/4

„LY“ — pero

izum HEINTZE & BLANKERTZ v Berlinu

piše lahko in brzo pa ne utruje roke, in traja dalje nego vsako drugo pero. V vsako LY-pero je urezano ime „LY“ in „Heintze & Blankertz“

Egidij Peric umorjen

Snoči ob pol devetih zvečer se je raznesla po Trnovem strahovita novica, da je bil skozi okno ustreljen Egidij Peric, bivši lesni trgovec, sedaj že eno leto vsled opustitve obrata znan kot bivši orjunaš in znan iz procesa pred ljubljanskim sodiščem radi pisanja »Orjuna«, ki mu je očitala, da je laški špijon. Kroglja mu je raznesla skoro vse prsi in je šla od desne strani notri ter prodrla prsa. Peric se je po atentatu mučil še kakih deset do petnajst minut, nakar je izdihnil. Okrog se je nabrala velika množica ljudi, radi poznega večera pa so se začeli kmalu razhajati. O pol desetih je bila na licu mesta uradna komisija, sestojala iz zdravnika dr. Avramoviča, policijskega nadzornika Zajdele in drugih.

Komisija je pregledala stanovanje, razplenila spise in material, ki ga je imel Egidij Peric shranjenega doma. Policijski pes je takoj začel delovati in je po zahtevi komisije že našel sled za storilcem. Komisija je ugotovila dejanski stan in se je trudila, da se ljudstvo ne vznemiri. Že ob enajstih je prišel na lice mesta mrtvaški voz, ki je umorjenega odpeljal v mrtvašnico.

Pol ure pred umorom je bil umorjen Egidij Peric še izredno dobre volje ter se je razgovarjal skozi okno svojega stanovanja v Zeljarski ulici, nato pa se igral s svojo ženo neko igro. Razumljivo je, da je ljudstvo takoj začelo soditi o vzrokih umora. Splošno je bilo mnenje, da gre za izrazito političen umor in ni manjkalo zatrjevanj, da je njegov umor v zvezi z nekaterimi bivšimi orjunaši bivše organizacije Orjuna. V Trnovem je dobro znano, da je pokojni Egidij Peric igral med nekaterimi bivšimi orjunaši važno vlogo, da je bil v posesti različnega obtežilnega materiala proti nekaterim teh članov in da je radi tega bil že izpostavljen različnim nevarnostim.

Zena pokojnega je vsa iz sebe in tudi trnovsko ljudstvo splošno obsoja zločin. Razburjenje je izredno, ker je bil Egidij Peric, odkar je zapustil Orjuna, in odkar se ni več udeleževal orjunaških pohodov ter je obsojal delovanje te organizacije, na precej dobrem glasu med trnovskim prebivalstvom.

Navzoči Trnovčani so nam sporočili, da je bilo na tleh, kjer je ležal umorjeni Peric, toliko krvi, da se je že zlepa ni videlo na tleh. Pokojni se je namreč vlačil semintja. Takoj po strelu je zaprosil svojo ženo, naj mu da vodo, nato pa divjal iz sobe ven, na hodniku omahnil in se zgrudil.

Amundsena ne bodo več iskali

v Oslo, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Mornariško ministrstvo se je odločilo, da preneha z iskanjem Amundsena in njegovega pilota in je odpoklicala vse ladje, ki so še med potjo. Pač pa se nadaljuje iskanje ostalih delov razbitega »Lathama« ob norveški obali.

Nekdo, ki skače iz letala

v Praga, 7. sept. (Tel. »Slov.«) Pri letalskih vajah VI. češkoslovaške divizije pri Moravski Trebavi se je zgodila danes letalska nesreča. Neko vojaško letalo je moralo v silo pristati, pri čemer je padel iz letala opazovalec Hajtmár, ne da bi pilot opazil, da je izginil iz letala. Nezgoda je slična, kakor se je pripetila z belgijskim finančnikom Löwensteinom.

Odprava vizuma med CSR in Anglijo. Angleška vlada se sedaj pogaja s češkoslovaško, da se potni vizum med obema državama ukine. Pogajanja potekajo ugodno.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom žalostno vest, da je naš srčno ljubljani oče, gospod

FRANC MRÁK

posestnik na Plešivci

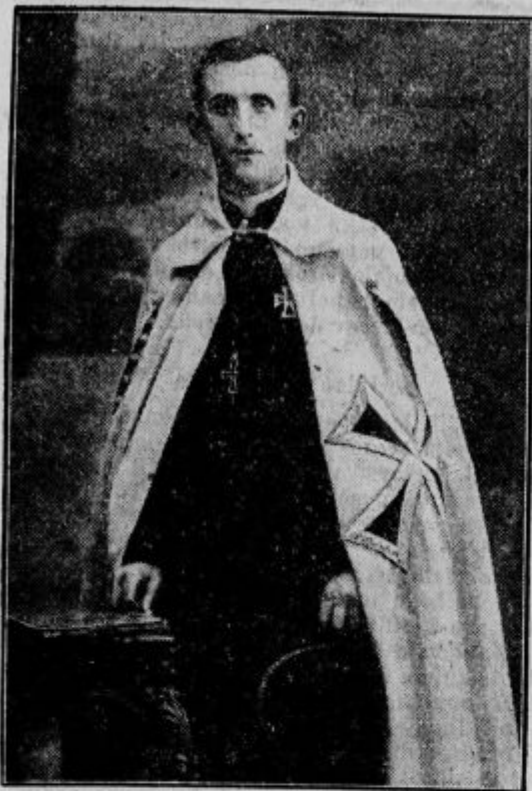
dne 7. sept. previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb blagega pokojnika se bo vršil v nedeljo 9. septembra ob 9 od hiše žalosti do pokopališča v Notranjih Goricah.

Plešivca, dne 7. septembra 1928.

Ivan, Jožef, Valentin, Ivana, Frančiška, Marija, Antonija, sinovi in hčere. Janez, Marijana in Ivana, brat in sestra.

700 letnica ustanovitve črnomeljске župnije

Sedanje mesto Črnomelj je bilo, kakor govorijo spomeniki, iz časov poznega rimskega cesarstva, latinska kolonija in močna vojaška postojanka proti južnim in jugovzhodnim barbarom. Od 4. stoletja po Kr. pa do zgodnjega srednjega veka povestnica ne priča o tem kraju ničesar. Šele l. 1165. izvemo, da je sedel na kraju, kjer stoji danes Stoničev dvor,

P. Pavlin Bitnar, črnomeljski župnik.

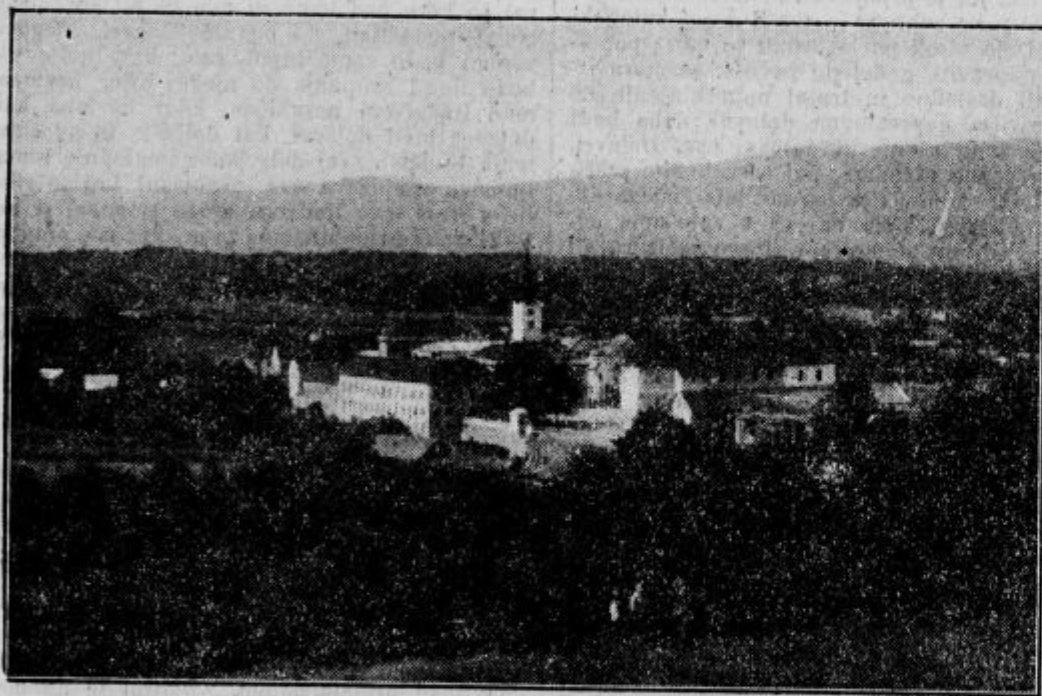
narodni plemič Oton Kraški črnomeljski grad, po katerem se je imenovalo tudi mesto, ki je najbrž iz prejšnjih ruševin okoli njega nastalo. Najznamenitejša pa je l. 1228., ko je sloveči oglejski patriarh Bertold dne 18. oktobra ustanovil črnomeljsko župnijo. Ljudstvo v Belokranjini je bilo takrat še zelo udano poganskim navadam in patriarh Bertold, ki se je jako zanimal tudi za slovenski del svoje škofije, katera se je raztezala od reke Livenice v Benečiji do Drave in do Kolpe in ki je bil tudi svetni vladar Furlanije, Istre in Kranjske marke, je na kraju, ki se imenuje Črnomelj, posvetil cerkev v čast sv. Petru in ji podredil štiri podružnice, katere je vse vzela v svoje varstvo in oskrbo Bertoldova pobožna svakinja Sofija Višnjagorska. S tem je bil v Beli krajini po dolgih stoletjih opustošenja, brezvladstva in poganskega raz-

vrata ustanovljen center krščanske vere in omike. L. 1268. najdemo v Črnomlju nemški viteški red, pod katerim je še danes črnomeljska župnija. L. 1270. v listini od 24. januarja se Črnomelj prvič naziva trg. l. 1407. pa so ga cesarji povzdignili v mesto. Kot tako je imel Črnomelj velik pomen kot obrambna trdnjava proti Turkom, ki so iz smeri Karlovca pogosto udirali mimo Črnomlja v kranjsko deželo. Turki so pri tem Črnomelj velikokrat oblegali in napadali, toda ga niso mogli nikoli zavzeti. Že v 14. stoletju je imelo mesto Črnomelj šolo, v kateri se niso učila samo latinska pismena, ampak tudi cirilska in glagolska, oziroma starocerkveni bogoslužni jezik, ki je imel v Beli krajini sploh najdelj svoje jako zavetišče. Ko so l. 1580. avstrijski cesarji močno utrdili Karlovac in tam ustanovili najmočnejši jugovzhodni garnizon za naše kraje v obrambo proti Turkom, je Črnomelj izgubil vojaštvo in svoj pomen kot obmejna trdnjava, radi česar je začel naglo propadati. Nova doba procveta se začne

Patriarh Bertold, ustanovitelj črnomeljske župnije.

zanj šele z belokranjsko železnico l. 1914., radi česar se je začelo mesto zopet lepo razvijati. Ima lepo cvetočo lesno industrijo in je sedež okrajnega glavarstva, okrajnega sodišča in davčnega urada. 700letnega jubileja črnomeljske župnije, ki se obhaja to nedeljo z veliko slovesnostjo, se veseli vsa kranjska dežela in ves slovenski narod.

Mesto Črnomelj od vzhodne strani.

Ferdinand Osendowski:

Morilec, alkohol

Ruska železnica pelje iz Vladivostoka proti glavni mestu cele pokrajine Amurja, Habarovsku. Na približno tretjini poti je postaja Šmahovska. V bližini le-te je velik pravoslavni samostan, Šmahovskaja obitelj. Pred boljševiško vlado je bilo tu kakih 100 menihov, ki so imeli veliko gospodarstvo. Redili so živino, plemenite konje, imeli so mlekarstvo izdelovali izvrsten sir, gojili ribe ter vodili pobožno, resno in delavno življenje.

Po napadu boljševikov ni ostalo tu ničesar razen razdejanih slopov. Menihi so bili pomorjeni ali pa prepodeni. Oni, ki so ostali pri življenju, so tavalj bogveje po neskončni Rusiji, brez doma in brez pravice, izpostavljeni preganjanju veri sovražnih gospodarjev rdeče Rusije. Živino so poklali, konje je porabila boljševiška armada, samostanski zaklad, svete podobe in blagoslovljeni, cerkveni predmeti so bili oropani, tako da je tedaj šmahovski samostan razvalina. Na svojem prvem potovanju po usurijski deželi sem ga obiskal, manj iz zanimanja za delo menihov, kot iz zanimanja za zdravilni vrelec, sloveč po vsej deželi. Na stotine ljudi, ki so se prišli poleti sem zdraviti, je dobilo v samostanu stanovanje, zdravniško pomoč in ozdravljenje. Bistvena lastnost tega vrelca je bila visoka radio-

aktivnost, ki mu je dala močno in hitro delujočo zdravilno moč.

Prišlo so mi na uho razne govorice o drugih mineralnih vrelih, ki naj bi se nahajali v bližini samostana. Zato me je geografsko društvo naprosilo, naj jih poiščem in analiziram. V to svrhu sem skrbno pregledal vso okolico, a nisem našel ničesar, razen majhnega vrelca, ki je vseboval zelo veliko ogljikove kisline in izvirala izpod neke dolomite pečine. Vendar pa sem videl pri teh svojih potovanjih mnogo čudnega in značilnega za življenje v tej pokrajini.

Trideset milj vzhodno od samostana sem našel v gozdu ob bregu male reke na prav svojevrstno nomadsko naselbino. Na travniku ob bregu reke je stalo kakih dvajset šotorov, ki so bili napravljeni iz tenkih brezovih hlodov in pokriti z brezovim lubjem. Iz odprtine na vrhu se ni dvigal nikak dim plamena, ki je običajen v teh šotorih. Ob vhodu v enega izmed šotorov je čepel nek mož.

»To je gotovo taborišče Orohoncev,« je rekel moj vodnik, eden izmed menihov. »Že zgodaj jeseni pridejo sem na zimski lov soboljev. To so mirni, pridni in dobrodušni ljudje. Pojdimo k njim, ako vas zanima.«

Ko sva prišla bliže, je zaklical menih: »Pozdravljen, prijatelj, hočeš sprejeti goste?«

Ko ni ob šotoru sedeči domačin ničesar odgovoril, sva jezdila bliže. Kako sva se pre-

strašila, ko sva zapazila, da je mož, ki se je s hrbotom naslanjal na steno šotoru ter nosil obleko in čevlje iz kozuhovine, mrtev!

V tesnobnem molku sva se spogledala in ne da bi izpregovorila besedico, sva hitro skočila s konj in se razgledala po taborišču. — Vseposvoda sva našla trupla mož, žen in otrok; v nekem šotoru ob mrzlem ognjišču celo maleda otročička v viseči zibelki.

»Kaj je povzročilo smrt teh ljudi?« sem vprašal končno meniha.

»Odkril se je in tiho molil. Čez nekaj časa je vzdihnil in s sklonjeno glavo odgovoril: »To je naš, ruski zločin, gospod!«

Ker ga nisem razumel, mi je pojasnil: »Ozrite se okoli gospod. Vseposvoda vidite steklenice, vrčke in sodčke. Vseposvoda so žganje, ki je usmrtil te nomade. Ruski trgovci teh domačinov ne smatrajo za ljudi. In da jih lahko brez kazni ogoljufajo, oropajo ali celo umorijo, je najenostavnejše, da jih zastrupijo z žganjem. To je splošen, grozen način, kakor trgujejo z domačini. Najprej jih ruski trgovci opijani, nato jim vzame za sramotno nizko ceno najdragocenejšo kožo. Radi tega sistema so postali Orohoncev že davno pijanci, ki bi za kozareček vodke prodali svojo dušo vragu. Tako se je zgodilo tudi tem ubogim ljudem tu. Najbrže so prodali svoj lovski plen in so prišli s svojo vodko sem, da bi tu prebili zimo. Na kak svoj praznik so potem tako dolgo pili, dokler jih ni vse omamljene zalotil veter in

„Srečna zaročenka sem“

pravi razumna Mica. „Zmeraj bom mladostno izgledala, ker RADION prevzema mesto mene najtežje delo v hiši in sicer pranje perila. RADION pere sam in

varuje perilo!“

Bratje, sestre!

»Odpri sree, odpri roke, otiraj bratovske solze!« — nam je pel naš goriški slavček s solnčnih goric nad modrozeleno našo Sočo. Našo?! O, da, tedaj; toda sedaj!

Saj ni nič več našega tam doli, saj so nam vzeli vse, saj so nam uničili vse!

Ostale so v resnici samo še bratovske — solze!

Otiraj bratovske solze!

Tako nam kliče danes z našim pesnikom, ki je v svojem proroškem duhu videl gorje, ki naj bi zadelo naš narod ob bregovih njegovih bistrh hčerke planin, naša »Jugoslovanska Matica«, vabeč nas, da priskočimo na pomoč našim bratom, ki jih je podjarmil tujcev roj strašan, ki se je privaril nadnje z juga. Rotil je pesnik Sočo, naj tedaj jezna stopi čez bregove in potopi v njih razjarjenih valovih tujce zemlje lačne, toda Soča ni uslišala pesnikovega rotenja in naš narod ob njenih bregovih in vse tam gori od strmih sten prvaka naših planin Triglava pa tja doli, kjer si Učka pere svoje podnožje v valovih sinjega Kvarnerja, je danes suženj tujca na svoji rodni zemlji, suženj, ki mu potekajo že zad-

nje srage njegove srčne krvi pod bičem njegovih trinoških mučiteljev. Zadnje srage!

Za naše zatirane brate!

Da jim olajšamo njihovo strahovito gorje, ko jim pokažemo, kako globoko čutimo ž njimi, da jih ohranimo v življenju, da ne izkrevave! Tako nam kliče danes naša »Jugoslovanska Matica«, vabi nas, ročeč nas, da naj v svoji zlati svobodi ne pozabimo tistih, ki so žrtev te naše svobode, da naj jim povračamo to žrtev s tisto dejansko ljubeznijo, ki ustvarja čudeže, ki naj slej ali prej tudi stori čudež njihovega osvobođenja!

Žrtev za žrtev!

Danes je naših zatiranih bratov dan! Kdo bi se hotel odtegniti svoji sveti dolžnosti, da bi ne položil kar najizdatnejšega daru na žrtvenik naše narodne obrambe, njim v prid, zanje! Zato odprimo danes roke in naklonimo naši »Jugoslovanski Matici« v čim najobilnejši meri sredstva, ki ji bodo omogočala tako vsestransko podporo našim rojakom, kakor jih zahteva od nas njihov neznosni položaj.

Danes vse za naše brate!

mraz in jih ugonobil. Ko so ugasnili ognji, so ugasnili tudi njihova življenja. Težki zločini so to, gospod, ki se vrše radi zlata in bogastva. Vrag je zasejal to kugo lakomnosti med človeštvo in da bi pognojil setev je dal ljudem ta strup, alkohol. Alkohol oslabi vest, voljo in moč ter vodi ljudi k zločinu.

To zločinsko delovanje trgovcev med sibirskimi in mongolskimi nomadi je vzrok, da umirajo cela ljudstva, ki so pred kratkim še štela znatno število ljudi. To se dogaja na Kamčatki, ob reki Anadrir, ob pogorju Tsukotsku, tako se godi Jakutom, Ostjakom, Gordinom Ajnom na Sahalinu. Ruski uradniki, zdravniki in lovci, ki pridejo včasih v te oddaljene in revno naseljene pokrajine, nalete čisto na taka nomadska taborišča, ki so s skupno, nenadno smrtjo plačali grozni davek civilizaciji.

Rihard Gerlach:

Starček in njegov pes

Že drugič je prišel stražnik z magistrata in ga opomnil, da ima plačati štirideset mark davka za psa.

»Gospod stražnik, Filaks je vendar star čuvaj. Osemnajst let je stražil naša vrata. Da sem ga vzel na stara leta k topli peči, to že vendar ni luksuz, temveč krščanska dolžnost. Ni prav, da župan zahteva od mene štirideset

Delavsko vprašanje in slovenski katoliški shodi

»Katoliški shod jemlje pod svoje okrilje ne samo boj za Boga, ampak tudi boj človeka za njegove človeške pravice, boj za njegov obstoj, za vsakdanji kruh, za napredek, za duševni in gnetni napredek.« — »Danes lahko rečemo, da se bje nekak boj med cerkvijo in med fabriškimi dimniki.« — Dr. Janž Ev. Krek na III. kat. shodu l. 1907.

Kot pet mogočih stebrov-mejnikov stoji v zgodovini slovenskega naroda letnice 1892, 1900, 1907, 1913, 1923. To so tisti dnevi, ko se je zbiralo v svojem duhovnem in gospodarskem središču v Ljubljani, jedro slovenskega naroda in bi iskalo smeri potov v bodočnost. Zlasti prvi trije slovenski katoliški shodi pomenijo za Slovenijo in Slovence takorekoč risorgimento — prepoved v vseh ozirih. Dežela tedaj docela agrarna in narod kmetički je v osemdesetih in devetdesetih letih preteklega stoletja začutil svojo narodno bit, a že tudi vse ono, kar je tedaj resno ogrožalo uničiti njegove duhovne predseme pa gospodarske sile. Zato je buknil prvi katoliški shod na dan iz elementarnih zahtev naroda in njegovega obstanka. Tako pa tudi naslednji.

Na vseh katoliških shodih se je premotri-val položaj in stanje vsega naroda vseh njegovih vej in vejic in kovalo načrte za njega lepšo bodočnost. Sub specie aeternitatis so se s katoliško širokogrudnostjo reševala vsa pereča duhovna, kulturna, gospodarska in politična vprašanja tedanjega časa in kar je narod najbolj težilo, je dobilo tem večji podudarek. Eno kardinalnih točk sporedov vseh katoliških shodov tvori socialno vprašanje. Na vseh shodih se je obravnavalo z največjo pazljivostjo in pozornostjo, nanj je bila obrnjena vselej pažnja najboljših mož, najbistrejših glav. Tako so prvi trije shodi zarezali tako globoko in s toliko jasnostjo katoliške principe, da črpamo iz njih vse do danes in še malo ne slutimo konca te ozlate žile. Kakor načelno globoko, tako so shodi tudi v vseh praktičnih vprašanjih začrtali pota tako izrazito, da jih more zgrešiti le, kdor jih zavestno hoče. Zlasti pa so katoliški shodi kazali smeri in pota pa tudi praktična sredstva, kako pomoči najbolj teptanim in izkoriščanim, kaj je treba storiti za delavstvo. Slovensko delavstvo ima v katoliških shodih in njih resolucijah in sklepih prvega in največjega, a tudi najmočnejšega zagovornika svojih zahtev. Ako bi se vsaj polovica resolucij katoliških shodov in misli, ki so bile tu iznešene, oživotvorilo, bi imel danes slovenski delavec brezdvomno nek prav izjemen položaj, ki bi se ni primerjati ne dal z današnjim. V resolucijah vseh shodov se posebno poudarja, da sta slovenski narod: kmet in delavec. Trden kmet in delavec, ki mu je zagotovljeno človeka dostojno življenje, pomenita rast in moč slovenstva in Slovenije!

Prvi katoliški shod.

Vršil se je 30. in 31. avgusta 1892. Sešel se je, ko je pri nas ravno začela industrija v širšem razmahu in so rasle prve tovarne. Delavne moči so prihajale vse z dežele. Tedaj se je začel takozvani »beg s kmetov«. Nekateri so tedaj celo mislili, da se da industrializacija dežele preprečiti in jo ohraniti agrarno. Katoliški shod pa je šel mimo teh sanjačev in zastavil pri realnem življenju in vzel položaj tak kot je bil.

Kmetško vprašanje.

G tem je govoril ranjki Fr. Povše. Naš kmet je bil tedaj dejansko na robu propada. Življenjski standard našega kmeta se je od l. 1848. v vsakem oziru dvignil. Sežalo se je samo žito, živinoreje ni bilo nobene. Tedaj se je vse zgrnilo čezenj: davki, konkurenca ameriškega žita (Kanada), kapitalizem, podeželjski oderubi in pijavke in z vsem tem zadolženje kmetijskih posestev. Teh dolgov je bilo l. 1886 toliko, da so znašale obresti in davki več kot čisti katastralni dohodki zemlje. Zato se je razleglo s katoliškega shoda: Rešimo kmeta iz sužnosti upnikov. — Kakor je šel

razvoj življenja so se morale razkosavati kmetije, nekaj vsled podedovanja, od odprodaje, največ pa radi prezadolženja. Tako so nastali bajtariji, ki so prav tedaj povzročali resne skrbi.

Ker industrijska produkcija še prav nič ni bila urejena, se je godilo: »Bogata mesta in velike tovarne so izkoristile delavne moči in jih kakor izžele limone pometale v smeti.« To mora drugače postati in zato naj naši ljudski zastopniki z vso odločnostjo podpirajo navedbe, ki merijo na to, da oni, ki izkorišča delavca, ima tudi zanj skrbeti. S tem so bile najbolj obremenjene podeželske občine, ki so morale skoraj samo zato skrbeti.

S tega shoda je izšla tudi misel starostnega zavarovanja vsega kmetijskega ljudstva.

Delavsko vprašanje.

Kapitalizem je deželo pravkar načel. V ostali državi, v Nemčiji in Angliji je bila industrija že visoko. Zlastnih posledic industrializacije in visokega kapitalizma se na lastni koži še ni čutilo, a videli so jih že. Prvi pokazji proletarske bede pa so že tudi pri nas bodili v oči. Poročevalec je tedaj takole govoril: »Pred očmi imam v prvi vrsti delavce v tovarnah in rudnikih. Pri nas po slovenskih pokrajinah to vprašanje ni še tako pereče, kakor v deželah, kjer po velikih tovarnah in rudnikih dela nebrojno število delavcev.«

Zato je spoznal shod kot svojo prvo nalogo, postaviti splošne principe, ki naj bodo vodilni vsem prizadetim in praktično ožigosati največje krivice in nepravčnosti. Za vodnika pri tem je bila leto dni prej izšla okrožnica Leona XIII. »Rerum novarum«, katero je shod z vso resnostjo vzel v izvrševanje. Saj je stalo v njej: »Delavsko vprašanje je stopilo v prvo vrsto vsega časovnega gibanja.«

»In kaj je prav za prav delavsko vprašanje v svojem pravem bistvu? Boj za vsakdanji kruh, obdelo, stanovanje!... Delo, ki je bilo pogodu sramota, je in mora biti kristjani čast in krepost. Le krščanstvo torej je oprostilo sužnje in le Kristusovi nauki morejo pomagati delavskim stanovom... Tudi svet je zagazil v stero poganstvo... Delo je postalo sedaj le blago... Kapital je sedaj velikanška svetovna moč... In tako nastaja vedno večje brezno med bogatim in revežem, roko delavca propada v boju z mašino, delavci zapuščajo roko delavca in tišče v tovarne, vsled česar nastaja še konkurenca med delavci, med moškimi in ženskami, med otroci in odraslimi... Tako torej se pripravlja socialna revolucija, ki bo hujska od vsake politične.« Tako je rekel dr. Žitnik.

Dr. Krek je tedaj govoril: »Predstavljati si moramo, da ne delimo delavcem milosti, ampak pravico. Dva pojma sta zmedena in kriva vse socialne prekucije: denar in človek. Denar je vse, človek ni nič... Človek ima dolžnost priti v nebesa, zato je ima tudi pravico priti v nebesa. — Naše želje so mnogo večje, kakor jih tukaj moremo in smemo izražati. Naj bi torej sleherni premišljeval, kaj je denar, kaj je bil, kaj je v socialnem, kaj v političnem življenju. Sedaj je v denarju vse življenje; človeška družba pa je mehanizem. Človeku je treba vrniti to, kar je človek, in denarju, kar je denar.«

In g. prošt Andrej Kalan je postavil: »Socialno vprašanje je: točno določiti pravice in dolžnosti, katere imajo med seboj ljudje, zlasti bogatini in reveži, delo in kapital. Kajti: Posrečilo se je liberalizmu raztrgati vse vezi med posameznimi stanov; zanetil je med njimi brezuspešne boje, v katerih seveda zmaga sila močnejšega, ki je po sedaj veljavnih socialnih pravnih načelih edino merilo za pravico. Tu treba torej pričeti, ako se hoče povoljno rešiti socialno vprašanje. Velika napaka pri tem je namreč ta, da imajo mnogi socialno vprašanje le za ekonomično, gospodarsko vprašanje. Res je sicer posebno važno gospodarsko vprašanje, a ne samo to, tudi eminentno versko-nravno je socialno vprašanje.«

Toda midva se bova kmalu zopet našla. Seveda, Filaks, seveda. Tako je življenje na svetu.

Pobožal je psa po ušesih.

»Odkar ni več naše mamice, nama življenje ni lahko, kaj ne? Takrat, ko je naše čevljarstvo še dobro uspevalo, tedaj je bilo lepo pri nas, vladalo je zadovoljstvo in veselje. Vsak dan pet, šest parov podplatov, pet in malih krparij sploh ne štejem. Vsak teden je bila svinjska pečenka na mizi, kaj ne? Da ti se še dobro spominjaš kosti, to verjamem. Nič nisva pozabila, Filaks.«

Pes je gledal in prisluškoval.

»Kako je bilo lepo, ko smo se ob nedeljah popoldne sprehajali po polju. Otroci so tekli naprej in dvoglasno žvižgali... Vse je minilo, Filaks, žalostno je žalostno.«

Očka je položil skrinjico nazaj v predal in ga skrbno zaprl. Obkel je suknjo, ne-nadna odločitev ga je vlekla ven. V Filaksovih očeh so se bliskala razlika domnevanja.

»Pojd z menoj, je ukazal stari očka.«

Pes je zadovoljno zarenčal, ter divjal in se veselil kot v prejšnjih časih.

»Da, da, Filaks, ven gremo.«

Z okorelimi nogami sta šla oba ven. — Ljudje malega mesta so se začudeno obračali. Stari očka Sajler s svojim Filaksom, — že cela večnost je minila, odkar so ju zadnjič srečali na ulici. Marsikdo je nosil k njemu čevlje, govoril z njim, se šalil, politiziral. Toda revmatizem mu je izbil kladivo iz rok.

Zahteve katoliškega shoda

Tako je prvi katoliški shod ugotovil stališče katoličanov napram delavskemu vprašanju. In ta načela drže še danes in morajo veljati tudi jutri. Zato je kot praktične zaključke postavil zahteve: da se uredi razmerje med produkcijo in potrebo, da se prepreči izkoriščanje delovnih moči, zagotovi delavcem stalno delo, odstranijo iz tovarne ženske, da se izvede preskrba za slučaj bolezni in starostno zavarovanje. Nova industrijska podjetja naj se dovoli ustanavljati le, ako je podjetnik pošten in podjetje stalno, da delavci niso v nevarnosti, da izgube delo in zaslužek. Delovni čas se mora omejiti. Delavstvo imej pravico voliti zastopnike v nadzorstvo pri izvrševanju zakonov v varstvo delavcev (obratni svet). Nočno delo naj se za ženske popolnoma prepove, za moške pa čimbolj omeji. Da se delavstvo izobrazi in se iz svojih lastnih moči potegne za svoje pravice, naj se snujejo katoliška delavska društva.

In beseda je meso postala!

Zgodovina sama najbolj zgovorno priča, kako so se resolucije prvega shoda oživotvarjale. Leta 1894 je vstala »Jugoslovska strokovna zveza«, konsumna društva so raztegnila svoje delovanje v vsak večji kraj, Rajtajnovke so rasle kot gobe po dežju in prosvetna društva, združena v »Slov. kršč. socialni zvezi« so storila svoje. Tako je bilo v svetu 20. stoletja mogoče pokreniti borbo za splošno in enako voljno pravico.

V času rasti in brstenja ter stremljenja širokih mas ljudstva za splošen kulturni in gospodarski povzdig je vzkipeł

drugi slovenski katoliški shod

Potrdil je načela prvega shoda v celoti in jih še podkrepil s praktičnimi skušnjami ter izpopolnil razvoju primerno.

Dr. M. Mathek je govoril: »Vso pozornost moramo obratiti na delavca in obrtnika zlasti v sedanjem času, ker je njihovo stanje v mnogem oziru zelo opasno... Prepričamo se lahko, da po svoji veliki večini bijeta boj za svoj obstanek... Ako zasledujemo vzroke teh žalostnih razmer, najdemo jih v liberalnih načelih, ki so se sprejela tudi v zakonodajstvu... Le delo proizvela, ne pa denar.«

K vprašanju: »Socialne naloge avtonomnih zastopov« je dr. Krek pribil med drugim: »Svoboda je lahko škodljiva, ako je močnejši ali nepoklicani faktorji izrabljajo proti ljudstvu, proti narodu. Vsak sam najbolje ve, kje ga čevlji žuli. Torej naj si čevlji oni prikoji po svoji nogi, kogar žuli. Ljudstvo je država! — V prvi vrsti pa so poklicani avtonomni zastopi, občine in deželni zbori, da rešujejo socialno vprašanje, da skrbijo za pravično plačo delavcev, za stare in onemogle. Resolucije naj ne ostanejo le na papirju, ampak treba jih je proučevati in izvrševati.«

Kot nove zahteve je postavil drugi katoliški shod: Delo otrok po tovarnah se mora popolnoma odpraviti, nedeljski počitek se mora izvrševati dosledno in trajaj neprekinjenih 36 ur. Najvišja neprestopna delovna doba bodi za industrijo osemurni delovni čas. Delavci, ki vrše razne mandate, naj se zakonito zaščitijo. Delavec imej pravico do dela čistega dobička. Akordno delo naj se v splošnem odpravi. Podjetja se morajo strogo nadzorovati in k nadzorstvu naj se pritegnejo izkušeni delavci, ki naj jih odškoduje država. Uvedejo naj se občinske posredovalnice za delo. V celoti se mora izvesti zavarovanje za slučaj bolezni, nezgode, onemoglosti in starosti. Zavarovanje za nezgode naj plačujejo samo delodajalci. Za starostne rente naj plačujejo delodajalci, delavci in država. Občine naj skrbijo za brezposelne delavce. Vsak avtonomni zastop imej socialni odbor.

Tretji slovenski katoliški shod

je zboroval leta 1907 kot zmogovita manifestacija po pridobljeni splošni in enaki volilni pravici, pred rastočim političnim in kulturnim uveljavljanjem v deželi in državi.

kvečjemu je še čepel ob sosedovem čebelnjaku ali pa krevsal s palico med gredicami. Danes so ga vsi pozdravljali in mnogi so ga vprašali, kako se počuti. Starček je odzdravljjal in kimal, a ni se pustil zadrževati, temveč hitel dalje. Končno je došel do mostu.

Ponosno in veselo, kot vedno, sta stopala oba preko mostu. Nato sta šla ob bregu, do betoniranega mesta.

Stari očka je vzel oglat kamen, ki je ležal ob bregu, ter ga privezal s tresočimi prsti na dreto.

»Tako, Filaks, leži!«

Pes se je vlegel in pustil, da mu je privezal kamen okoli vratu. Starček se je sklonil globoko nanj in pritisnil svoje lice na pasjo glavo.

Nato je dvignil težkega psa na svoje roke in stopil na rob brega. Njegovo telo se je zazibalo kot telo kosca, ki maha s koso in pes je zletel v loku v reko ter izginil. Starček je zrl za njim s široko odprtimi očmi. Roke je imel še iztegnjene. Spodaj se je penila in valovila voda. Starček se je smehljaj, zdelo se je, kot da gleda nekaj nepopisnega, zameglo se mu je pred očmi, opotekel se je in padel. Zagrnili so ga valovi.

Nekaj dni pozneje so našli ribiči starčka in Filaksa ob obrežnih vrhah. Ležala sta tesno skupaj. Obraz mrtvega starčka je bil jasn in pokojen.

VELIKA TOMBOLA

V KRAJU, 16. IX. 1928.

Oglejti si dobitke v lastnem paviljonu na Glavnem trgu in kupite tablice po 3 Din, takoj! Nobena tombola ni imela dosedaj tako dragocenih dobitkov!

Obnovil je slovesno vsa načela, sprejeta na prvih dveh shodih in posebno glasno zaklical delavstvu, da se mora v obrambo svojih pravic samo organizirati in z geslom »Vsi za enega, eden za vse!« iti v borbo. »Delavski stan se organiziraj povsod v strokovnih društvih, v kateri naj vstopi vse delavstvo dotične stroke. Vsaka tovarna imej strokovno društvo, ta pa naj stopijo v strokovne zveze, ki si naj osnujejo strokovno glasilo. Ta društva so povsem nepolitična, namen imajo čuvati koristi delavcev dotične stroke.«

Socialno zavarovanje

V tistih letih se je prav pričlenjala borba za izpopolnitev in preureditev socialnega zavarovanja delavstva. Zato je posvečil shod temu vprašanju posebno pozornost. »Tovarnarji so dobro zavarovani za svoje imetje, za vsak stroj, a delavce imajo slabo zavarovane... Vsak si želi državnega zavarovanja, zakaj si ga ne bi želel tudi delavec? Zahtevati moramo, s prošnjo danes nič ne opravimo!«

Zahtevala se je ustanovitev zavarovalnice v Ljubljani za slovensko delavstvo. Država naj izvede popolno zavarovanje. Tudi rudarji naj se priključijo temu splošnemu zavarovanju. Pri bratovskih skladnicah naj ostanejo zavarovani za slučaj onemoglosti in starosti. Sicer pa se morajo tudi bratovske skladnice preurediti in rudarski zakon iz leta 1854 spremeniti. »V veljavo mora stopiti zakon o splošnem starostnem zavarovanju.«

Katoliški shod je pozval vso katoliško inteligenco, da ne hodi zaprtih oči mimo proletarskih težav, ampak stori vsak posameznik kot katolik in Slovenec svojo dolžnost. Zato je govoril dr. Krek o »socialnem delu«:

»Jaz ne smatram socialnega dela za dejanje ljubezni, marveč pravice... Treba pa je imeti za to sposobnost in ta se tolmači z eno samo besedo: zaupanje. Kdor ni sposoben, naj izpravi vest in našel bo, da je on kriv, ne drugi. Tisti, kdor bi nastopil kot organizator, kdor bi nastopil kot nekaj voditelj socialne stranke ali socialnega gibanja in kdor bi pri tem pozabil, da je on samo prvi delavec v vrsti tistih, ki gredo z njim skupaj k skupnemu cilju, kdor bi pozabil, da je samo skromen blavec vzvišenega namena, tak ni za nič za socialno delo, in verjemite mi, da ljudje takoj opazijo tistega človeka, kdor vidi sebe in pred vsem samo sebe pri svojem socialnem delu, in ako bi tak govoril še tako medeno in reševal še take probleme in ako bi bil sposoben gore prestavljati, ne bo nič dosegel, njegovi uspehi bodo samo hipni, zato, ker ljudje ne bodo imeli zaupanja do njega. Kdor nastopa med ljudstvom nesebično, kdor nastopa kot delavec med delavci, kot dolžnik, ki vračuje temu ljudstvu svoj dolg, kdor ogleduje temu ljudstvu v njegovo srce in pojasni, kaj se giblje v duši tega ljudstva, njega samega, si ne bo človeka pridobil samo za nekaj časa, ampak pridobil si bo njegovo srce, njegovo ljubezen, on si ga bo priklenil in ustvaril armado, ki je pripravljena iti z njim, kamor hoče, če treba tudi v smrt. Samo po tej poti se delajo velike socialne preobnove, velike socialne preobrazbe. Tako dr. Krek pred dvajsetimi leti!

Četrti slovensko-hrvaški katoliški shod leta 1913

je slavil slovensko-hrvaško vzajemnost in se v podrobnostih s temi vprašanji ni pečal. Na obzorju so se prikazovali simptomi velikih, a groznih dni.

Zopet je poklical v spomin katoliške principe in postavil nove, časi primerne zahteve. Poudaril se je velik pomen izobraževalnega dela med proletarijatom. Apeliral je na merodajne činitelje, da se zabrani brezposelnost in v tem pogledu izpopolni zavarovanje. Še posebej pa je podčrtal, da se mora delavstvo mečno strokovno organizirati v državnih in mednarodnih zvezah, ker bo le tako kos moči kapitalizma, ki v trustih in kartelih združen tišči v svoji oblasti celo države.

Peti katoliški shod

je leta 1923 zboroval ob popolnoma spreminjenih razmerah. Napredek moderne tehnike in vede je bil v teku dvajsetih let tako velik, da se je zdelo potrebno, postaviti docela nove norme, ki naj uravnavajo življenje.

Resolucije tega shoda so še vsem v živem spominu. Katoliški shod je zavrnil »modernd kapitalizem, ki nujno vodi do razrednega boja ter materialistični socializem in komunizem, ki hočeta osrečiti človeštvo brez Boga in božjih pravnih zakonov... Pozivlje vse katoliške podjetnike in odgovorne činitelje pri vodstvu industrijskih podjetij, naj stalno in strogo pazijo, da ne prevlada v njihovih podjetjih krivični mamonični duh; pozivlje vso katoliško inteligenco k studiju modernega kapitalističnega družabnega reda, njegovih elementov in sil ter k spoznavanju modernih socialnih razmer in problemov, da tako pripravijo vso katoliško javnost za smotrno in požrtvovalno boj proti modernemu mamonizmu in kapitalizmu.«

Zato ugotavlja peti katoliški shod, da je »delo podlaga za pravično ureditev družabnih razmer«. Zato mora posebno gospodarsko pravico zaščititi delavce proti premoči kapitala. V podjetju se mora delavstvo uveljaviti v »gospodarskih odborih«, »delavskih svetih«. Delavcu pristoji »pravica do deleža na dobičku.«

mark, ko dobro ve, da jih nimam.«

Stari očka je trepetajoč dvignil roko v potrdilo svojih besed in se s tresočimi nogami opotekel po sobi.

»Da, gospod Sajler,« je odgovoril stražnik in sočutno gledal, »že razumem. Taka žival spada k družini. Toda za pse, ki žive v sobi, se mora plačati davek, taka je določba. Pomislite, nagla smrt tudi ni tako huda. Ne morete obdržati psa, to ne gre, na noben način. Preveč psov imamo v mestu, in na seji so sklenili, da moramo nastopati strogo, da, strogo... Sicer moramo zarubiti. Mi smo stari znanci — zato mi tega ne smete zameriti, očka...«

Stražnik je zmajal z glavo in odšel.

»Sedaj je stvar resna,« je mrmral starček, »sedaj je stvar resna, Filaks.«

Odprl je vežna vrata, Filaks je pritekel v sobo, skušal je skočiti na svojega gospodarja, a njegove stare, okorne noge so mu odpovedale.

Starček je odprl omaro in izvlekel zavazano skrinjico, s trepetajočimi prsti jo je odvezal. Stresel je predse kupček srebrnih novcev in štel:

»Osemnajst... dvajset... enoindvajset... ni dovolj, Filaks, to naj bi bilo za največjo silo, ako bi zbolel.«

Pes je drgnil svojo glavo ob starčkovo nogo.

»Da, stari šved, misliš, da ni tako hudo? Vsi moramo odstopiti, ako pride naša ura.

Kaj je novega

KOLENDAR.

Sobota, 8. septembra. Rojstvo Marije Device, Mali Šmaren. (Nezapovedan praznik.) Adrijan, Korbinijan.

ZGODOVINSKI DNEVI.

8. septembra: 1841. se je rodil češki komponist Antonín Dvořák. — 1904. je bil kroman kralj Peter. — 1848. sta se v Avstriji odpravila tlaka in desetina. — 1767. se je rodil pisatelj Avg. v. Schlegel. — 1894. se je rodil naravoslovec H. v. Helmholtz. — 1887. se je rodil bivši srbski prestolonaslednik Jurij.

...

★ **Cenjenim naročnikom!** Vsem onim p. n. naročnikom, ki se doslej niso odzvali na dopisane opomine za poravnavo naročnine, bomo s prihodnjim torkom ustavili dopolnilne liste. Prizadeti naj torej nemudoma store svojo dolžnost, ako žele, da se jim list redno dalje dostavlja.

★ **Socialni dan je jutri, v nedeljo.** Točno ob 10 se prične predavanje, ki bodo trajala do približno pol 3. Ob pol 5 bo debata o referatih in predloženih resolucijah. Na radio se bo slišalo samo polurno predavanje g. dr. Aleša Ušeničnika točno ob 11, ker uprava radija ni mogla do tega dneva vsega pripraviti, kar bi bilo potrebno, da bi se radio dobro slišal.

★ **Osebnosti.** Za svetnika pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani je imenovan deželni sodnik pri okrožnem sodišču v Novem mestu dr. Josip Fischinger. — V višjo skupino je pomaknjen sodni predstojnik v Ormožu dr. Janko Rošan.

★ **Umrl** je Joško Zadnik, dijak in vnet član orlovskega odseka v Ribnici.

★ **Shod SLS** se bo vršil v nedeljo dne 9. septembra zjutraj ob 7 v Loki pri Zidanem mostu. Na shodu govorijo oblastni in narodni poslanci.

★ **Drž strokovna šola za puškarstvo v Kranju.** Vpisovanje učencev v I. letnik kakor tudi v ostale letnike se vrši v dnevih od 10. do inkl. 13. septembra 1928 vsak dan od 9 do 12 in od 14 do 16 v ravnateljski pisarni zavoda. Učenci, ki se prijavijo nanovo, naj pridejo v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov in naj prinesejo zadnje šolsko izpričevalo, rojstni in krstni list in domovnico. Vsak učenec mora plačati po čl. 198. fin. zakona za leto 1928-29. 20 Din takse v fond za zdravstveno zaščito učencev. Te takse bodo oproščeni učenci, ki bodo predložili ubožni list. Šolska sv. maša je v soboto dne 15. septembra 1928 ob 9 v gimnazijski kapeli. Redni šolski pouk pa se prične v ponedeljek dne 17. septembra t. l. ob 8.

★ **Nov izum v korist kadilcev.** G. inž. Joško Likar iz Kostanjevice je sestavil nov izvirni ustnik s pripravo za uničenje nikotina. Ta ustnik nikotin paralizira, pri tem pa tobak ne izgubi vonja, temveč ga še znatno zboljša. Izum je prijavljen že v vseh večjih državah, tako v Evropi, kakor tudi v Ameriki. Novi ustnik bi bil razstavljen je na letošnjem jesenskem velesejmu, če bi ne bilo treba dati ustnike delati v neko češko tovarno, kajti naše tovarne ne morejo izvršiti takega dela. Za izum vlada veliko zanimanje.

★ **Originalna goljufija.** K neki deklici na Vrhu pri Škofljici je prišel te dni neznan moški, okrog 40leten in šepav na desni nogi ter jo nagovoril, da mu je izročila pet bankovcev po 100 Din, iz katerih je obljubil napraviti bankovce po 1000 Din. Neznane jo je nato popihal po cesti, toda dekle, ki se je le domislilo, da ima opraviti z goljufom, ga je dohitelo in mu odvzelo ves denar razen 40 Din, katere je spotoma porabil.

★ **Družinska žaloigra v Rumi.** V Rumi v Sremu se je te dni pripetila strašna družinska žaloigra. Ugledni trgovec Jovo Gjuričič je imel dva sina, od katerih je bil starejši 17letni dijak sedmega razreda realke, mlajši 14letni pa je bil dijak četrtega razreda. Gjuričičeva žena je bila doma iz Vinkovcev ter mirnega, dobrega in zvestega značaja, tako, da ni izgledala, da vlada v družini kakšna nesloga. V sredo popoldne, ko je bil mozh v trgovini, je ona ostala doma s svojima sinovoma. Oba dečka sta sedela v svoji sobi in čitala. Mati jima je prinesla limonado, katero je tudi sama popila. Nekaj minut kasneje so vsi trije padli na tla in v največjih mukah umrli. V limonado je mati dodala morfija.

★ **Požar v Sremski Mitrovici podtaknjen?** Požar hotela »Jadrana« v Sremski Mitrovici, o katerem smo poročali včeraj, je bil po novih znakih, ki jih je ugotovila policija, najbrže podtaknjen. Pri požaru sta se dva gasilca smrtno ponesrečila, osem pa jih je bilo ranjenih. Policija je izdala tiralico za Vitkom Lunjevičem, lastnikom pogorelega hotela. Lunjevič se nahaja baje v Osijeku, odkoder je pred tremi dnevi pisal pismo odvetniku dr. Jungu. Trgovec Pilko Vlasie v Mitrovici je izpovedal, da je opazil tih pred požarom neko poznano osebo, ki je tekla iz hotela proti pokopališču.

★ **Vlak pahnil žensko v potok.** Blizu Kakuja v Bosni se je te dni pripetila huda nesreča, 65letna gluha stara Hankija

Jašarspahič je šla po železniškem nasipu, ko jo je dohitel vlak in jo vrgel v bližnji potok, kjer je hudo ranjena obležala, dokler je ni našel njen brat Salih, ki jo je dal prepeljati z brzovlakom v sarajevsko bolnico. Toda starica je med vožnjo za pridobljenimi poškodbami umrla in vlak je pripeljal v Sarajevo le njeno mrtvo truplo.

★ **Žensko umorili radi zavarovalnine.** V Subotici so bili po nalogu preiskovalnega sodnika aretirani šofer Karlo Neumann, žena Beliča Hladka, vdova Andreja Batajiča in Terezija Singer, ki so osumljeni, da so zavarovali Marijo Pingerjevo na 100.000 Din pri neki subotški zavarovalnici, zatem pa jo umorili, da bi dobili zavarovalnino. Ze meseca februarja so hoteli Pingerjevo zavarovati, kar pa se jim ni posrečilo, dokler ni neka subotška zavarovalnica sprejela ponudbe in so zdravniki ugotovili, da je Pingerjeva zdrava. Začetkom tega meseca je Pingerjeva naenkrat zbolela in umrla. Preiskovalnemu sodniku se je zdelo sumljivo, ko je zvedel, da je bila Pingerjeva zavarovana za 100.000 Din in je uvedel preiskavo. Določena je bila ekshumacija, toda pri obdukciji niso mogli ugotoviti vzroka smrti. Zelodec s črevami so poslali kemičnemu zavodu v Belgrad in sedaj čakajo uspeha znanstvene preiskave.

60 milijonov dinarjev

PODPORE ima pričakovati Slovenija (Ljubljanska in mariborska oblast) po svojih članih »Ljudske samopomoči« v Mariboru, ko bo šlo družstvo 10.000 članov, katero število bo kmalu doseženo. Kdor se torej ni član tega prekrivnega društva, naj zahteva še danes brezplačno pristopno izjavo. »Ljudska samopomoč«, Maribor, Aleksandrova 45.

★ **Danes vsi na Dobrovo,** na orlovsko prireditve. Ljubljanci in Vičani imate lepo avtomobilsko zvezo. (8443)

★ **Blagor za gospodinje je »Radion«.** Pranje perila ji ne povzroča več tolike izgube časa in ima torej dovolj prilike, da se briga za druge hišne posle. Z »Radionom« se vsakomur nudi sredstvo za pranje, s kojim se pere brez vsakega truda in se perilo obvaruje škode.

★ **Naznanjam cenj. odjemalcem,** da se je strojno pletenje »Bonač« preselilo v Streliško ulico 24. — Evg. Bonač. 8542

★ **Nov dokaz o sigurnem učinku protinikotina** »Bonikot« potrjuje na zadnji strani našega ilsta objavljena analiza predstojnika kemičnega inštituta ljubljanske univerze univ. profesorja dr. M. Samca.

★ **Ob začetku šolskega leta priporoča** tvrdka Iv. Bonač, Selenburgova 5, svojo največjo zalogo vseh šolskih in risalnih potrebščin.

★ **Baron pl. Wentzel** je bil v La Baule na 100 km dirki na Mercedes-Benz s 3 sekundami difference drugi zmagovalce. Ta sportni uspeh je izredno velik. Wentzel je vozil kot gospodski vozač brez vsake podpore s strani tovarne, dočim je imel prvi zmagovalce ob strani celo tovarniško organizacijo. Wentzel je vozil tudi to pot s Continental-oroči. Voz Mercedes je vzbujal splošno začudenje.

★ **Pri zaprtju,** pehanju, bolečinah v boku, bolečinah ob straneh, pomanjkanju sapa, utrujanju srca, migreni, šumenju v ušesih, omotici, slabem razpoloženju povzroči naravna Franz-Josef grentiča izdatno izpraznjenje črev in osvoboditev tesnobnih občutkov. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz-Josef« vodo z izbornim uspehom tudi pri zdravljenju trakuje. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

DIJAK BREZ DIJAŠKEGA KOLE-DARJA — OBRTNIK BREZ ORODJA

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

V noči na soboto: Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetski cesti.

© **Prihod čeških hazenašic v Ljubljano.** Snoči ob pol 6 so prispele v Ljubljano češke hazenašice. Na kolodvoru jih je sprejelo številno občinstvo in železničarska godba »Sloge«. Ob prihodu vlaka je zasvirala godba. Ko so hazenašice izstopile, jih je prisrčno pozdravil v imenu Jugoslovanske hazenske zveze dr. Ivo Pirc. Izrazil je veselje, da so se odzvale vabilu in prispele v belo Ljubljano. S toplimi besedami se je zahvalil Otmar Friedl, tehnični referent češke hazenske zveze. Nato se je razvrstil sprevod z godbo na čelu, ki je spremljal goste po Miklošičevi, Tavčarjevi, Dunajski in Prešernovi ulici v hotel »Union«, kjer prenočujejo. Spotoma so bili gosti deležni prisrčnih ovacij, s čimer smo znova prožili iskren dokaz srčnega prijateljstva, ki veže oba slovanska naroda. Skupino

vodi Otmar Zdenek od »Slavije« v Pragi kot zastopnik predsednika Noseka. Gostje si bodo jutri popoldne ogledali mesto in velesojem. Popoldne pa se vrši na igrišču »Ilirije« tekma.

© **Hišnim posestnikom!** Te dni se vrše v Ljubljani velike prireditve sportnega in nacionalnega značaja, kojih se udeležijo poleg gostov iz cele države tudi mnogo odličnih prijateljev našega naroda iz inozemstva, zlasti iz bratske nam Českoslovaške. Mestni magistrat pusti vsled tega mestna poslopja okrašena z zastavami do vstevši 9. septembra 1928 ter prosi hišne posestnike, da tudi oni to store.

© **60letnico** svojega rojstva je praznovala včeraj v zatišju karmeličanskega samostana na Selu pri Ljubljani č. mati Jožefa Terezija Pogačnik. Slavljenka, ki je obhajala lani v adventu 40letnico strogega samostanskega življenja, je sestra tukajšnjega primarija dr. Josipa Pogačnika, dalje Ivanke Vodnik, soproge industrijalca Alojzija Vodnika, in Janka Pogačnika, vpokojenega deželnega blagajnika in sedanjega honorarnega oblastnega blagajnika. Slavljenka je bila mnogo let prednica imenovanega samostana.

© **Umrl** je v sanatoriju v Gradcu g. Filip Supančič, stavbenik in hišni posestnik. Pogreb bo v nedeljo popoldne ob 3 iz hiše žalosti, Bleiweisova cesta 18.

© **Nove zgradbe** mestne občine. V koloniji za topničarsko vojašnico so dograjene vse stanovanjske vile in so se že vse stranke vselile. Palača »Delavske zbornice« bo popolnoma dograjena do konca meseca novembra. Stanovanjsko hišo na Poljanski cesti ometavajo. Za vselitev bo gotova najbrže šele do maja oziroma junija 1. 1929. Pri adaptaciji Nušakove vojašnice so dosedaj dogotovili za vselitev 15 stanovanj. V nekaj dnevih pa bo uporabnih za vselitev še 15 stanovanj. Do začetka novembra meseca bo vsa Nušakova vojašnica popolnoma adaptirana. Z deli za zgraditev 16 štiristanovanjskih niš ob Vodovodni cesti so pričeli pred nekaj dnevi. Predvideno je, da bo ta kolonija dograjena za vselitev že letos novembra meseca.

© **Motociklistične dirke** in gimkhana igre, ki se vrše danes ob 3. popoldne na dirkališču pri Dev. Mariji v Polju, vzbujajo veliko zanimanje. Občinstvo se opozarja, da vozijo avtobusi od pol 14. ure naprej na dirkališče izpred Marijinega trga. Redni vlak odhaja iz Ljubljane ob 14. uri 10 minut in postane na dirkališču. Reditelji se opozarjajo, da morajo biti ob 13. na svojem mestu. Funkcionarji dirke naj bodo zbrani že ob 12 na dirkališču. Dirkači se opozarjajo, da je trening dovoljen samo do 12. Občinstvo se opozarja, da se pokori naredbam rediteljev.

© **Nova pridobitev Ljubljane.** Iz »dolge vasi Ljubljane« je nastala moderna bela Ljubljana. Ulice se modernizirajo in asfaltirajo, po njih drvi nebroj avtomobilov. Pa ne samo Ljubljana, cela Slovenija »diši« po benzinu. Avtomobil je postal trgovcu, inženjerju, potniku, zdravniku, da celo kmetovalcu prometno sredstvo, brez katerega si današnjega živahnega prometa sploh ne moremo misliti. Večina navedenih poklicev, ki uporablja avto, pa si ne more ali pa neče vzdrževati šoferja. Zato je hvalevredna podjetnost g. Karla Camernika, ki otvori 1. oktobra t. l. šofersko šolo. V tej šoli se bodo izobraževali polnični šoferji ter gospodje in gospe, ki se hočejo priučiti priljubljenemu avtu športu. Tečaj za poklicne šoferje traja 30 dni, za ostale pa 15 dni. Pouk se bo vršil teoretično in praktično, po načrtu, ki predvideva znanje pri šoferski preiskusnji.

© **Československa** obec v Ljubljani. Knjižnica je zopet odprta ob nedeljah od 11. do 12. v središču Narodnega doma, vhod z Bleiweisove ceste, začeni z nedeljo, dne 9. sept. 1928. Obiskujte pridno našo knjižnico.

© **Razpisana služba.** Mestna občina ljubljanska razpisuje službeno mesto četrtega strojnika v centrali mestne elektrarne. Prošnje je vlagati pri personalnem referentu mestnega magistrata (soba št. 38) do 25. septembra 1928 z dokazili o jugoslovanskem državljanstvu, šolskimi in učnimi izpričevali, zdravstvenim in navedenim izpričevalom. Prosilci se morajo izkazati, da so izučeni ključavničarji z večletno prakso pri večjih električnih obratih s parnim pogonom in Dieslovimi motorji.

© **Mestna zastavljajnica** naznanja, da se vrši tomesečna dražba v januarju 1928 zastavljenih predmetov v četrtek dne 13. t. m. ob 15. uri v uradnih prostorih v Prečni ulici.

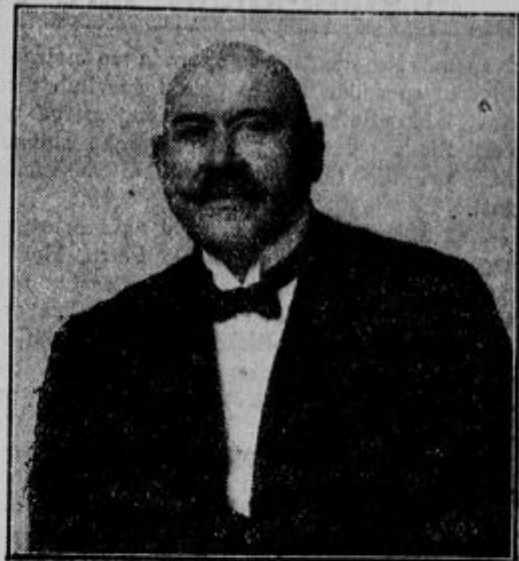
© **Beraška nadloga** noče pojenjati in vsak petek se soba dežurnega uradnika na policiji napolni z berači in beračicami. Potem sledi običajno stokanje, jok in tožbe in menda na ljubljanski policiji še ni bilo berača, ki kot opravilo ne bi navedel, da je prisiljen beračiti, ker bi moral drugače umreti v bedi. V splošnem je to skoraj v vseh slučajih resnica, toda dobe se tudi taki berači, ki za vse na svetu ne bi prišli za pošteno delo, dasi so tega še zmožni. Na policiji so z berači kmalu gotovi, navadno jih izroče sodišču, kjer dobi vsak po nekaj dni zapor, potem pa jih izženejo.

© **Za obleko opeharjeni.** Delavki Antonija Hočvar in Marija Krevis iz Trebeljega sta odšli v Savinjsko dolino obratirati hmelj. Svojo obleko pa sta pustili pri Bertu Hariševu v oskrbnikovi hiši na pokopališču pri Sv. Križu. Čez nekaj dni sta prišli k Hariševu dve ženski in ji dejali, naj jima izroči zapuščeno obleko, ker da odpotujeta obe v Savinjsko dolino in bosta obleko izročili lastnicama. Pozneje sta se lastnici sami zgledili pri Hariševu in spoznali, da sta postali žrtvi neznanjih goljufic. Hočvarjeva in Krezveva trpita 4295 Din škode. Slučajno pa je neki delavec, ki je tedaj opazil obe goljufici, ki se blata po vaseh v Posavju in je upati, da ju bo orožništvo kmalu iztaknilo.

© **Nepošteni pomočnik.** Kleparski mojster Primož Justin na Glinah je prijavil policiji, da mu je njegov pomočnik Jože S. pokradel tekom zadnjih mesecev mnogo pločevine, kleparskih predmetov in orodja. Pomočnik je pokradene stvari porabil pri delu na lasten račun.

© **Mesečno plačo** je izgubil. Kontrolor oblastnega odbora Josip Terčič je v sredo ponoči našel blizu cukrarne listnico, v kateri pa je bilo le nekaj dokumentov in legitimacij. Odsel je listnico na stražnico, kjer so ugotovili, da je njen lastnik blagajnik tovarne za klet Ervin Hitzl. Hitzl je povedal, da je listnico izgubil, ko se je peljal s kolesom zvečer iz tovarne domov. V listnici je imel 3220 Din, to je svojo mesečno plačo. Nepošteni najditelj je denar pobral iz listnice, vse drugo pa vrgel proč, nakar je našel prazno listnico Terčič.

Josip Kurent - 70 letnik

Josip Kurent, blagajniški sluga Kranjske hranilnice, je dne 7. t. m. na tihem obhajal svojo 70letnico. Po 10 letih vojaške službe v Bosni in drugod je vstopil l. 1889. v službo Kranjske hranilnice, kjer torej zvesto opravlja svoj posel že skoro 40 let. G. Kurent je tudi najstarejši uslužbenec tega zavoda. Služil je pod ravnatelji dr. Josipom Zuppanom, dr. Ant. pl. Schöppom, Iv. Kranjem in sedaj pod dr. Mirko Božičem. Za svoje zvesto in marljivo delovanje je dobil pohvalna priznanja svojih predpostavljanih in je bil tudi odlikovan od Nj. V. kralja s srebrno svetinjo za državljanske zasluge. Večkrat je bil izvoljen za predsednika Društva uslužbenecv denarnih zavodov, ki mu je tudi poklonilo častno diplomu. Usoda pa je naklonila jubilaru tudi marsikatero težko uro. Med svetovno vojno mu je padel edini sin Franc na soški fronti. Njegova prva žena mu je umrla radi žalosti za sinom. Pred dvema letoma se je poročil drugič. Josip Kurent je znan kot dober družabnik in je zelo priljubljen pri svojih številnih prijateljih in znancih.

Nesluteno delovanje muholovca

Obešen „Aeroxon“ muholovec

kakor je znano, najboljši na svetu, nudi za ceno od 1 dinarja naslednje usluge:

1. Aeroxon polovi vse muhe in komarje ter Vas reši vsake nadloge muh. On to opravi tekom 4—5 tednov, tudi, kadar Vi spite.
2. Neki nemški raziskovalec je dokazal, da se z zračno strujo na dobrem muholovcu prilipi na milijone bacilov, prahu itd.
3. Prepreči, da se Vaše zavese, lustr, pohištvo in slike ne umažejo z nesnago muh.
4. Pripomore Vam in Vašem otroku zdravo in nemoteno spanje.

To so ogromne prednosti v primeri z mnogimi novimi metodami pri uničevanju muh, ko pa so predrage, neprirodne, ne-higijenične in nevarne zavoljo ognja.

Maribor

PRVI MEDNARODNI SAHOVSKI KONGRES V MARIBORU.

Danes in jutri se vrši v našem mestu veliki sahovski kongres, o katerem smo že poročali in ki je prva prireditev te vrste v državi. Spored te velike mednarodne prireditve je sledeč:

Danes ob 20 se vrši v dvorani Zadrúžne gospodarske banke predavanje prof. Beckerja iz Dunaja o »Sahovski olimpijadi v Haagu«. Po predavanju igra velemejster dr. Vidmar simultanko proti 20 igralcem. Vsi, ki bi se radi malo merili z našim velemejstvom, pa se morajo do začetka simultanke brezpogojno javiti klubovemu tajniku g. V. Piru.

Jutri ob 9 dopoldne se prične v že navedeni dvorani internacionalna tekma avstr. Stajerska : Slovenija na 11 deskah. Na prvi deski se spoprimeta velemejster dr. Vidmar in prof. Becker iz Dunaja, avstrijski amaterski prvak. Na ostalih deskah pa igra 10 najmočnejših slovenskih in avstrijskih igralcev. Za Slovenijo igrajo: Pirc, Kleinmayr, Kramer, Poljanec, Stupan, Ostanek — iz marib. šah. kluba; M. Vidmar jun., Vogelnik, Gabrovšek — iz ljublj. šah. kluba in dr. Kalabar iz V. razreda.

Stajerski gostje pridejo danes ob 18.20. Vsi šahisti se vabijo, da se v čim večjem številu udeležijo slovesnega sprejema na kolodvoru.

...

□ **Slavnostna otvoritev** novega športnega igrišča S. K. Rapid pri vojašnici Kralja Petra bo danes ob 10 dopoldne. Spored otvoritvenih slavnosti je zelo pester in izpolnjuje

Velike motorne dirke in ghim-khana igre v soboto 8. septembra ob 3 popoldne na dirkališču pri Dev. Mariji v Polju.

dva dni. Na današnjem sporedu so najzanimivejše sporedne točke: pohod športnih društev, lahkoatletске tekme ter nogometna tekma Ilirija : Rapid. K otvoritvenim slavnostim prihitijo tudi mnogi odlični inozemski gostje.

□ **Somišljeniki in prijatelji naše orlovske organizacije** pojdejo jutri k Sv. Petru, kjer je popoldne po večernih telovadnih nastop mariborske orlovske srenje. Ob 13 se Orli zber pred samostanom školskih sester v Melju in odkorakajo nato z godbo Kat. omladine k Sv. Petru. Po telovadnem nastopu zabava pri Sandeju.

□ **220 Westfalčkov pride pod vodstvom g. župnika Tensunderna** v Maribor — na povratku domov. V Mariboru bo pozdrav našim Westfalčkom; sprejem aranžirata Kršč. ženska zveza in Prosvetna zveza. Westfalčki bodo prenočili v oblastnem Dečjem domu, drugega dne pa se preko Dravograda in Celovca vrnejo nazaj v Nemčijo.

□ **Dopolnilo.** Naše večerajšnje poročilo o proslavi rojstnega dne Nj. Visočanstva prestolonaslednika dopolnjujemo še v toliko, da je prisostvoval slovesni službi božji v stolnici kot zastopnik mestne občine mestni župan dr. Alojzij Juvan.

□ **Sprememba posesti.** Alfred vitez Rossmann, ki je v Mariboru znan kot organizator konjskih dirk na tezenskem dirkališču in vnet pospeševatelj umne konjereje, je prodal svoje krasno veleposredstvo v Radvanju nekemu hrvatskemu baronu Juroviču. Vitez Rossmann se namerava preseliti na Dunaj.

□ **Koncert v mestnem parku** bo jutri ob pol enajstih dopoldne.

□ **Umrla sta.** Gajšek Matilda, soproga mizarja drž. železnice, stara 33 let. Pogreb danes ob 17. — Schweifer Roza, zasebnica, stara 35 let. Pogreb danes ob 11 dopoldne v Kamnici.

□ **Mariborski trg.** Na večerajšnji trg so pripeljali šeparji 50 zaklanih svinj, kmetje pa 8 voz jabolk, 3 voze brus, 26 voz krompirja, 28 voz čebule, zelja in kumar, 10 voz sena, 4 voze otave in 2 voze slame.

□ **Na merodajno mesto.** Potniki, ki večkrat poročajo v Mursko Soboto z jutranjim vlakom ob pol 6, se pritožujejo, da ni v vozovih nobenega prostora, ki bi bil rezerviran za nekadike, in da sploh ni nobenega stranišča. Pričakujemo od merodajnih činiteljev, da bodo napravili red.

□ **Stavbno gibanje v Studencih.** Mariborčani že dobro poznajo tvrdko Otto Schröter iz Bremena, ki gradi zelo cenene hišice iz izolita in ki ima zunanaj na Teznu svojo tvornico. Med Studenci se je oglašilo približno pet reflektantov, ki bi bili pripravljeni, postaviti si hišice iz izolitnih plošč. Početki so bili ugodni, dobra volja je bila tu. Sedaj pa se je začelo barantanje: podjetnik zahteva denar vnaprej, reflektanti ga pa ne dajo, ker imajo gotove predsedke. In pri tem barantanju se bo najbrže vse skupaj razbilo.

□ **Automatska telefonska centrala.** Kakor iz vemo se je posrečilo dobiti potreben kredit tudi za nabavo slušalnikov. Instalacija vseh še neinstaliranih predmetov se bo mogla izvesti tekom treh mesecev, nakar prične automatska telefonska centrala funkcionirati.

□ **Vpisovanje v obrtno nadaljevalno šolo** v Mariboru se bo vršilo na mestnem magistratu samo še do 15. septembra t. l. Vodstvo šole opozarja na to ponovno vse delodajalce (like) ker se dosedaj

za vpisovanje ni javila niti desetina mariborskih vajencev in vajenk. Po določenem roku se prijave ne bodo več sprejemale.

□ **Iz mestnega avtobusnega prometa.** Ob priliki slavnostne otvoritve igrišča športnega kluba »Rapid« bo danes in jutri proga 1 mestnega avtobusnega prometa pojačana z dvema vozovoma, ki vozita direktno do novega športnega igrišča pri vojašnici kralja Petra.

□ **Jesenske porotne obravnave** se pričnejo v ponedeljek, dne 10. t. m., in se bodo vršile po sledečem redu: v ponedeljek 10. t. m. proti Antonu Koscu iz Sv. Lovrenca v Slov. goricah, radi hudodelstva uboja; v torek 11. t. m. proti Karlu Coterju iz Črmljenjaka in Ludoviku Bregu iz Vurberga radi hudodelstva umora ter proti Rudolfu Doherslku iz Stopnega radi hudodelstva uboja; v sredo, dne 12. t. m. proti Antonu Trpinu iz Ranč radi hudodelstva goljufije ter proti Rudolfu Stalcerju iz Čermošincev radi hudodelstva uboja; v četrtek, dne 13. t. m. pa proti Antonu, Karlu in Francu Vedlinu s Pljuške gore in Valentinu Bežaku iz Sv. Jurja na Bregu radi hudodelstva goljufije.

□ **Uradne ure posameznih uradov** oblastnega odbora so odslej od 8—12 ter od 16—18.

□ **Pritožbe** se stanovalci »Ob broduc, ker se cesta ne škropi. In vendar drdajo in ropočejo tu mimo ves dan vozovi, ki peljejo gramoz v Pobrežje. Prašne plasti so tako debele, da postaneš za deset minut popolnoma neviden, če prihrči mimo kakšen avtomobil.

□ **Dr. Franč Marinič**, Trubarjeva ulica 11, zopet redno ordinira od 9—11 in od 2 (14) do 4 (16).

□ **Pozabljeno.** V nedeljo, dne 26. avgusta je neznan potnik, ki se je odpravil s popoldanskim vlakom iz Hajdine proti Mariboru, pozabil tamkaj na postajališču v bližini vodnjaka dva otroška plašča ter nahrbtnik z jestvinami. Prizadeti naj se oglasi pri žel. čuvaju A. Kocelju.

*Najbolji pripomoček
za hranjenje slabe, zaostale
in zahranjene živine je priprava
moj: Fejčakovo olje za živino
hiše dobi samo mi:
Mo. Fejčak
Zagreb, Sundulićeva 13.*

Celje

□ **Slovesna otvoritev Orlovskega doma** v Celju se vrši, kakor smo že javili, v nedeljo, dne 16. sept. t. l. in je združena z večjim telovadnim nastopom orlovskih enic na orlovskem letnem telovadišču na prostoru blizu Pertinadove tovarne. Orlovski dom v Celju, last ljudske posojilnice v Celju, katere načelnost je v velikodušnem razumevanju orlovskih teženj in ob podpori številnih orlovskih prijateljev dom zgradilo, bo morda prvi dom v Sloveniji, ki bo posvečen izključno le orlovskemu delu. Slovesne otvoritve se bo udeležilo lepo število bratskih družin. Iskreno so vabljeni vsi, ki jim je dobrobit naše mladine resnično na srcu.

□ **Nedovoljena trgovska reklama** v šoli. Z ene izmed celjskih šol smo prejeli obvestilo, da je učiteljica učencem ukazala, da morajo zvezke, knjige in šolske potrebščine kupovati v knjigarni Gorifar & Leskovšek. Manjka še samo, da si bo takšna liberalna učiteljica dovolila prepovedati nakup šolskih potrebščin v Mohorjevi in Slomškovi knjigarni. Ako že učiteljica hoče, da otroci ne bodo kupovali v nemški knjigarni, je njena dolžnost, da navede učencem vse celjske narodne knjigarne. Reklama za eno samo podjetje je nedovoljeno poseganje na pot, kjer si lahko učiteljica polomi nogo.

□ **Redna seja celjskega občinskega sveta.** Pod predsedstvom župana g. dr. Gorčičana se je vršila v četrtek zvečer redna seja celjskega mestnega občinskega sveta. Občinski svet se je tokrat bavil predvsem z rednimi tekočimi stvarmi. Seja je trajala do 20 in je bila povsem mirna, večina sklepov je bilo storjenih soglasno. Imed važnejših sklepov navajamo: Pokojninski zavod v Ljubljani je ponudil mestni občini 5 milijonov Din posojila proti zastavi realnih davkov, 8 odstotnem obrestovanju, 25-letni amortizaciji in vključbi na vse občinske ne-

premičnine. Občinski svet je sklenil pri Pokojninskem zavodu najeti le poldrugi milijon Din posojila proti zastavi davčne moči, 25-letni amortizaciji, 8% obrestovanju, a brez vključbe. Podružnici Javne borze dela v Celju se do nadaljnjega prizna letna podpora po Din 12.000, odkloni pa se predlog Delavske zbornice glede garancije za njeno posojilo. Obrtno-nadaljevalni šoli se odpisje Din 1.371 na električni razsvetljavi. Splošna gradbena zadruga je zaprosila za instalacijo vodovoda v hiše na hribu Sv. Jožefa. Prošnja se začasno odkloni, ker za sedaj ni dovolj vode. Mestni oskrbnik je prošil za zvišanje števila cestnih prometnečev. Občinski svet prošnji ni mogel ugoditi. Daljši razgovor se je vnel ob vprašanju kladrmine, o čemer bomo poročali še obširneje. Občina Kalobje prošil za 4 nove seje. Občinski svet je proti temu, ker ni v interesu mestne občine, da bi se vršili v bližini mesta prepososti sejmi. Pač pa bo mestna občina poskrbela, da bo za celjske sejne več propagande. Stavba »pri Kroni« je začela rasti. Zidarska dela izvršuje stavbenik g. Kalíšnik, tesarska pa g. Kulovec. Prošnja Glasbene matice, da bi se ji rezervirali v novi stavbi »pri Kroni« prostori, se odkloni, ker je stavba zamišljena kot stanovanjska hiša. Odešek za fasade se izpopolni z g. Hohnjecem. Postavitve novih luči v mestnem parku proti Liscam se odobri. Končno je občino poročal načelnik socialno-političnega oddelka g. dr. Ogriček o delavski ter splošni mestni stanovanjski akciji, o kateri smo tudi mi že poročali podrobneje.

□ **Danes vsi na tombolo** Godbenega društva Železničarjev Celje. Pričetek ob 3 uri popoldne. Pred tombolo koncert pred Narodnim domom.

□ **18 mesecev težke ječe** za 113 goljufij. Pred kazenskim senatom celjskega okrožnega sodišča se je zadnji četrtlet zagovarjal komaj 17 letni Albin Košar, radi dolge vrste tatvin in goljufij. Čeprav je že trikrat imel radi tatvine opravka s sodnijo, se ni umiril, temveč je nasprotno začel tatniski in goljufijski posel na veliko. Po zadnji maja 1927 odsušeni kazni je služil pri raznih pekovskihi moštarih kot vajenec, a zdržalo ga ni nikjer. Pri vsakem je namreč pečivo, ki mu je bilo izročeno v razprodajo, sicer res razprodal, a izkupička mojster ni nikoli videl. Kmalu pa je prišel na drugo idejo. Ko se je klatil tam nekje okoli Podčetrčka, je slišal o agentu, ki zbira po hišah slike v svrhu fotografske povečave. Postal je takoj tak agent tudi sam in se izdajal za zastopnika fotografa Kunca iz Ljubljane. Od ljudi je prejemal slike radi povečanja, pa tudi manjša ali večja predplačila. Kmalu je sunil neke tudi stojalo in fotografski aparat ter si pribavil »dve štampiljki: »Atelje Fr. Kunc, Ljubljana, Wolfova ulica 6« ter »Sreški poglavar Ljubljana«. S temi pripomočki se mu je posrečilo ogoljufati skupno 113 strank po Sloveniji in deloma tudi po Hrvaški. Ljudem se je predstavil pod kaj različnimi imeni, n. pr. Albin Mramor, Milan Sever, Milan Šmid, Jože Kovač in Vladimir de Costa. Dne 30. aprila t. l. pa je vendar padel v roke orožnikom v Ratezu pri Novem mestu v roke. Okrožno sodišče mu je prisodilo 18 mesecev težke ječe, po prestani kazni pa bo oddan v prisilno delavnico.

□ **Dr. Koroščeva laži-nečakinja** obsojena. Julija meseca smo ponovno poročali o prefrigrani »Zalki«, ki je v Celju odnesla Rebeškovemu hlapcu hlače in se kot fant ponotiči odpeljala na ukradenem kolezu. Tam pri Mariboru neke se je potem izdajala za nečakinja ministra dr. Korošca, a preden se ji je na račun tega sorodstva pričelo dobro goditi, je padla v roke očesu postave. Iz mariborskih zaporov je priromala v celjske. Tu je skušala pomagati si iz nerodnega položaja s simuliranjem raznih boleznih in v zaporih so imeli že kar resnično sočutje z ubogo bolnico. Ko se je končno izkazalo, da je vsej tej boleznih kriva Zalkina prefriganost, je bila Zalka, ki se piše Amalija Vogrinec, včeraj pred okrožnim sodiščem v Celju obsojena na 8 mesecev ječe, po osmih mesecih pa bo nadaljevala življenja trnjevo pot v prisilni delavnici.

Dopisi

Kranj

□ **Nedeljska prireditve »Mešč. Zvezce«** jako bode v oči Jutrovega dopisnika. Že prejšnji teden je tej organizaciji očital, da se skriva za nevtiralnost, v torek pa imenuje udeležence prireditve »ovčice«. V nobeno fast mu ne moremo šteti tega, da ne pozna društva, ki je v njegovem domačem kraju. Če pa je hotel meščanom povedati nekaj njim neznanega, naj bo le prepričan, da se je pač trudil popolnoma po nepotrebnem. Ako on ne pozna organizacije, ki obstoja že skoro 25 let, jo pozna do mala vsak otrok, kaj šele odraslen meščan. Če je taki organizaciji možno predbacivati »skrivanje za nevtiralnost«, kaj bi mogli šele govoriti o strankah, ki svoje prireditve odevajo v

različne naslove, samo da premotijo ljudi, vodi jih pa isti namen. Ako je ali vsaj hoče biti Jutrov dopisnik edini tujez v Jeruzalemu, naj le bo, saj to zanj ni ravno preveč pohvalno. Kakšen je bil uspeh prvega Jutrovega dopisa, smo videli v nedeljo, ko se je pri promenadnem koncertu zbralo polno občinstva in brčkone tudi Jutrov dopisnik ni manjkal. Tudi velika udeležba na Laborah priča o tem, manjkalo je tukaj samo še Jutrovega dopisnika, pa bi bil tudi on ena taka »ovčica« — saj po njegovem lastnem mnenju.

LJUBLJANSKE MARIJINE DRUŽBE, MOŠKE IN ŽENSKKE

imajo skupni shod danes po pol štirih popoldne v svetišču »Marije Pomočnice na Rakovniku«. Ob pol štirih bo govor: Marija in naše apostolsko delo; nato pete litanije in blagoslov z Najsvetejšim. Po službi božji bo kratka prireditve pri Lurški votlini. Želi se polnoštevina udeležba.

Kočevje

Predsedstvo invalidskega društva javlja, da ima uradne ure vsako nedeljo in ob semanjih dnevih od 11. do 12. ure.

Nova kerubina v mestni župni cerkvi sta iz belega dalmatinskega kamna. Delo je izvršila tvrdka Toman iz Ljubljane po načrtu viš. stavbenega svetnika Avg. Kirsteina iz Dunaja. Stane 9500 Din.

Nova tekstilna tvornica kar raste v mebo. Delo vodi g. inž. Dukič. Zgradba je solidna in hitro napreduje. Delavcev je veliko že sedaj zaposlenih; samih Prekmurcev je skoro 60. Zgrajena mora biti tvornica v dveh letih. Več objektov kakor jih je dosedaj, pa se baje ne bo gradilo. Za nas Kočevjarje je že to zadosti.

Kostanjevica

Letovišče. Letoviščarji nas polagoma zapuščajo. Kopalna sezona se pač bliža koncu. Temperatura Krke znaša 15 do 19 stopinj Celzija.

Spomenik. Sprožila se je misel, da bi se postavil na trgu sredi mesta spomenik padlim vojakom v svetovni vojni. Ker je ta misel lepa, je želeli, da se merodajni faktorji lotijo resno tega dela.

Maline. Pri nas so maline letos valed suše zelo slabo obradile.

Trbovlje

□ **Gibanje ljudstva.** V preteklem mesecu je bilo 24 rojstev, umrlo je deset oseb, med njimi dve odrasli in sicer Ema Florenini, žena gostilničarja in posestnika ter Marija Krošelj, vdova. Ostalih osem je umrlo v starosti 1 do 4. leta. Porok je bilo v tem času 14.

□ **Sprememba posesti.** Trgovec Razboršek iz Šmartna p. Litiji je kupil hišo od gosp. Dekleve. V hiši, ki ima obsežne trgov. lokale, je otvoril trgovino z mešanim blagom.

□ **Preselitev finančne kontrole.** S 1. oktobrom se preseli finančna kontrola iz sedanjih prostorov v »Tratinčovo« hišo.

□ **Praznovanje pri rudniku.** Z dne 3. t. m. je rudnik vpeljal nočno delo, s tem se je pričelo producirati v polnem obsegu. V ta namen je rudnik sprejel večje število delavcev in delavk. Prve tri dni se je delalo brez ovir, a v sredo se je moralo delavstvo, ki je imelo nočno službo, vrniti domov in to radi pomanjkanja vagonov. Delavstvo je bilo seveda ogorčeno.

□ **Dobri vojak Švejk v Društvenem domu.** Danes in jutri vpripori dramatični odsek v Društvenem domu znano igr »Dobri vojak Švejk«.

□ **Opozorjamo na današnji oglaš gostilničarke** Krist. Trbovc. Priporočamo.

□ **Nezgoda 18-letnega dečka.** 18-letni sin trgovnega delavca na drž. železnici Vinko Tomasa je prišel na nepojasnen način do pokalne kapice, katere rabijo pregledovalci prog. Ko je hotel kapico odpreti, je ta eksplodirala in odbila fantu tri prste na desni roki. Fanta so v tukašnji bolnici obvezali in ga nato poslali v ljubljansko bolnico.

Ptuj

□ **Zgodovinarji v Ptuj.** Udeleženci 25 letnice mariborske zgodovinskega društva so priredili dne 4. t. m. izlet v Ptuj. Pripeljalo se jih je okrog 40 z dvema avtobusoma. Ustavili so se najprej pri mitreji na Hajdini, kjer jih je pozdravil predsednik ptujскеga muzejskega društva gimnazij-ski ravnatelj dr. Komljanec. Po ogledu mitreje so se izletniki pripeljali v Ptuj, kjer jih je v mestni svetovlastveni zborni dvorani pozdravil župan M. Brečič. Nato so si ogledali pod vodstvom g. dr. Abramčiča in notarja Skrabarja muzej v dominikanski vojašnici in popoldan grad, minoritski samostan in druge zanimivosti. Zvečer je bila pri g. Brečiču zakuska, ki jo je gostom priredila mestna občina. Na živahnem večeru je bilo več govorov. Dr. Kovačič je poudarjal v svojem govoru zlasti poštvenost mestne občine, ki se ni strašila žrtve za muzej, ki je že sedaj — dasi še ni otvorjen — med najzanimivejšimi znamenitostmi Slovenije. Govorili so še univ. prof. dr. Dolenc in imenu univerze, dr. Travner, dr. Kolnik, dr. Komljanec, dr. Abramčič, dr. Hoffiler in vsuči. prof. iz Prage dr. Matija Murko. Vsi gostje so se divili bogatim zbirkam naših starin in lepoti naših stavb, cerkva in samostanov, iz katerih diha stoletna kultura in zgodovina.

□ **Poroka.** Dne 5. t. m. se je vršila v minoritski župni cerkvi poroka profesorja na tukašnji gimnaziji in mestnega svetnika g. Franca Stiploška z gno. Lojzko Brečičevo, hčerko g. župana ptuj-skega. Kot priti sta fungirala za nevesto g. Alojz Brečič, stric neveste, za ženina pa g. prof. Ladi-slav Mlaker. Poročal je g. kons. svetnik p. Alfonz Svet.

□ **Smrt.** Tukašnji trgovec z mešanim blagom Anton Vaupotič je pred nekaj dnevi izginil. Dne 5. t. m. pa se je po Ptuj raznesla vest, da se je vrgel pri Vraždinu pod vlak, ki ga je na mestu usmrtil. Nesrečnega moža, ki je bil v najlepši moški dobi, so gnale v smrt najbrž razvrzane družinske in gmotne razmere. Zapuščena mater in enega nepreskrbljenega otroka.

Slovenska Krajina

□ **Prva motorna brigadnica** v Slovenski krajini. Občina Markovci si je nabavila motorno brigadnico in preteklo nedeljo se je ob veliki udeležbi ljudstva vršila blagoslovitev in po tem veselica. Brigadnica je stala okrog 68.000 Din.

□ **Lepa slovesnost.** Občina Sodišinci je dala postaviti lep spomenik vsem padlim vojakom v svetovni vojni. Na spomeniku je napis: V spomin na

Kako nastane nepravilna prebava.

Ko pride hrana v želodec, se takoj izločijo velike množine želodčnega soka. Če se izloči preveč tega soka, nastane iz hrane kisl masa v fermentaciji, katere ostanke v želodcu nekaj ur in povzroča velike bolečine. Če vzamete malo Magna-praška v malo vode, ko začutite bolečine, prenehajo te neprijetnosti in krči, ker Magna-prašek odstranja preobilno kislino, ovira fermentacijo, blaži vneto membrano želodca in zdravi in s tem upravi tako in brez bolečin pravilno prebavo.

V vseh lekarnah in drogerijah dobite 1 zavoje z navodilom za 4 Din. Če ne dobite, naročite po pošti na naslov:

»Laboratorij Alga, Sušak, Tvrniška 56«. Za dva paketa je treba pismu priložiti 10 Din.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

SPORED PREDSTAV

Vse predstave se vršijo v dramskem gledališču.

Sobota, 8. sept. ob 15. uri pop.: Čarodajska kneginja ob 20. uri: Župan stilmundski.

Nedelja, 9. sept. ob 15. uri pop.: Dobri vojak Švejk ob 20. uri: Poljska krl.

Mariborsko gledališče

Repertoarni načrt, iz katerega se bodo trpala dela za sezono 1928-29.:

Drama:

Antoine: Leseni konji; Anzengruber: Slaba vest; Asch: Bog osvete; Begović: Božji človek; Bergmann: Noblova nagrada; Berstl: Dover-Calais; Bevk: Materin greh; Bisson: Gospa X; Caillavet: Ljubzen bdi; Cankar: Hlapci; Capek: Tolovaj; Ferigni: Sv. František; Gerald: Robert in Marijana; Ibsen: Divja raka; Jalen: Dom; Karlweis: V rasevini; Krleža: V agoniji; Kupil: Oblaki; Merezkovsky: Pavel I.; Agostini: Lumpak; Potovanje okoli sveta; Herman Celjski; Nušič: Potovanje okoli sveta; Ostrovski: Nevihta; Pirandello: 6 oseb išče avtorja; Alžijevje, ki sem ti ga dala; Przybyczewski: Sneg; Shakespeare: Romeo in Julija; Stanković: Košana; Vinčenko: Črni panter ali zakon; Zola: Therese Raquin; Razen tega še nekaj otroških iger in burk.

Opereta:

Henzky: Adieu Mimi; Fall: Dolarska princesa; Granichstedten: Na povelje cesarice; Jones: Gejsja; Kalman: Jesenski manever; Lehar: Grof Luksenburški; Nedbal: Poljska krl; Parma: Caričine Amazonke; Strause: Netopir.

RAZPIS GLEDALIŠKEGA ABONMANA

Uprava narodnega gledališča v Mariboru razpisuje za sezono 1928-29 abonma — obsegajoč 25 predstav — 15 dramskih in 10 glasbenih. Abonma se plačuje v osmih zaporednih mesečnih obrokih, prvi obrok na dan podpisu v septembru, ostalih sedem obrokov pa v prvih 5 dneh vsakega nadaljnjega meseca, tako, da je ves abonma plačan 5. aprila 1929.

Cene abonmanom (ki znači velik popust na pram večernim cenam) so sledeče: Ložni sedeži po Din 650, 500, 400, 300, 250.; parterni sedeži po 480, 440, 400; balkonski po 480, 440, 320, 240; galerijski po 240, 180, 120.

Cene za uradnike so sledeče: Ložni sedeži po Din 550, 450, 300, 250, 200; parterni sedeži po 400, 360, 300; balkonski po 400, 300, 220, 160; galerijski po 160, 120, 80. — Dobe se tudi b l o k i, ki opravljajo obisk gledališča pri poljubnih 15 dramskih in 10 glasbenih predstavah (izvzete so le one redke predstave, ki imajo označbo »Izven« na plakatih). Cene teh blokov so nekoliko višje kot pri navadnem abonmanu. Kakor lani se bo tudi letos organiziral abonma za okoličane, s pomočjo mestnih avtobusov. — Priglasje sprejema gledališka blagajna, ki je odprta dnevno od 9 do pol 13 ter od 15 do 17 (ob nedeljah in praznikih samo dopoldne). Za lanske abonente ostanje dosedajni prostori rezervirani do ponedeljka 10. septembra, priglasje za abonma sploh pa se zaključijo v soboto 22. septembra. Uprava prosi vse, ki se nameravajo abonirati, da to store čim prej. Opozarja se, da je abonma neprenosljiv na drugo osebo in med sezono neodpovedljiv.

Prireditve in društvene vesti

Ljubljana.

□ **Ljubljana** prične z rednimi pevskimi vajami v ponedeljek, dne 10. t. m. ob 8 zvečer. Nove pevke in pevce sprejemamo do konca septembra.

šim padlim vojakom in vsem umrlim občanom 1928. Iz te male občine je padlo v vojni 15 vojakov.

Občni zbor Slovenskega kat. akad. društva »Zavednost« se je vršil 3. sept. t. l. Za predsednika je bil izvoljen abiturient Matija Maučec.

Naša gimnazija. Vpisovanje se je končalo. Prvič so na naši gimnaziji tudi osmošolci. A država še vedno ni prevzela vzdrževanja treh višjih razredov na svoja ramena. Zato bodo plačevali dijaki treh višjih razredov začasno mesečno 100 Din šolnine. Revnejšim se zniža na 50 Din. Vsled pomankanja prostorov bo pouk dopoldan in popoldan. Iz krajev, kjer je divjala letos toča, ni veliko dijakov v prvi razred.

Premovanje goveje živine v Murski Soboti. V četrtek, dne 6. sept. t. l. se je vršilo premovanje goveje živine v Murski Soboti za mursko-soboški okraj. Prignanih je bilo 80 bikov, 79 telic in 54 krav. Živina je bila res izbrana. Posebno med biki so bili prvovrstni. Prišlo je mnogo posestnikov iz cele Slovenske Krajine. Posebno lepo živino je imel g. Vogler iz Cankove in mesto Murska Sobota. Razdelilo se je precej nagrad in diplom.

Osebnostne spremembe. G. dr. Jožef Glančnik, dolgoletni okrajni zdravnik v Murski Soboti, je premeščen v Šmarje pri Jelšah. Na njegovo mesto pride g. dr. Gregor iz Gornje Lendave. Tam bo s tem zdravniško mesto uklenjeno.

V Argentino je v četrtek odpotovalo več naših ljudi.

Brezje. Pred kratkim se je mudil tukaj divizijski general iz Beograda g. Pantelija Z. Jurišić, inšpektor konjenice, v spremstvu konjeniškega podpolkovnika g. Ivana Sretkova. Gospoda sta ostala na Brezjah skoro celo dopoldne ter sta bila gosta g. Boleta, čigar sin ravno služi svoj vojaški rok v pisarnah g. generala v Beogradu in ki se je obenem z njim pripeljal domov; kajti g. general je izredno želel, da vidi njegove starše in pa kraj, kjer je doma. Brezje s svojo lepo cerkvijo in lepim razgledom so bile g. generalu posebno všeč ter je izjavil, da se bo vedno tu ustavil, kadarkoli ga bo pot nanesla na Gorenjsko. O Sloveniji sploh sta se gospoda izjavila, da je »kao jedan veliki park«. Gospoda generala je posebno zanimalo, »eri poslanec nas zastopa v parlamentu. Na odgovor, da g. ing. Serneč, je izjavil svoje zadovoljstvo nad tem, češ da ga pozna, kakor tudi poslanca Sušnika in druge. Sploh je bilo iz telega pogovora sklepati, kako visoko cenijo Beograščani Slovence in njihove večinske zastopnike ter da zaupanje, ki ga hočejo nekateri laži-Slovinci izpodbiti, vedno bolj raste.

Sp. Koseze pri Lukovici. V nedeljo, 23. septembra proslavimo 130 letnico rojstva in 30 letnico odkritja spominke plošče našega rojaka Ivana Vesela - Koseškega, slovenskega pesnika in narodnega probuditelja. Ob pol 10 pozdravi oblatni poslanec g. J. Poznič zbrane goste in društva na Vidmu, nato odhod v cerkev, kjer opravi sv. mašo in govori cerkveni govor g. kanonik dr. M. Opeka. Pri sv. maši poje mešani zbor dijaškega društva »Bistrica«. Po sv. maši pri pesnikovi rojstni hiši velik tabor. Otvoritveni govor govori predsednik »Bistric«, nakar zapoje združeni moški zbor himno »Slovenac, Srb, Hrvat«. Sledi govor prof. dr. Val. Rožiča. Nato pozdravi zaslopnikov oblasti in društva. Ob 12 kosilo, nato velika ljudska veselica s peštrm sporedom. Pri celotni prireditvi igra mengeška godba. S postaje v Domžalah v Koseze vozijo avtobusi. Potrebne informacije daje tajnik pripravljavalne odbora: g. Jožef Požar, Sp. Koseze št. 10 p. Lukovica.

Videm ob Savi. Dne 6. septembra smo sprejeli k večnemu počitku sina odlične Habinčeve družine s Kremenja. Rajni Franc je komaj pred enim mesecem stopil v službo pri železnici v Zagrebu, a že 4. t. m. ga je zadela smrtna nesreča — stisnila sta ga dva vagona. Se živega so pripeljali v bolnišnico, kjer je bil preden s sv. zakramenti in je kmalu nato umrl. — Popoldne dne 6. t. m. pa je umrl g. Anton Juvančič, posestnik na Vidmu v najlepši moški dobi. Bolehal je že dalje časa.

OBLEKE

za moške, fante in dečke, raglae, površnike, usnjene suknjice in dežne plašče kupite najceneje pri trvdki

JOSIP IVANCIC, Ljubljana, Dunajska cesta Štev. 7

Šolske vesti

Minister prosvete je podpisal odlok, s katerim se postavljajo za stalne učitelje bivši kontraktualni učitelji v službi naše države, katerim je bilo podeljeno naše državljanstvo: Ana Frankovič v Sv. Florjano, Dežela Davorinka v Dol. Logatcu, Dora Martelanc, pri Sv. Vidu pri Grobelnem, Marija Pahor, pri Sv. Roku, Ljudmila Kafol-Mlekuž, pri Sv. Bolkenku, Milica Kjuder v Ljutomeru, Zora Mlekuž v Krogu, Karel Pahor v Ptuj, Olga Cotar, pri Sv. Barbari. — V kratkem bo podpisan odlok o nadaljnjih imenovanjih.

V državno službo so sprejeti sledeči učitelji, kateri so odslužili kaderski rok: Maks Beloglavec v Razborje, srez Slovenjgradec, Beno Brumen v Sv. Urban, srez Ptuj, Lambert Gerbič v Mursko Soboto, Ivan Prislav v Pilštajn, srez Šmarje pri Jelšah, Bogomir Regoršek v Vučjo gomilo, srez Murska Sobota, Josip Tomažič v Tinje, srez Maribor d. b., Stefan Trobiš v Sv. Barbaro, srez Ptuj, Franc Vičar v Hoče, srez desni breg.

Jan Irena, učiteljica pomožne šole v Mariboru je premeščena na osn. šolo v St. Vid nad Ljubljano, Milan Kerda, učitelj v St. Vidu nad Ljubljano je premeščen za učitelja v Pobrežje, okraj Maribor, desni breg, Lea Mayer-Kaiserberger, učiteljica v Ptuj, je premeščena k Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji, Marija Azman, učitelj v Strukovcih, srez Murska Sobota, je premeščen v Stogovce, Ana Srienec-Jurko, učiteljica v Prizrenu, dodeljena tam. gimnaziji je premeščen na deš. okol. šolo v Celju.

Ostavko na drž. službo je podal Vaclav Winkler, učitelj v Sv. Marjeti niže Ptuj.

Iz železniške službe

Napredovali so: uradniki I. kateg. iz 8. v 7. skupino: Fran Kranjc, Pavel Arnejčič, inž. Stanko Novak, inž. Stanko Roglič; iz 9. v 8. skupino inž. Stanko Toplak; iz II. kateg. 4. skupine v I. kateg. 9. skupino Kazimir Pretnar; uradniki II. kateg. iz 4. v 3. skupino: Jurij Hraske, Mirko Kragelj, Fran Stih, Josip Cilič, Hinko Kenda, Alojz Suhač, Alojz Kavčič, Fran Pregelj, Slavko Volk, Fran Jug, Rajko Rot, Stanislav Pucelj, Alojz Gaberc, Albin Petek, Srečko Živko, Fran Hanzurej, Fran Mordej, Ivan Goršič, Avgust Živko, Matko Drovnik, Pavel Debeljak, Ciril Ponikvar, Hinko Sircelj, Ciril Osana, Apolonija Brumen, Ljudmila Verstovšek, Marta Rutar, Leopolda Zakotnik, Rudolf Prešeren, Stane Likar, Fran Černe, Viljem Jerše, Ivan Kastelic, Josip Pakiž, Stefan Šifer, Albert Strukej, Oskar Mislej, Anton Hrasnik, Adolbert Krulje, Friderik Fettih-Frankheim, Anton Majcen, Friderik Škorjanec, Fran Privšek, Verij Švajger, Alojzij Mauer, Miroslav Sircelj,

Božidar Gajšek, Rudolf Jeretin, Angel Cerkvenik, Srečko Raspotnik, Fran Sedej, Edvard Tancig, Vladimir Klavara, Ivan Mikl, Anton Miler, Josip Drašnar, Leopold Bernik, Viktor Baudek, Franc Jelenec, Hugon Mesiček, Anton Urbanija, Ivan Andoljšek, Josip Karlin, Fran Pihler, Mile Sertič, Josip Rajner, Peter Magajna, Emerik Klebel, Josip Vokač, Ivan Kepec, Slavko Korošec, Fran Lovrec, Lavoslav Struna, Milan Deisinger, Matija Campa, Fran Čekal, Herman Lenassi, Fran Beandner, Bruno Parma, Ivan Vohinc, Bogomir Rot, August Amalič, Drago Lapajne, Janko Pogačnik, Drago Matekovič, Miha Vrabec, Josip Dermelj, Valentin Krolič, Fran Pavlovčič, Ignac Irkič, Josip Zakrajšek, Alojzij Franz, Fran Srebot, Marij Kuret, Anton Skuk, Rudi Likar, Marcel Gruđen, Ciril Brajnik, Fran Uršič, Srečko

Rajner, Lovro Poljak, Bogomir Premelj, Fran Gregorčič, Fran Fabijančič, Anton Seljak, Emanuel Petrič, Zvonimir Jelenič, Fran Likar, Ciril Lazar. — uradniki (ice) III. kategorije iz 3. v 2. skupino Andrej Jamar, Drago Veber, Josip Cop, Drago Blažek, Josip Dolhar, Miha Cizelj, Terezija Javoršek, Josip Stare, Ivan Negro, Pavla Klement, Pavla Bolha, Marija Terglar, Frančiška Mavec, Marija Poznič, Alojzija Wagner, Frančiška Vrhovec; iz 4. v 3. skupino Josip Čurhalek; iz 5. v 3. skupino Anka Kremžar; službena starost je priznana uradniku II. kateg. 5. skupine Franu Levičniku; iz službe odpuščen je Fran Klobučar, zvaničnik I. kateg. 3. skupine.

Sport

HAZENA ČESKOSLOVAŠKA-JUGOSLAVIJA

Danes se prvič vrši v Ljubljani srečanje med oficijelnimi hazenskiimi državnimi reprezentancami Čekoslovaške in Jugoslavije. Srečanje se vrši na igrišču SK Ilirije pod Čekinovim gradom ob 17. Pred tekmo se od 16 do 17 vrši promenadni koncert.

Jutri v nedeljo se na istem igrišču vrši ob 17 reprezentativno srečanje v Hazeni Ljubljana-Praga.

Ker je hazenski sport pri nas znatno napredoval, obetata oba srečanja biti nad vse zanimiva, vsled česar pričakujemo, da bo ljubljansko občinstvo posetilo obe tekmi v velikem številu in bo s tem tudi izkazalo ono naklonenost čekoslovaški hazenski reprezentanci, ki smo jo dolžni kot hčer-kam bratskega naroda.

Medklubski teniški turnir S. K. Celje : S. K. Ilirija v soboto in nedeljo dne 8. in 9. t. m. v Ljubljani. V navedenih dneh se vrši na tenis prostorih S. K. Ilirije za Čekinovim gradom tenis turnir med obema navedenima kluboma, ki obeta biti vsled predvidene enakosti zelo zanimiv. S. K. Celje nastopi v svoji kompletni postavi, ter se odigrajo vse igre kakor gospodje in dame posamezno, ter v dvojce, vsled česar je pričakovati zelo lepih in napetih iger. Tenis sekcija Ilirije nastopi predvidoma z malo spremembo v svoji tekmovalni vrsti, da s tem še ojači svojo postavo. Začetek turnirja je v soboto ob 8 uri zjutraj. Vstopnina je določena nizko na Din 10 in Din 5.

S. K. Jadran. V nedeljo ob 9.30 obvezen trening vsega članstva na našem igrišču. V torek in četrtek ob 17.30 obvezen trening za prvo moštvo na igrišču S. K. Ilirije. — Načelnik.

Smuški klub Ljubljana. Včeraj se je vršil ob veliki udeležbi ustanovni občni zbor novega »Smuškega kluba Ljubljana«, katerega namen je gojiti in popeševati smuški sport ter stremeti za to, da se smučanje kot sport in vse, kar je s tem v zvezi, čim bolj razvije in izpopolni. Izvoljen je bil sledeči odbor: Ante Gnidovec, predsednik, Rovan Dorče, podpredsednik, Miro Vovk, tajnik, Rems I., njegov namestnik, Kotrnič Ant., blagajnik, Horvat Ivo, gospodar, Delkin B., teh. referent, Loranč Adolf, Skuta Evgen, Jaklič Iv., Rabec Nikolaj, Sever Marjan, Magdič Pavel, odborniki in Iv. Stacul ter Lužar Ciril, pregledovalca računov. Klub poziva vse smučarje in kmučarke, da prijavijo svoj pristop v klub tajniku na njegov naslov: Dunajska cesta 26.

L. gorska dirka motociklistov na Trojane. Kot se je že objavilo, priredi Motoklub »Celje« medklubsko dirko na Trojane dne 16. septembra t. l. s pričetkom ob 2 popoldne. Start pri km 46.02 na Vranskem po 8 km dolgi progi s ciljem na vrh Trojan pri km 38. Klub je vsem posestrinskim klubom razposlal propozicijo in prijavnice za udeležbo. Kot dnevi oficijelnega treninga so določeni 14. in 15. septembra t. l. in sicer od 16 do 18,

v katerem času se bo cesta za vsak promet zaprla. Klub vabi vse športnike motocikliste, da pravočasno vpošljejo svoje prijave, ki jih klub sprejema do 12. septembra t. l. Vsaka nadaljnja prijava po tem terminu je združena s plačilom dvojne prijavnine. Športna komisija Motokluba Celje.

HINDENBURG IN SVETI BIROKRACIJ

Te dni je bil Hindenburg, predsednik Nemčije, v Münchenu. Ministrski predsednik Held mu je predstavil nemška dva olimpijska zmagovalca v težki atletiki, Strassbergerja in Wolperta. Predsednik jima je pisaršeno čestital na amsterdamskem uspehu in se je podrobno informiral o vtisu, ki so ga napravili nemški športniki v Amsterdamu. Poslovil se je od njiju z besedami: »Sicer se pa še v Berlinu vidimo, ob priliki sprejema vseh nemških olimpijskih zmagovalcev.« Te besede so nemške športnike »veda zelo vradostile.

To je prvo poglavje. Drugo poglavje je pa to-le: Hindenburgove besede so bile sprejete s tem večjo navdušenostjo, ker ni bilo mesto München zastopano niti pri sprejemu imenovanih dveh atletov niti na častnem večeru, prirejenem jima na čast. Pač pa se je požurila davkarija mesta München, da je obdavičla slavnostni večer kot vselejno prireditve s 56 markami ali 760 dinarji. Torej nikar ne hodi zmagovalci in svojega naroda nikar častno ne zastopaj! Boš plačal!

Sportni pregled

Prvič je dosegel sedaj tudi Francoz v sunku krogle mednarodno mero 15 m, in sicer Dubour s 15.09 m. Njegov rojak Noel je s 45.18 m napravil nov francoski rekord v metanju diska. »Okoli Pariza« so tekli, 40 km; zmagal je Belgijec Cools v 2:36:27. Na švedskem je pa pretekel Jansson 25 km v 1:20:27. Njegov rojak Lundquist je vrgl kopje zopet 67.76 m daleč, drug rojak Lindström pa 67.04. Ni še dolgo, ko je bil tak met svetovni rekord. Stockholmske po-olimpijske igre so prinesle čistega dobička 200.000 dinarjev; na ta način se pač splača igre prirediti. Švedski sosedi Finci so priredili prvenstvene lahkoatletske tekme; Larva je tekel 800 m v 1:53.7 in sedem drugih pod 2 minutama; Loykola 5000 m v 14:58.6 in osem drugih pod 15:20.1; Kivi je zalučal diskos 47.45 m daleč, njegovi meti so bili vsi prav dobri: 46.50, 47.16, 46.50, 45, 47.45. V Dublinu na Irskem je pa vrgl Nemec Hoffmeister diskos 47.31 m daleč in izven konkurence celo 48.90 m. Še par drugih rezultatov: Šved Lindblad skok ob palici 4 m; Poljakinja Louka kopje obojoročno 54.55 m, svetovni rekord; Konopacka je pri poljskih prvenstvenih tekmah nanizala na svoj zmagovalni seznam kar pet zmag; danes in jutri nastopi Konopacka z drugimi Poljakinjami vred na Dunaju proti Avstrijankam, nato se bo pa poročila; Finec Loukola je tekel 3000 m z cvirami v 9:46; Umlfaher je s skokom v višino 1.85 m in z metom kopja 59.04 m napravil dva nova avstrijska rekorda;

Novi telefonski naročniki v Ljubljani

»Adria«, tovarna hranil, Urbanc Staniko, Glince XVII-15	3340
»Adria«, drogerija, Selenburgova ulica 1	3401
Andrejka, polkovnik	3475
Autodelenje, Kralja Petra vojašnica	3263
Autotaxi pred Lj. kred. banko	3365
Arhar, Kolodvorska ulica	3081
Ahtik, inž.	3212
Artiller. polk št. 16	2264
Bajec Anton, cvetličarna	3222
Blumauer Robert dr., kirurg, Sokolski dom	3431
Bulovec Ant. dr., narodni poslanec	3432
Brus Leopold, šef 31. d. d. d. sekcije, stan	3135
Babnik, instalater	3010
Bahovec, lekarnar, stan.	3172
Cehosteklo, Komenskega ul. 20	3140
Camernek-Toni Alojz, poštni uradnik	3350
Čuček Josip, poštni uradnik	3310
Drž. hipotek. banka	3398
Drogerija »Adria«	3401
Delavska pekarna prva, Vič	3171
Dolničar-Keršič	3182
Elektro d. d., Dunajska cesta 1	3302
Ferenc Ferdinand, Mirje 2	3268
Fligel Jakob, kleparstvo, Turjaški trg 5	3352
Feifar Matej, Trnovska ulica 25	3410
Fettich Frankheim dr., Dalmatinova ul. 7	3035
Gosar Andrej dr., Mirje 21	3051
Gabrovšek Josip, Jernejeva ul. 5	3252
Gajer Rudolf, ključ. mojster	3291
Gradbena direkcija, Vič	3321
Hahn & Komp., Dunajska c. 31	3152
Hiralnica, Vidovdanska 9	3210
Hotel Lloyd, Sv. Petra c. 7	3365
Hipotekarna banka državna	3398
Hočevar Slavko, lekarna, Celovška 34	3451
Hafner Matija, notar	3436
Invalidi vojni	3040
Inžen. odeljenje drav. divizije	3163
Jankole Miro, Večna pot 5	3052
Javornik Ivan, mesar, Domobrnska c. 7	3157
Janežič Anton, Florjanska ul. 14	3220
Jančar J., Vidovdanska c.	3271
Katoliški misijonarji	2006
Kovač M., Miklošičeva cesta 7	2398
Kalin Savel, mestna klavnica	3091
Kremžar Fr., narodni poslanec, Udmat 284	3127
Kamušič Josip dr., Bleiweisova c. 9-II.	3151
Komercial Union, Sv. Petra c. 24	3201
Kern Hugo, novinar, Nunska 19	3332
Kandare Albin dr., Tavčarjeva 11	3352
Korošec Anton dr.	3444
Košir Maks, poštni uradnik	3225
Klenmayer & Bamberg	3133
Loeser Oskar, ravnatelj, Škrabčeva 9	3050
Leonische	3333
Misijonarji katoliški	2006
Muc, kolonijale, Vodnikov trg 2	3092
Mladinski dom, Kodeljevo	3125
Moškovič Feliks, Beethovnova 4	3403
More Emil, sodavičar, Kete-Murnova 11	3452
Narded Huber	3195
Oražen, Pražakova ul. 11	2574
Oblatni odbor: Vložišče	3126
Gradbeni oddelek	3426
Rač. finan. oddelek	3433
Socialni oddelek	2112
Orlovski podzveza	3303
Oražen Josip, Selo 30	3462
»Odeonbar«, Poljanska 7-I.	3485
Paketošped., Komenskega 17	3073
Pintar Ivan dr., Tavčarjeva 2	3150
Policijska direkcija: Poveljnik varn. straže	3199
Kriminalni oddelek	3399
Posch Ivan, Dunajska c. 17	3261
Perko Milan dr., zdravnik, Novi Vodmat 3	3262
Peš. polk 52	3375
Peš. polk 40	2378
Podkrajšek Matija, brivec Sv. Petra c. 12	3385
Podlogar Vekoslav, Florjanska 22	3465
Preinfalk, Poljanska c. 7-I.	3485
Poček dr., Sv. Petra c.	3390
Pretnar Janko dr., Marijin trg 3-III.	3341
Prva delavska pekarna, Vič	3171
Pleiweis, notar	3236
Radiostudio, Bleiweisova	3490
Rozman, tovarna, S. Gregorčičeva	3022
Rebek	3192
Rogina, sodni svetnik	3221
Srednja teh. šola	3103
Slokan Ivan, zid. mojster, Studentovska 7	3020
Seršen Josip, Vodnikova c. 13	3130
Saksida Rudolf, Poljanska cesta 71-a	3330
Sveta vojska, Sv. Petra nasip 10	3351
Stanovnik Ivan dr., odvjetnik	3361
Sutner, Dunajska cesta	3470
Suttner, Prešernova ulica	3270
Slovenska Matica	3023
Sprahak Leopold, poštni uradnik, Udmat	3055
Sancin, tekstilna tovarnica »Lana«	3074
Stebi Rudolf, Mišičeva ul.	3253
Stamcar Milan, poštni uradnik	3325
Studio radio, Bleiweisova	3290
Smale F., trgov. s klobuki, Marijin trg	3004
Toman Feliks, Resljeva c. 30	3060
Tehn. srednja šola	3103
Toni-Camernek Alojz, poštni uradnik	3350
Tekstilna tovarna »Lana«	3074
Urbanc Staniko »Adria« tovarna hranil, Glince	3340
Udruženje jugoslov. učiteljev	3112
Uprava »Slovenec« podružnica	3030
Vojni invalidi	3040
Vrtičnik Alojz dr., Aleksandrova c. 7	3250
Vrščič Srečko, Gledališka ul. 4	3301
Vodstvo brzojava in telefona	3240
Zupan Miroslav	2103
Zveza železničarjev	2710
Združenje jugosl. nar. želez. in brodarjev	2350
Zupan Jernej, Sv. Petra c. 35	3021
Zidar Franjo	3245
Zorn, Siska	3181
Znidar A., krojač, Reber 11	3251
Zika tovarna, Rožna dolina XV-4a	3440

Ako prenese vodo, prenese tudi Lux

Za vse fine tkanine!

Lammers 100 m 10.4, Konopacka kroglo obojoročno 19.32 m. — Ameriška olimpijska ekspedicija je stala 15 milijonov dinarjev, 2.500.000 Din manj kot je bilo preračunljeno. Ko so prišli Amerikanci nazaj v New York, jim je carina pregledala prtljago in je dobila 16 steklenic šampanjca, med njimi 12 steklenic med obliko neke dame. Atleti niso bili kaznovani, a šampanjca so jim zaplenili; toliko so v Evropi trudili za domovine čast, pa jim še par kapljic ni privoščila. — Angleška in njene dominioni so se domenili, da bodo prireditvi vsako drugo leto vsebritanske tekme; prve bodo leta 1930. v Hamiltonu v Kanadi. Danes in jutri tekmujeta dva Angleža v Parizu, Lowe in Stallard; poleg njiju tečejo na 800 m še Peltzer, Amerikanec Conger, Šved Bylehn ter dva Martina (Švicar in Francoz), zares prvovrstna konkurenca. — Preteklo nedeljo so tekmovali Nemci kar na dveh frontah, proti Švici in proti Franciji, ter so oba-krat zmagali, 89.49 in 84.64. Rezultati so bili prav dobri; v borbi med Nemčijo in Švico Geerland 100 m 10.8, Martin 800 m 1:54.4, krogla Hirschfeld 15.57 m, skok na daljavo Dobermann 7.25, 4x100 m Nemci 41.6 in 4x400 m Nemci 3:20.2; v borbi med Nemčijo in Francijo 100 m Corts 10.8, 200 m Körnig 21.21, 400 m Büchner 47.81, Storz 48.4, 800 m Engelhardt 1:56.2, 1500 m Ladoumeque 3:59.3, 110 m lese Sempé 14.81, diskos Hofmeister 46.62, kopje Molles 64.05, krogla Duhour 15.09, skok v višino Menard 1.91, na daljavo Kächemann 7.36, Meier 7.35, 4 400 m Nemci 40.81, 4x400 m Nemci 3:18.4. — El Quafi se je le odločil za Ameriko in je sedaj že tam.

Potovanje športnikov je prišlo danes že zelo v modo. Francoz Cernault jadra že mesece in mesece v majhnem čolnu po valovih oceana okoli in prihaja sedaj polastoma domov; njegovi rojaki Brugnen, Buzetel I. dr. branijo čast francoskega tenisa v Ameriki, Cochet bo šel pa celo v Avstralijo; Čeh Karel Koželuh bo šel v Ameriko in se bo boril za prvenstvo profesionalov tudi v Londonu, proti Amerikancu Richardsu, Poljaku Najachu in Angležu Burkeju; »Barcelona« potuje po Južni Ameriki, igra proti Tenarolu v Montevideo 1:1, odide po krvavi borbi z boljša samo z devetimi igravci in je zato drugi dan premagana od »Nacionala« pred 30.000 gledavci 0:3; iz Prage vračajo se Gradjanski premaga v Zlinu »Bato« 4:2; Toplice (Česka) igrajo v Trstu proti klubu »Edera« 9:2 in 8:4 in nato v Solunu proti »Herkulu« 5:5; proti »Arisu« 4:3 in proti »Pau-u« 11:4; belgijski avtomobil napravi 28.000 km dolgo pot skozi Afriko; Kanal med Anglijo in Francijo preplava po dolgoletnih naporih Egipčan Helmi; trije še ne 18 let stari Amerikanci preplavajo Bospor med Evropo in Azijo; na švedskem plava Japonec Tsuruta 200 m prsno v 2:51.2, v Oslo na Norveškem pa 100 m hrbtno Avstralec Tom Boast v več nastopih. — Tex Rickard je v sijajni ponudbi Pierre Charlesa v drugi rundi k. o., in prav tako v drugi rundi k. o. črnce Thompson amerikanizirane Italijana Dundeeja. In tako dalje. Ali ni res že vse mednarodno?

Jutri se borita na Dunaju Admira in Ferenčvaros. Rapid je premagal Hungario pred 37.000 gledavci 1:0 in igra sedaj proti Viktoriji iz Žižkova, ki se je bila revanširala nad Gradjanskim 6:1. Proti pričakovanju je bila Hungaria premagana od Bratislave 2:0; imela je nekaj nadomestnih igravcev. Za spremembo enkrat je premagala Argentina Uruguay, 1:0. Na Dunaju: Slovan-Wacker 2:0, Vienna — FAC 2:0, WAC — Admira 1:1, Austria — BAC 3:2, Dalje: Upeust — Ferencvaros 2:2, Cardiff — Burnley 7:0! (velikansko presenečenje in vznemirjenje), Manchester City — Manch. United pred 60.000 gledavci 2:2, Švedska — Finska 3:2. V Pragi se bo vršil 27. in 28. okt. v proslavo desetletnice obstoja čslav. republike slovenski nogometni turnir (Čehi, Poljaki, Jugoslovani, Bolgari).

Willsova Helena je sedaj prvakinja sveta, Amerike (že petič), Anglije in Francije. Teniški turnir Nemčija — Ogrska 5:3, Italija — Belgija 9:3, Amerika — Anglija 3:2.

Vrbsko jezero je preplavala v dolžini 17.75 km gospa Faber-Johanny, v 9 urah 10 m. Bodensko jezero je pa preplaval v dolžini 46 km mladi Avstrijec Edi Bernat v 23 urah 15 min. Ameriški tovarnar kavčuka Wrigley je priredil letos v jezeru Ontario tudi pavalno tekmo dam. Šlo je na 10 milj ali 16.093 km. Zmagala je Etela Hertle v 5:35; Ederlova je bila šesta. Skupne nagrade 15.000 dolarjev.

Na dirkališču Linas-Monthéry je bilo zboljšanih v zadnjem času 18 avtomobilnih rekordov.

Kolesarja Hansena je prehitel v dirki na 1 km Norvežan Evensen; H. ni bil disponiran. Binda in Girardengo se zaradi diskvalifikacije zelo branita; bomo že pisali.

Haas, lahka teža, se je zop

Kranjsko občinsko

gospodarstvo

Postopanje vladajoče večine v mesnem občinskem svetu glede prodaje gastejske gmajne »Jugočeški tvornici« je postavilo prizadele gospode v zelo čudno luč. Izkazalo se je, da so ti gospodje bolj šli iz interesa »Jugočeške« kakor občinske. Kakšni motivi so pri tem vodili odločujoče faktorje, lahko vsak posname iz sledečega:

Pomladi leta 1923 je občinski odbor soglasno sklenil, da proda »Jugočeške« del gastejske gmajne v izmeri 66.000 m² v svrhu zgraditve tovarne bombažnih tkanin. Tega sklepa pa občinski predstojnik ni izvedel, temveč je na predlog mestnega svetlovalca — zastopnika »Jugočeške« g. dr. Sabothja, istega resumiral. V odzvojni vodi opozicije je občinski odbor vnovič sklenil o odprodaji gastejske gmajne; novi sklep je bil nejasen glede velikosti kompleksa, ki naj se proda. S kupno pogodbo z dne 15. 10. 1923 je nato mestna občina prodala »Jugočeški« ves severni del gastejske gmajne, obstoječ na parceli št. 1256 in 1257-1 po ceni 5 krcn za kvadratni meter.

Ko se je zvedelo, da so je s tem prekršili prvotni soglasni sklep občinskega odbora, je vložilo nekaj članov opozicije pritožbo na velikega župana. S posredovanjem velikega župana je prišlo po tem med pritožniki Koblar—Rakove—Savnik in drugih ter »Jugočeške« do sporazuma in je Jugočeška s pismeno izjavo z dne 27. 2. 1924 odstopila mestni občini nazaj v last oni del parcele št. 1257-1, ki je ležal od stare katastralne meje te parcele proti Savi brez vrnitve na ta del pašnika odpadajoče kupnine. Razen tega se je Jugočeška zavezala plačati za dobrodelne namene mestne občine znesek 75.000 Din.

Z odlokom z dne 14. 3. 1924 je veliki župan kot takratna nadzorstvena oblast odobril to pravno obveznico Jugočeške ter odredil točno izvršitev vseh obvez iz nje.

Poudarjati je, da je del gastejskega pašnika, ki ga je Jugočeška morala vrniti mestni občini in ki leži med prodanim delom pašnika in sasko strugo, največje važnosti za kranjske občane, ki dobivajo na tem svetu gramoz brezplačno.

Vladajoča večina pa tega ni hotela izvršiti. V seji občinskega odbora, kateri je predsedoval župan g. Ciril Pirc, ki je bil obenem tudi upravni svetnik Jugočeške, je predlagal županov zet, občinski odbornik g. Sirc, nastopno:

»Občinsko predstojništvo se pooblašča, da po lastnem preudarku sprejme obvezno Jugočeške v obsegu, da bo dovolj preskrbljeno za kopanje gramoz, da določi in zameji mejo na licu mesta in samo izpolni vse formalnosti, ki so potrebne za prenos lastnine.«

Na podlagi tega sklepa je mestna občina, zastopana po županu Cirilu Piru in treh članih občinskega odbora, sklenila 14. 12. 1925 nastopno darilno pogodbo:

Jugočeška prepusti od svojega zemljišča oni del parcele št. 1257-1, pašnik, ki je v načrtu, priključenem tej pogodbi, že omejen in nosi označbo pare št. 1257-5, nerodoviten prostor za napravljane gramoz, in 1257-6 — pašnik-gramoz, brezplačno mestni občini.

Pribiti je treba, da je oni del parcele tev. 1257-1, ki ga je Jugočeška s pravno obveznico z dne 27. 2. 1924 vrnila mestni občini, približno sedemkrat večji, nego novonastali parceli št. 1257-5 in 1257-6 in da je z navedeno pravno ob-

veznico mestni občini pripadli svet zemljemerec Zupančič že 9. maja 1925 odmeril in zamejil.

Vladajoča večina občinskega odbora je torej stvar v škodo občanov tako izvedla, da je kljub nalogu nadzorstvene oblasti — velikega župana — zopet vrnila Jugočeški od nje vrnjeni večji del saskega proda in se zadovoljila z malenkostnim delom proda, ki krajevnim potrebam po pridobitvi gramozu nikakor ne zadošča.

Župan g. Ciril Pirc je na vprašanje nekega občinskega odbornika iz opozicije, kako more tako postopanje zagovarjati, odgovoril, da mestna občina ponudbe Jugočeške (čeprav je bila ta po nadzorstveni oblasti že odobrena) ni mogla sprejeti, ker bi bila pridobitev dotičnega sveta v škodo občanov!

Na pritožbo je občinski odbor sklep občinskega odbora z dne 3. 8. 1928 razveljavil in z njim vred tudi famozno »darilno pogodbo« z dne 14. 12. 1925 ter odredil obenem točno izvršitev odloka velikega župana z dne 14. 3. 1924, št. 4984, s katero je bilo določeno, da se pravna obveznica Jugočeške z dne 27. 2. 1924 do mestne občine točno izvrši. Občinski odbor je določil, da zoper to odredbo ni nadaljnje pritožbe po redni administrativni poti.

Iz zanimivih razlogov te razsodbe oblastnega odbora navajamo sledeče odlomke:

Po § 41 občinskega reda je izključen od odbora seje vsak član starešinstva in odbornik, kadar se posvetuje in sklepa o zadevah, ki tangirajo tudi zasebne interese dotičnega člana, to je o zadevah, za katerih pravne odnose veljajo predpisi zasebnega prava.

V zmislu zakonitih predpisov je upravni svet delniške družbe organ družbe, ki v njenem imenu posluje ter prevzema pravne obveznosti in pravice. Upravni svet je v svojem poslovanju vezan na omejitve, ki jih določa občni zbor, statuti itd.

Iz navedenega izhaja, da je v konkretnem slučaju članstvo občinskega odbora in upravnega sveta delniške družbe po izrecni določbi zakona nezdržljivo, ker ima za posledico ničnost odborovega sklepa in ničnost vseh iz tega sklepa izvirajočih pravnih poslov. Okolnost, da glas izključnega, odnosno prizadetega odborovega člana ni bil odločilen za sklep, je pravno brezpomembna, ker povzroča že navzočnost takega člana pri tej seji ničnost odborovega sklepa.

Stvarno pa je označeni odborov sklep neveljaven, ker je ravnal z občinsko imovino proti zmislu in izrecnemu besedilu odloka takratne nadzorne oblasti. Označeni odborovi sklep, kakor tudi na podlagi njega sklenjena darilna pogodba z dne 14. 12. 1925 je stvarno in formalno odsvetovala občinske imovine, za kar predpisuje zakon pritrđitev nadzorne oblasti (§§ 62 in 90 občinskega reda), česar pa občina ni izpolnila.

Iz navedenih razlogov citirana darilna pogodba pravno ne eksistira in je tudi nje vključba nična (§§ 865 in 879 obč. drž. zakona).

Zupanstvo naj to odločbo točno in pravilno izvrši.

Zanimivo je, da je občinsko predstojništvo hitelo darilno pogodbo z dne 14. 12. 1925 tudi zemljknižno izvesti. Zalibog sodišče ni vpoštevalo v sklep oblastnega odbora navedenih zakonitih predpisov ter je dovolilo vključbo v darilni pogodbi navedenih zemljknižnih dejanj.

Iz navedenega se jasno vidi, kako je v tem slučaju varovala občinske koristi vladajoča večina na kranjskem magistratu.

Kako se bo zadeva razvijala v prihodnje, smo radovedni in bomo poročali.

Kopališče Lipik

Nenadomestljivi uspehi lečenja. - Moderna opreme svetovnega kopališča. - Opozariamo na izredne ugodnosti jesenske sezone od 1. septembra. - Popolni pension, obstoječ iz stanovanja s postrežbo in razsvetljavo, dnevna hrana, kopanje s perilom, plačilo zdravniških in glasbenih pristojbin in enkratne zdravniške preiskave stane za osebo in teden: za drž. in samoupravne uradnike, častnike, penzionarje, invalide in člane bolnišniških blagajin od 380 do 580 Din, a za vse ostale od 450 do 700 Din.

Zahtevajte prospekte od Uprave kopališča LIPIK.

Razstava „Radio-kluba“ v Ljubljani

Razstava je nameščena v paviljonu E in vzbuja kakor sploh ves radio veliko zanimanje. Razstavilo je petnajst amaterjev razne popolne aparate, sestavne dele in merilne instrumente.

Ocenjevalna komisija pod predsedstvom g. ing. Kolarica in gg. prof. Andreja in Jakopiča je že minuli petek ocenila posamezne aparate in prisodila prvo nagrado in zlato kolajno g. Rudi Omoti iz Ljubljane, za njegov štirielektronski aparat »Hartley«. Drugo nagrado in bronasto kolajno je komisija prisodila g. Bogomiru Bajcu iz Rožne doline za njegov štirielektronski »Neutrovox«, tretjo nagrado in bronasto kolajno pa g. Antonu Tepešu iz Ljubljane za štirielektronski »Neutrovox«. Priznanja so bila izrečena gg. Ladu Erbežniku iz Ljubljane, za štirielektronski »Hartley« in Ivanu Kovarčiču iz Ljubljane, za štirielektronski »Weageand Reinartz«.

Posebno pohvalno priznanje pa je komisija izrekla g. Ludoviku Fajgelju iz Celja za njegove posebne merilne instrumente: »Mostič« za merjenje kapacitet in »Aparat« za kontrolo katodnih cevk. Ti instrumenti so vzbudili med amaterji posebno pozornost. Naš znani amater g. prof. André se je letos s posebno vnmemo in ljubeznijo vrgel na detektorje. Razstavil jih je osem in sicer: najnovejši, brez tuljav in v osem detektorja, potem s tuljav,

s pomikalno tuljavo, z dvojno tuljavo, s potencijetrom, s svitkasto tuljavo, sestavljen detektor s 7 variantami in detektor z dvomrežno elektrono, s katerim prejema tudi vse evropske postaje. Naš starosta g. Evald Jakopič je razstavil šest popolnih aparatov razne velikosti, od neutro-do ultradyna. Med njimi je tudi najmanjši dvoelektronski prejemni aparat v Sloveniji. Poleg teh aparatov ima še tri detektorje in razne tuljave. Drugi amaterji so zastopani z raznimi aparati, merilnimi instrumenti, usmerjevalcem in mrežno anodo (Netzanschlussgerät).

Oddajna postaja Radio Ljubljana je razstavila krasne slike celokupne aparature postaje v Domžalah. Na treh zemljehidih vidimo kraje, kjer so oddajne postaje v Evropi, potem kraje v Evropi in kraje v naši državi, od koder so prišla poročila o dobrem prejemu naše postaje. Takih poročil je nad 700 in ima na zemljehidu vsak kraj, od koder je prišlo poročilo, svojo tekočo številko. Če koga zanima, kaj pišejo o naši postaji Avstriji, Francozi, Italijani ali Nemci, naj si ogleda zemljehid in izbere številko. Po istih številkah so urejena izvirna poročila, ki so občinstvu tam na razpolago.

Vsa razstava je skrbno urejena v tehničnem pogledu razstavljenega materiala na višku in, vzbujajo splošno veliko zanimanje.

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 8. sept. 10: prenos cerkvene glasbe iz ljubljanske stolnice; 15.30: Kmetijski strokovno predavanje, predava oblastni odbornik dr. Milavec. — 20.30: solo koncert s spremljevanjem klavirja in harfe, katerega priredi gospa Lovčičova, koncertna pevka v Ljubljani.

Nedelja, 9. sept. ob 12: Godba in borzna poročila. — 15: Koncert Dravske divizije, prenos iz veseleja; — 17.30: Prvenstvena tekma harmonikarjev, prenos iz veseleja; — 18: Pevčice za otroke, pripoveduje »Radio-telka«; — 18.30: G. Rogoz, govori monolog iz »Hamleta«; — 20: »Poljska krik«, prenos iz gledališča.

Ponedeljek, 10. sept. 12: Godba in borzna poročila; — 18.30: Francoščina, poučuje dr. Stanko Leben; — 19: Kako si ohranimo zdravje, dr. Ivo Pirc, šef Higijenskega zavoda; — 20.30: Pevski zbor železnice, društva »Sloga«, priredi koncert. Med koncertom igra čelo-solo s spremljevanjem klavirja; — 21.30: Poročila.

Torek, 11. sept. 12: Godba in borzna poročila; — 18.30: Nemaščina, poučuje dr. Piskernikova. — 19: Mehovci, iz ciklusa o živalstvu, predava prof. Pengov. — 20.30: Kvartet Rupel, vmes zapoje gđ. Korenčanova solo s spremljevanjem klavirja. — 21.30: Poročila.

Sreda, 12. sept. 12: Godba in borzna poročila. — 18.30: Srbohrvaščina, poučuje prof. Mazovec. — 19: Gostinjske in vodovje naše države, dr. Valter Bohinjc. — 20.30: Orgelski koncert, katerega priredi Stanko Premrl, prenos iz stolne cerkve, solo-speve poje Jože Likovič. — 21.30: Poročila.

Četrtek, 13. sept. 12: Godba in borzna poročila. — 18.30: Laščina, poučuje prof. Ivan Gruden. — 19: Zgodovina slov. naroda, predava prof. S. Kranjec. — 20.30: Koncert — umetna pesem, poje kvartet Glasbene Matice. Med koncertom klavirnet solo s spremljevanjem klavirja. — 21.30: Poročila.

Petek, 14. sept. 12: Godba in borzna poročila. 18.30: Francoščina, poučuje dr. Stanko Leben. — 19: Ljudska umetnost, predava dr. Stane Vurnik. — 20.30: Pevski večer — slovenska umetna pesem, katerega priredi pevec kr. opere Julij Betetto. Med pevskimi točkami igra klavir-solo Ivan Noč. — 21.30: Poročila.

Sobota, 15. sept. 12: Godba in borzna poročila. — 18: Delavska ura, predava referent Delavske zbornice. — 18.30: Nemaščina, poučuje dr. Piskernikova. — 19: Slovensko šolstvo, predava prosvetni šef dr. Karel Capuder. — 20.30: Koncert glasbenega društva »Sloga«. Igra godba na pihala. Vmes poje kvartet glasbenega društva »Ljubljane«. — 21.30: Poročila.

Obiščite

me in čudili se boste izbornim radio-aparatom, izredno nizkim cenam in ugodnim plačilnim pogojem

RADIO ★ BAR
FRANC BAR
LJUBLJANA, MESTNI TRG 5 - TELEFON 2407

Socialna vprašanja

Odpiranje trgovin v mariborski oblasti

Naredba velikega župana mariborske oblasti o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v mariborski oblasti.

Veliki župan mariborske oblasti je izdal pod O. br. 2060—1 z dne 31. julija 1928 naredbo o odpiranju in zapiranju trgovin in obrtnih obratov. Po tej naredbi smejo biti omenjeni obrati odprti ob delavnikih po sledečem načinu: 1. Če je določen osemurni obratovalni čas, smejo biti obrati odprti od pol 8 do pol 13 in od 14 do 17. 2. Za stroke z deveturnim delovnim časom od pol 8 do pol 13 in od 14 do 18. 3. Za stroke z deseturnim delovnim časom, med katere spadajo tudi trgovine z mešanim blagom, od pol 8 do pol 13 in od 14 do 19.

Obrtne delavnice z nepretrganim obratovanjem smejo biti odprte od 7 odnosno od 6 do 14, kakor je pač predpisan osemurni ali deveturni delovni čas za dotično stroko.

Obratovanje brez opoldanskega odmora.

Neprestano obratovanje brez opoldanskega odmora je dovoljeno: 1. za obrtne delavnice, v katerih se dela z izmenjavanjem osebja. 2. Za odprte stojnice in krošnjarje. 3. Za vse ostale obratovalnice: a) ob letnih sejnih, b) ob dneh tedenskih blagovnih sejnov, toda samo enkrat na teden in sicer na dan, ki ga določijo pristojna občina, c) na veliko in binokšno soboto na dan pred božičem, d) kadar je to potrebno, da se prepreči kvarjenje blaga vsled atmosferskega vpliva. Toda v tem slučaju le z dovoljenjem pristojnega upravnega oblastva.

Neprestano od pol 8 do 20 smejo biti odprte:

1. Obratovalnice z brezalkoholnimi in alkoholnimi pijačami ter z mizami jedil. 2. Slaščičarne, če so združene s slaščičarskimi delavnicami. 3. Samostojne točilnice brezalkoholnih pijač. 4. Prodajalnice presnega sadja.

Bantni zavodi, posojilnice in zavarovalnice

od 8 do 13 in od 15 do 18. Če pa je uvedeno nepretrgano poslovanje, pa od pol 8 do 14. V pisarnah industrijskih podjetij in veletrgovin pa od 8 do 13 in od 15 do 18.

Podjetja za natovarjanje, razkladanje in prenašanje blaga od 6 do 29 v letnem času, v zimskem pa od 7 do 19.

Mesnice in prekaževalnice smejo obratovati od 6 do 11 in od 16 do 20.

Pekarije.

V pekarijah se ne sme pričeti z delom pred tretjo. Končati se pa mora ob sobotah najkasneje ob 15, ostale dni pa ob 20. Pripravljalna dela se smejo opravljati že od 1 dalje, toda le z neizogibno potrebnim številom zaposlenega osebja. Prodajalne pekarskih izdelkov smejo biti odprte od 6 do 20.

Brivske, frizerske in kozmetične obratovalnice.

Te smejo biti odprte od pol 8 do pol 13 in od 14 do 19. Ob sobotah in dneh pred prazniki do 20. Kaviarje smejo obratovati od 6 do 12 in od 15 do 18, podkovanje konj se pa sme vršiti v času od 6 do 18.

Ako imajo obratovalnice, za katere velja osemurni, oziroma deveturni delovni čas, ob sobotah popoldne prosto, se sme podaljšati delovni čas v ostalih dneh za 1 uro, toda opoldanski odmor mora trajati najmanj 1 uro.

Ob nedeljah.

Vse trgovine in obrtne obratovalnice morajo biti ob nedeljah zaprte. Izjeme so dovoljene:

„Dijaški koledarček“ Slovenske dijaške zveze ki izide v torek, je edino pravi dijaški koledar.

Premog, drva, hoks, novaški premog in oglje — „ILIRIJA“
Vilharjeva cesta (za Gl. kol.), Kralja Petra trgaš, Miklo-
šičeva cesta 4 — Telefon štev. 2820

Drugi programi

Nedelja, 9. septembra.

Zagreb: 20.35 Akademija v proslavo 100-letnice Tolstojevega rojstva. — Breslau: 11 Katoliška služba božja — 12 Koncert za dva klavirja — 17.45 Koncert — 18.30 Proslava 100-letnice Tolstojevega rojstva — 22.30 Ruska glasba. — Praga: 18 Poročila, nato koncert solospjevov — 19.15 Zabavna orkestralna glasba — 21 in 22.20 koncert iz Brna. — Leipzig: 8.30 Orgelski koncert — 12.30 Predavanje o gobah — 16 Arije in pesmi — 18.30 Opis poleta z zrakoplovom iz Dunaja v Benetke — 19.30 »Moč teme«, drama od L. Tolstega — 21 Ruska glasba. — Stuttgart: 15.30 Zabaven koncert 17.30 Pesmi in arije — 18.15 Reichach pripoveduje svoje doživljaje s kačami v Braziliji — 20 Pester večer. — Bern: 20.30 Orkester — 21.20 Moderne pesmi — 22 Orkester in arije. — Katowice: 20.15 Koncert iz Varšave. — Frankfurt: 16 Zabavna glasba — 18 Proslava Tolstega — 20.30 Pester večer — Brno: 11 koncert — 18 Solospjevi — 20.30 Komorna glasba — 21 in 22.20 koncert iz razstave. — Rim: 21 koncert tveklige simfon. orkestra. — Langenberg: 11.50 Proslava Tolstega — 20 »Ločena žena«, opera (Fall). — Berlin: 17 Koncert orkestra na pihala — 19.30 Proslava Tolstega — 20 Operetni večer — 22.30 Plesna glasba — Darenty: 22 Koncert vojaške godbe. — Dunaj: 11 Koncert dunaj. simf. orkestra — 16 Koncert — 18 Koncert tria (vi-jolina, čelo, klavir) — 20.30 »Sonja«, (Ascher). — München: 18 Rezultati najnovejših izkopavanj v Egiptu — 20.50 »Fedora«, (Giordano). — Budapest: 10 Cerkvena glasba — 17 Koncert vojaške godbe — 19.45 Vprizoritev v studiu.

a) Ves dan smejo biti odprte:

a) javne kuhinje, prodajalnice mleka in mlečnih izdelkov, slaščičarne, če niso združene s slaščičarskimi delavnicami, 3. fotografska podjetja, 4. pogrebni zavodi, 5. barake in šotori pri cerkvah, 6. vse obratovalnice zadnje nedelje pred božičem, če je božič na ponedeljek.

b) Do opoldne:

1. Podjetja za natovarjanje in raztovarjanje blaga na železniških postajah in rečnih pristaniščih, 2. prodajalne presnega sadja, 3. samostojne prodajalne časopisov in revij, 4. lokali, v katerih se prodajajo gostom za takojšnji konsum izključno mrzla jedila in alkoholne pijače.

Brivski, frizerski in kozmetični lokali smejo biti odprti do 12. Ta izjema pa ne velja za Maribor in sosednje občine: Krčevino, Lajtersberg, Pobrežje, Studence in Tezno. V zimskem času pa tudi za mesto Celje in sosednje kraje Breg, Gabrje, Lavo in Zavodno.

Prodajalnice pekarskih izdelkov smejo biti isto-tako odprte do 12. Izdelovanje peciva pa je dovoljeno edino v bolnicah in sanatorijih za lastno vporabo ter v vseh obratovalnicah v nedeljo pred božičem, če je božič na ponedeljek.

Krošnjarenje je ob nedeljah prepovedano, dovoljena je pa prodaja pečenega kostanja, sladoleda itd. tako, kakor ob delavnikih.

Trgovine smejo biti odprte od pol 8 do pol 10. V krajih, kjer je samo ena služba božja, morajo biti med to službo božjo zaprte.

Ves dan pa morajo biti kljub izjemi zaprte trgovine v Mariboru in v občinah: Kamnica, Krčevina, Lajtersberg, Pobrežje, Radvanje, Studenci, Tezno, Celje in v celjski okolici.

Ob praznikih.

Ob državnih praznikih mora počivati delo v trgovinah in obrtnih obratih:

1. Ves dan: a) na dan zedinjenja, b) na kraljev rojstni dan. — 2. Do opoldne: a) na Vidov dan, b) na dan godu slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda.

Ob verskih praznikih.

1. Ves dan: Na novega leta dan, na dan sv. Treh kraljev, na veliki petek (le v okraju Murska Sobota), na dan sv. Rešnjega Telesa, na dan Vseh svetnikov in na božič. — 2. Popoldne: na praznik sv. Jožefa (ne velja za Medjimurje in Prekmurje), na praznik Vnebožstva, sv. Petra in Pavla, na praznik Marijinega vnebovzeta in na praznik Marijinega brezmadežnega spočetja.

Obče odredbe.

Za poletni čas po tej naredbi se šteje čas od 1 aprila do 30. septembra, ostali meseci pa spadajo v zimski čas.

Predpisi te naredbe se ne uporabljajo: 1. za gostilne, kavarne, restavracije in hotele, za katere veljajo posebni predpisi upravnih oblastev, 2. za trafike; 3. za lekarne; 4. za podjetja za prevažanje oseb in javno postrežništvo; 5. za sezonska gradbena dela; 6. za obratovalnice v zgradbah železniških postaj; 7. za obratovanje v bioskopih, koncertnih dvoranah in podobnih lokalih; 8. za popraviljanje motornih vozil.

Kazenske odredbe.

Prestopke te naredbe kaznujejo pristojna upravna oblastva prve stopnje v denarju od 50 do 3000 dinarjev — po velikosti podjetja. Zoper razsodbo je dopusten priziv v 15 dneh po vročitvi na velikega župana mariborske oblasti, čigar odločba je izvršna. Denarne kazni se stekajo v sklad z obrtno in trgovsko šolstvom pri velikem županu mariborske oblasti.

Ta naredba je stopila v veljavo dne 10. avgusta 1928.

Brez cirkuške reklame!

Priporočam vse šolske in risalne potrebščine po solidnih brezkonkurentnih cenah
M. Tičar, Ljubljana

PRAZNIK in NEDELJA

velja obisku ljubljanskega velesejma. 8. in 9. septembra popoldne promenadni koncerti. :: 9. septembra:

Velika razstava plemenske živine. Tekma slovenskih harmonikarjev, tekmuje 112 igralcev.

Več luči!

Prvi mednarodni kongres Kristusa Kralja

Namen je deloma izražen že v imenu. Proslava bo Kristusa-Kralja. A ne samo to. Kongres bo predvsem praktičen. Razpravljalo se bo temeljito, kako bi se moglo kraljestvo Kristusovo v svetu dejansko razširiti, utrditi in poglobiti, z drugo besedo: Kako bi se moglo moderno paganstvo uspešno zavezati.

Ta kongres je prvi poskus te vrste. Ima le napoljaven značaj. Nemci ga imenujejo Christkönigs-tagung. Za tem imajo priti prihodnja leta javni kongresi v velikem slogu kakor so mednarodni euharistični kongresi. Ta sestanek ima biti uvertura, priprava na velike kongrese.

Vršil se bo v Leutersdorfu ob Reni (med Koblenzom in Bonn, na desnem bregu), — kjer je posebna nova ustanova, »Johannesbund«, za notranji misijon med belimi pagani — od četrta do nedelje, 20.—23. septembra. Kongres se priredi z blagoslovom nemškega episkopata.

Program je sledeči:

1. Katoliška akcija v smislu sv. očeta. Prelat apostolski administrator Maks Kaller. — 2. Katoliška akcija v borbi za kraljestvo Kristusovo. Monsignor Picard, generalni predsednik belgijskih katoliških društev, Louvain. — 3. Kristus-Kralj in naše naloge v modernem svetu. Kanonik-ravnatelj dr. Mack, Luxemburg. — 4. Verski prepoved na Holandskem. Vseučiliški profesor (laik) dr. Broni, Nymwegen. — 5. Kako pridobiti proletarijat. H. Abbé Cardeyn, direktor »Jeunesse ouvrière chrétienne«, Bruselj. — 6. Kako se dviga versko življenje na Francoskem. P. Guenon, Paris. — 7. Apostolat tiska. Rektor Berghoff. — 8. Opera Cardinale Ferrari v službi verske obnovitve v Italiji. Rektor Lenartz, Milan. — 9. Mednarodno sodelovanje katoličanov. Janez Kalan. — V nedeljo 23. sept. bo velika manifestacija Kristusu-Kralju, pri kateri bo govoril škof iz Mainza, dr. Hugo. Obenem posvetitev novega doma Kristusa-Kralja, centrale Johannesbunda. V programu je tudi izlet v opatijo Maria-Laach, ki ni daleč od tam. Za konec pa vožnja s parnikom po Reni v Köln na razstavo Pressa.

Kakor lahko vidite, bo kongres izredno instruktiven. Škoda, da je že šolal A nekateri poklicani so še prosti. Vredno si je pa za tak kongres vzeti tudi dopust. Jugoslavija — novo ime — je po svetu še malo znana. Če hočete, da bo svet spoznal, da nismo zadnji v Evropi, pokažite se svetu. Bilo bi me res sram, ko bi ne mogel dobiti nobenega Slovana za to. Bil bi en dokaz več, da smo daleč za drugimi. To ne sme biti! Kdor se more oprustiti od doma, naj nikar dolgo ne ugrablja, ali bi ali ne bi. ampak naj reče kratko: Pojdemo! Priglasila naj se pa Prosvetni zvezi (g. Zoru), ki bo potovanje vrazirala.

Judje

II.

V nevidne, tanke vlakence, ki so razporejeni kot pajčolan po zraku, se je vlovila muha: zaganja se, brenči, se skuša izmotati, toda nožice, kreljutke, se bolj in bolj zamotavajo v nevidne vezi, iz skritega brloga pa švigne pajek, piči trikrat večjo muho v glavo ter jo omami.

Tekom zadnjih 50 let se zamotavajo krščanski narodi bolj in bolj v okove, oklepe in verige nevidnega nasprotnika, ki ohromlja in izčrpa vse viře in sile krščanstva. Neviden in anonimen hoče biti ta nasprotnik, nastopa pod tujimi imeni in vabljivimi gesli, toda je nedvomljivo isti, ki je zaklical: nolumus hunc regnare super nos (nečemo, da bi nam ta (Kristus) vladal: to je jud.

V Evropi judovski vpliv ni nič manjši kot v Ameriki. Francozi, ki se ponašajo z gesli: enakost, bratstvo, svoboda, četjo pod judovskim jarmom. Francoska vlada mora vladati po judovski komandi. Vse važnejše odločbe v državni politiki so nareko-

vane od dveh judovskih bančnih konsorcijev (Finlay in Lazare). Poslanci v parlamentu in časopisi izvršujejo judovska naročila kot plačani dninarji. Časopisje živi od rednih podpor, poslanci vpijejo in govorijo, kakor plačani operni pevci, brez lastnih idej, tako, kakor prija judovskim interesom.

V francoskem senatu sedi že pet judov. Francosko državno upravo obvlada jud de Monzie.

Pri nemških reparacijskih dobavah, ki jih Francozi sprejemajo letno od nemške države, so se ugotovile milijonske korupcijske afere: dobavile so se ranjvredne stvari: 100 milijonov frankov škode je priznalo francosko finančno ministrstvo. Seveda so bili zapleteni vanje judje kakor Goldschmied, Goudberg, Levi itd.

V gledališčih pariških bulevardov prevladuje plehka, lahkoživa dramatska literatura, ki jo proizvajajo predvsem judje.

V Italiji je Mussolini započel vlepotezno akcijo osamosvojitve italijanskega naroda od judovskih frimasonskih vplivov. Toda proti judom tudi Mussolini polagoma obnema-guje in zdi se, da se judje in fašisti že precej dobro razumejo. Kljub vsem paradnim govorom fašistov in Mussolinija ima banca commerciale juda Toeplitza kontrolo italijanske industrije v rokah. Francozi in italijanski državniki imajo v rokah dokumente gorostasnih judovskih sleparstev in korupcijskih afer, toda ... molčati morajo, ker judovski ghetto v Londonu in Newyorku poljubno dviga ali znižava valuto »latinskih« držav. Neimenovani, neznan, skriti judovski mogotci se nobene evropske vlade ne boje: njihov denar narekuje državam politične smernice.

V Belgiji je l. 1926. padel belgijski frank. Zakaj? Belgijska vlada je rabila večje posojilo in anglo-amerikanski bančni sindikat je hotel dovoliti posojilo pod pogojem, da pridejo belgijske državne železnice pod upravo bankirske skupine in ker se je belgijski finančni minister zbal tega tujega jerobstva in se ga branil, je pod pritiskom anglosaksonske velefinance začel padati belgijski kurz!

Najmodernejši zgled judovske velefinance je belgijsko-angleški bankir Loewenstein, ki je bival zadnjih 16 let na nekem angleškem gradu v popolnem zatišju; le malo ljudi ga je poznalo osebno. Ni bilo velike finančne transakcije v zadnjih letih, da ni imel svojih prstov vmes, toda vedno po tujih posredovalcih.

Njegov oče je bil neznaten judovski ban- kir v Bruslju. Kakor za mnogo spekulantom je tudi za Loewensteina svetovna vojna bila »zlata« doba. Z dobavljanjem kože in usnja je zaslužil ogromne vsote, začel je po vojni spekulirati na borzi. V zadnjem poldrugem letu je baje zaslužil štiri milijarde dinarjev (skoro budžet male države) — končno je posedoval železnice v Braziliji, tovarne v Kanadi, pre-mogovnike v Nemčiji itd. itd.

Razvijal je bajesloven luksuz; imel je tre-tje največje premoženje v svetu; nabavil si je kakih 12 zrakoplovov, privatne lahte, vile v Belgiji, Franciji, Španiji, Nemčiji, Angliji: živel je kot knez v Indiji. Tedensko je porabil za vzdrževanje svojih vseh poldrug milijon dinarjev. Razpolagal je s celim štabom tajnikov, strežnikov, šoferjev itd. Končno je padel iz zrakoplova v morje.

Gospodarski sistem današnje dobe, ki omogoča tako nezdruve tvorbe, kot je judovski velekapital, mora biti trohljiv in pokvarjen do mozga.

Za duha in srce

Prof. dr. Josip Šilović — sedemdesetletnik

Prof. dr. Josip Šilović v Zagrebu praznuje danes 70 letnico svojega rojstva. Jubilar je s svojim delom zaslužil, da se ga tudi Slovenci skromno spominjamo. Rojen v Praputnjaku v Hrvatskem Primorju 8. septembra 1858, se je šolal v Senju in Zagrebu. Vstopil je v sodno prakso v Zagrebu in študiral kasneje še dve leti na Dunaju, v Nemčiji, v Bologni in v Napolju. L. 1890. se je habilitiral za docenta kazenskega prava v Zagrebu, postal 1894 redni profesor civilno-pravnega postopka, tri leta kasneje pa kazenskega prava in pravne filozofije. Od l. 1892. do 1913. je urejeval ugledno hrvatsko pravniško glasilo »Mjesočnik«, sam pa napisal več tehničnih razprav iz kazensko-pravne stroke ter izdal učbenik »Kazeno pravo«, ki je doživel že peto izdajo. Vedno je rad zahajal med Slovence, ki jim je bil iskren prijatelj. Dvakrat je prišel med naše pravnike v Ljubljano (1911 in 1912) predavati iz svoje stroke, pa tudi v Gorico, Trst in Pulj. Kot urednik »Mjesočnika« je rad priobčeval razprave slovenskih pravnikov, kot ugleden član zagrebske univerze pa toplo pospeševal habilitacijska prizadevanja naših rojakov.

Se bolj pa nego s svojim pravniškim udeležstvom se je jubilar priljubil s svojim socialnim delom v najširših krogih. Sam izhajajoč iz siromašne delavske rodbine, je že zgodaj občutil vso grenkobo položaja sirote brez očeta, on, ki je bil pristojen že kot 12letnik prekiniti šolanje in služiti kruh kot delavec pri gradbi reške železnice, dokler ga nista domači bakerski župnik in senjski škof Sonjič začasno rešila iz tega stanja. Zato je obranil toplo srce za uboge sirote. Med vojno je

ustanovil ligo za zaščito rodbin in pa za zaščito mladine, mobiliziranih in v vojski umrlih vojakov. Organiziral je zvezo hrvatskih karitativnih društev »Narodno zaštitno«, izdaja in ureja že od l. 1914. istoimensko glasilo. 25 milijonov dinarjev so do l. 1924. nabrala in razdelila pod njegovim vodstvom stoječa društva potrebnim sirotam. Hrvatska prednjači v naši državi v zakonodaji o zaščiti mladine. Vse te uredbe in vsi načrti, ki so se doslej v tem pogledu v naši državi zasnivali, so Šilovićevo delo.

Od l. 1924. je sicer kot univ. profesor v pokoj, a navzile temu z nezlomljivo vztrajnostjo in navdušenostjo deluje dalje na socialnem in tudi še na pravniškem polju kot stalni član zakonodajnega sveta, zlasti v kazenski zakonodaji. Na kongresih naših pravnikov je splošno znana in priljubljena osebnost. Njegova tehtna, umirjena, izredno topla, učinkovita beseda, njegova simpatična osebnost je ugodila na teh kongresih že marsikdaj razburkane valove.

Slovenska javnost toplo pozdravlja jubilarita na pomembni praznik, ko se lahko s ponosom in zadovoljstvom ozira na dolgo dobo polno dela, pa tudi uspehov. Naj bi doživel še vrsto enakih let!

Pe—

Glasba

Koncert radovljanskega pev. okrožja v Gorjah. Radovljanski pevsko okrožje je priredilo dne 2. sept. v društvenem domu v Gorjah lepo uspel koncert. Nastopilo je sedem zborov: iz Gorij, Begunj, Breznice, Jesenice, Koroške Bele, Radovljice in Kranjske gore. Dajati kakemu zboru posebno prednost pred drugim je odveč. Stori-li so vsi v polni meri svojo dolžnost: nekateri so sicer starejši, torej bolj izvežbani, drugi mlajši; eni so številčno močnejši

Lepa Turkinja

ceni lepo perilo in skrbi, da bo dolgo trajno in se vedno blešča-lo od snage. Ona radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

ter učinkujejo bolj z maso, drugi so številčno slabši in imajo značaj komornih zborov. A vsak je s svojega stališča podal najboljšo, kar je bilo mo-gče podati. Nekateri zbori so uprav presenetili s finim, mehkim izvajanjem, kar je sad dolgolet-nega, sistematičnega študija. Združeni zbori (okoli 200 pevcev) so najprej v moskem in nato v mešanem zboru zapeli tako enotno, precizno, da kaj podobnega na deželi res še kmalu nismo slišali. Občinstvo, ki je prenapolnilo dvorano, se je od-dožilo pevcem in še posebno okrožnemu pevovodji g. Fabjanu z živahnim odobravanjem. Da je pri-reditev dosegla v glasbenem oziru tak lep uspeh, je treba v veliki meri pripisati dejstvu, da so dvorano »obrnili« pevci: so stali zadaj, kjer so si-cer stojišča, oder so porabili za poslušalce. Stena v ozadju je izvrstno odbijala zračne valove, da se ni niti najmanjša finesa izgubila. Kjer morejo, naj isto storijo, sicer požrejo odrske kulise najmanj polovico glasu. — Predsednik okrožja g. Resman je v daljšem govoru razložil organizacijo in namen P. Z.; kot zastopnik P. Z. je g. M. Tomc pozdravil navzoče. Obširneje poročilo o koncertu pa prinese »Pevecc«.

*

Najmlajša češka poezija. Sloviti češki kritik F. Ka. Šalda je pravkar izdal knjigo predavanj, ki jih je imel marca t. l. o najmlajši češki poeziji (O nejmlajši presii češke, založba O. Girgal, Praga, 1928, str. 105). Obdelani so »senzualist« Fr. Sramek, »naturist« St. K. Neumann, Jiří Wolker, Josef Hora, mladi v ožjem zmislu besede: Seifert, Nezval, Biebl, Zavada in Halas. Pridejane sta dva eseja o Seifertu in Nezvalu (iz l. 1925) in o pretizmu (iz l. 1927).

Olimpijska literarna nagrada. Prvo literarno nagrado pri 9. olimpijadi v Amsterdamu je prejel Poljak Kasimierz Wierzyński za svojo pesniško zbirko »Olimpijski lovore«. Ker so bili za tekmo dovoljeni samo nemški, francoski in angleški jezik, so bile pesmi Jiriji predložene v nemškem prevodu od S. H. Michel (Horen-Verlag, Berlin-Grünwald). — Drugo nagrado je prejel Rudolf G. Binding (»Ratvorschrift für eine Geliebte«) Ernst Weiß pa je prejel za roman Boëtius von Angermünde, ki bo izšel v založbi S. Fischer v Berlinu, srebrno medaljo.

Petrarkov muzej. Na pobudo italijanskega naučnega ministrstva se bo rojstna hiša velikega lirika Francesca Petrarca (1304—1374) restavriral. Stroški bodo znašali 90.000 lir. Istčasno se bosta v hiši uredila muzej in knjižnica, ki bo sta središče znanstvenih studij Petrarke.

Gundolfov Shakespeare. Friedrich Gundolf bo v kratem izdal prvi zvezek svojega dela »Shakespeare, njegovo bistvo in delo« v založbi Georg Bondi v Berlinu.

Shakespeare v japonščini. Iuzo Tsubuši, znan pod svojim literarnim psevdonimom Shoyo Tsubuši, profesor na univerzi v Vaseda, je l. 1885. dovršil japonski prevod Shakespearovega »Julija Cezarja«. Od tedaj je v naslednjih 43 letih prestavil celotna Shakespearova dela, ki so izšla v 34 zvezkih.

*

Kot oficijelni kandidat za francosko akademijo se imenuje fr. kritik Pierre Laserre.

*

Nagrada za religiozni roman. Angleška založba Hodder-Stoughton ponuja 1000 funtov šterlingov kot honorarni prejem za najboljši reli-giozni roman, ki ji bo poslan.

*

Donne Byrne, eden najbolj nadebudnih irskih pisateljev, je pred kratkim umrl, star 88 let. Njegovе novele in romani so zlasti v Ameriki vedno bolj priljubljeni.

S knjižnjega trga

»Nageljški I.« Zbirka 100 enoglasnih otroških pesmi za nižjo stopnjo osnovnih šol 1. in 2. šolsko leto priredil Ciril Pregelj, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena zvezku je Din 26.—. V prav okusni opremi je ravno kar izšla ta tako pogrešana in potrebna pesmarica. Vsebinska te zbirke je tako ljubka in domača, da ne bo razveseljevala samo nežno otroško dušo in srce, temveč tudi srca odraslih še posebno učiteljev petja. Hkrati je ta pesmarica tudi nekakšna pevška šola, ki deco igrati uvaža v petje in vzbuja ljubezen do te lepe umetnosti. V isti zalogi je na razpolago tudi II. stopnja »Nageljškov« od istega prireditelja za eno in dvo-glasno petje. Cena Din 20.—. V sredi septembra izide še III. stopnja te zbirke za dvo in troglasno petje; cena Din 26.—.

Casopis za zgodovino in narodopisje (letnik XXIII, snopič 5.) prinaša ob 25letnici Zgodovin-skega društva v Mariboru v posebni slavnostni številki sledeče razprave: Od kod — usobenjci? (Dr. Metod Dolenc); Kratka navodila za ohranitev arhivov in glavna načela spomeniškega varstva spomenikov (Dr. Fr. Stele); Najdbe v bivšem dominikanskem samostanu v Ptuj (Dr. Fr. Stele); Študijska knjižnica v Mariboru (Janko Glaser); Grški, rimski in bizantinski novi mariborskega muzeja (Dr. Vladimir Travner); Zbirka srednje-veških novcev v mestnem muzeju v Mariboru (Egon Baumgartner); Deset let slovenske glasbe v Mari-boru 1918—1928 (Hinko Družovčič); Pomen in delo-krog pokrajinskih muzejev (Dr. Vlad. Travner); O sv. Stefanu, zaščitniku konj (Dr. Ivan Kotnik); Postanek in razvoj mariborskega muzeja (Dr. Fr. Kovačič). Razen tega vsebuje slavnostna številka še izvestja, slovo-tvo ter imenik članov Zgodovin-skega društva.

Sveta življenje in vrvenje

Vlakna sukanca izdala zločinca

V Franciji imajo detektiva Bleyle po imenu, ki je ponos francoske kriminalistike. Njemu navadno ne uide niti najmanjša okoliščina, ki bi mu služila pri ugotovitvi dejanskega stanu. Detektiv ima veliko splošno izobrazbo, veliko strokovno znanje, zlasti pa je doma v sodnih, medicinskih in kemičnih stvarih. Pred nekaj dnevi so potegnili iz Seine truplo nekega Julesa Depresa. Zločinci so morali žrtv najprvo umoriti, nato jo oropati, truplo pa zaviti v platno, okrog katerega so navili žico. Policijska preiskava je ugotovila, da se je mudil Depres, predno je šel v svojo banko, nekaj trenutkov v trgovini nekega Nouricka, trgovca s steklom. Nourick je zanikal vsako krivdo. Med glavno razpravo pa je podal detektiv Bleyle naslednje pojasnilo: »Truplo je bilo zavito v staro platno. Blago sem preiskal mikroskopično in ugotovil, da pride na štiri bela vlakna eno rdeče. Med 37. in 51. vlaknom pa se je vrstni red spremenil in rdeče vlakno je sledilo šele petemu belemu. Nato sem pregledal polovico ducata platna v hiši gospoda Nouricka in ugotovil, da je bilo to platno tkano na isti način kot blago, v katerega je bilo zavito truplo Depresa. Posamezni kosi izvirajo torej iz iste platnene bale. Radi tega smatram, da se je izvršil umor Depresa v hiši obdolženega Nouricka in da je platno njegova lastnina.« Po teh uničujočih razkritjih je padel obdolženec v nezavest. Ko je prišel k sebi, je priznal krivdo in je bil obsojen na doživetno prognozo v kolonije.

Ribe niso živali

V Sleziji je imela glavna carinarnica rešiti težko vprašanje. V nemško-jugoslovanski trgovinski pogodbi se je carina na koruzo, ki je bila namenjena za krmo, znižala od 32 na 25 mark za 100 kg. V Gerlicah živi veleposesnik, ki goji v velikem številu krape. Naročil je koruzo, da bi te krape zredil. Jugoslovanska firma mu je koruzo poslala in je zahtevala za svojo pošiljatev znižano carino. Glavna carinarnica v Gerlicah pa je znižano carino odbila z utemeljitvijo, da ribe niso živali. Ta pa je pritožbo odbil, češ, da je znižana carina mogoča le tedaj, ako se rabi koruza za krmo živine. Ker pa se bodo hranile ribe, firma znižanja ne sme zahtevati. Jugoslovanski trgovec pa ni odnehal in se je obrnil naravnost na državno finančno ministrstvo, ki pa je pritožbo enako zavrnilo z besedami: »Predsednik deželne finančne kontrole je v svojem sklepu popolnoma točno navedel, da se ribe ne smejo smatrati za živali.«

Sedaj si tako jugoslovanski trgovec kot nemški državni uradi belijo glave nad tem, kam prav za prav ribe spadajo.

Kje je še kaj takih

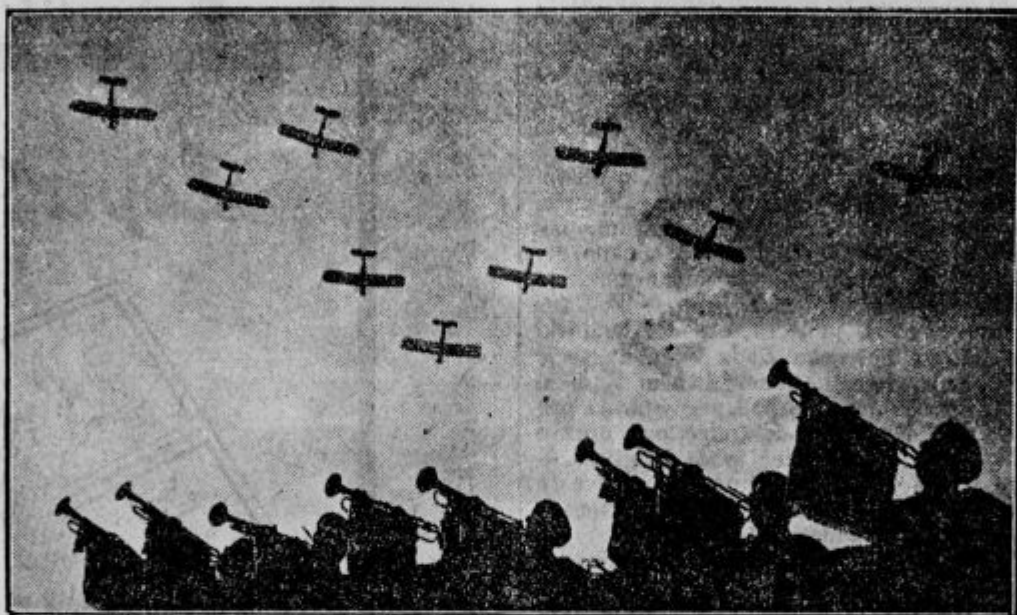
Mestna učiteljica Matilda Wager je bila od l. 1925 nastavljena kot voditeljica nekega vzgojnega zavoda na Dunaju. Maja 1927 je dobila predstojnica društva, ki skrbi za zavod, od mestnega magistrata na Dunaju opomin na plačilo 2500 šilingov zaostalih davkov. Predstojnica je vprašala učiteljico Wager, zakaj ni plačevala davkov mesečno, ker je itak dobivala od učiteljic mesečno plačilo stanovanja in je razpolagala torej z zadostnimi sredstvi. Wager se je izgovarjala, da je znesek, ki je bil namenjen za plačilo stanovanjskega davka, enostavno zgubila. Obljubila pa je, da si bo najela posojilo in poravnala vso škodo. To je tudi storila.

Po preteku pol leta pa je dobila predstojnica opomin od različnih obrtnikov, katerim je zavod dolgoval večje vsote. Izvedenci so ugotovili, da znaša tem potom nastala škoda več kot 10 tisoč šilingov. Wager je priznala, da tudi teh zneskov ni plačala; ker pa ni mogla tako velike vsote povrniti, je bila ovađena državnemu pravdnstvu.

Nova znamka kraljevine Albanije.

Preiskava je dognala, da je Wager od l. 1925 stalno ponarejevala poslovne knjige. Izgovarjala se je, da se ne čuti krive, ker ni sama imela od tega nikake koristi. Ko je l. 1925 postala voditeljica zavoda, je hotela zboljšati prekrbo zavoda in je radi tega nastal primanjkljaj v višini 5000 šilingov. Ker ga ni mogla kriti, predstojnici pa tega dejstva ni hotela priznati, je vzela posojilo. Ves primanjkljaj gre na račun

Fanfara pozdravlja zrakoplovne vaje v Berlinu.

Ameriški prof. Hobbs, ki je rešil letalca Hassla in Cramerja.

Letalca Hassel in Cramer, ki sta ob poletu iz Amerike na Švedsko pristala v Grönlandiji. 14 dni sta korakala v ledu in bila končno rešena.

tega, ker je hotela zboljšati zavod tudi preko sredstev, ki so ji bila na razpolago. »Ravnala sem čisto s človeškega stališča,« je bil končni zagovor. Sodišče ni imelo povoda dvomiti v resničnost njenega zagovora in je Wagerjevo oprostilo.

Zakurjena cesta

Severnoameriška država Nevada se bavi z načrtom, kako napeljati kurjavo, ki bo preko cele zime grela ceste, ki pelje preko gorovja. Gre za takomenovano Victory Highway, edino veliko cesto, ki pelje preko Sierre Nevade. Cesta je sicer sijajno zidana, ima pa nedostatek, da je skoro polovico leta zasnežena in poledenela, kar ovira redni promet. Iznajdljivi inženjerji so prišli na misel, da bi to cesto na daljavo 30-40 km umetno ogreli. Približno 30 km od ceste se nahaja veliko število vročih vrelcev, ki naj bi se porabili kot kurjava. Tik pod cestno površino bodo položili ogromne cevi, ki bodo v stanu stopiti tudi največje množice snega in to v najkrajšem času. Načrt nima drugih težav kot to, da manjka denarja. Treba bi bilo namreč 300 milijonov dolarjev. Če se ta načrt posreči, ni izključeno, da bomo kmalu čuli iz Amerike, kako spreminjajo zimo v poletje in poletje v zimo.

Juristi ne smejo biti prekratki

Na Dunaju so imeli opravka s tem-le slučajem: Nek Josip Lanno je stal pred okrajnim sodiščem radi lahko telesne poškodbe. Pri sodišču pa je bil radi pomanjkanja dokazov oproščen. Uradnik, ki je zastopal državno pravdnstvo, je prijavil pritožbo kratko: »Vzklic.« Ko je izšla pismena sodba, je vsebovala tudi pripom-

bo: »Uradnik državnega pravdnstva je prijavil vzklic.« Zastopnik obdolženca pa je l'il mnenja, da je to pač prekratko in da beseda »vzklic« ne zadostuje predpisom. Prvi sodnik pa je dejal: »Mi smo si ta telegramski stil državnega pravdnstva že prisvojili,« in ni dopustil, da bi se popravil zapisnik da bi se prijavile priče, ki bi potrdile, da je bil vzklic na napačen način prijavljen. Zastopnik se je proti temu sklepu pritožil. Druga instanca pa se je držala pripombe prve instance in je pritožbo zavrnila. Državno pravdnstvo je naznanilo slučaj generalnemu prokuratorju, ki je dvignil ničnostno pritožbo v varstvo zakona. Vrhovno sodišče je ničnostni pritožbi ugodilo in se postavilo na stališče, da se morajo tudi juristi držati predpisanih oblik, zlasti pa, da ne smejo biti — prekratki.

Kako oživiti, kar izumira

V južni Rusiji se nahaja v Novorossiji veliko posestvo po imenu Uskania-Nova, katerega štejejo k najznamenitejšim, kar jih je v tej okolici. Tu delajo poskuse, kako bi spravili do življenja že izumrle živalske vrste in kako bi potom križanja napravili nove. Kako to gre?

Pred komaj štiridesetimi leti so se tu pasli še divji konji. Sčasoma so jih sicer iztrebili, niso pa izginili vsi sledovi za njimi. V Novorossiji so opazovali čisto konje, ki so imeli čudno barvo in so bili tako divji, da ni preostajalo drugega kot ustreliti jih. Divja kri se je pretakala tudi v poznejših rodovih. Prišli so na misel, kako dobiti prvotno vrsto teh konjev. Potom križanja. — Isto so poskusili z bizonom. L. 1921 je pri-

Zadnji sprehod pok. ministra Bokanovskega (levo). Nato po vrsti: Poincare, vojni minister Painleve, in justični minister Barthou.

dolg, če uganete, katero mojih oces je iz stekla. Dolžnik je brez obotavljanja dejal: »Vaše desno oko.« Skopuh je bil nemalo v zadregi in je zakričal: »Uganili ste. Toda to je bil le gol slučaj. Priznajte!« »Ne,« je odgovoril dolžnik, »Vaše desno oko je moralo biti iz stekla, ker je v njem več milobe in človečnosti kot v levem.«

V dveh ~ treh vrstah

Najstarejše ječe na svetu so v Mandžuriji. Vanje ne posije nikdar luč, posamezne celice pa so lesene, 1 meter visoke in 75 cm široke. Vsi obsojenci nosijo verige. Ganiti se ne morejo, hrano pa dobivajo skozi neko luknjo.

Glavni urednik francoskega lista »L'Action française« Maurice Pujo se je poročil. Cerkvena poroka mu je bila sicer dovoljena, maša pa ne in tudi njegovi prijatelji so se morali zadovoljiti s čestitkami zunaj cerkve.

V Braziliji se je v Rio de Janeiro dogodil ta-le slučaj pomlajevanja: Dr. Edgar Costes je izvršil pomlajevalno operacijo na ta način, da je rabil pri tem žleze delavca, ki je pred petimi urami umrl. Proces se je sijajno posrečil.

Iz Salt Lake City se poroča, da se je v državi Idaho ponesrečil zrakoplov, ki je letel od Pocatello v gori imenovano mesto in da je našlo pri nesreči osem oseb smrt. V zrakoplovu so se nahajali štirje moški, dve ženski in dva otroka.

V Nemčiji so se znova pojavili zločinski mladiči, ki mečejo kamenje na mimoidoče vlake. V bližini Koblenca so obmetavali s kamenji osebni vlak, pri čemer je en kamen zadell vlakovodjo, da je padel takoj v nezavest. Mladi zločinci so seveda izginili.

»Popolo di Roma« poroča iz Amerike, da je v Ameriki bivajoči italijanski inženjer iznašel radio-kinematografski aparat, potom katerega je radijskim putem predvajal film iz Jerseyja v Newyorku. Inženjer pravi, da bo tekom pol leta aparat splošno dostopen.

Anekdote in dovtipi

Pisatelj Dumas je obiskal nekega dne svojega prijatelja, ki mu je ponosno razkazoval majhno bajtico in končno peljal pisatelja v še manjši vrt. »No, Dumas, kako ti ugaja moj vrt?« »Velik sicer ni, zato pa« — Dumas je pokazal proti nebu — »precej visok.«

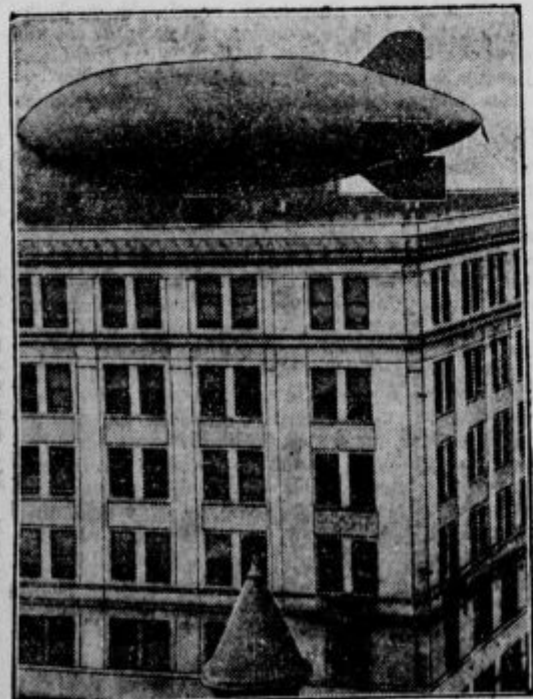
Bernhard Shaw, ki se strašno boji poslabšanja sladkorne bolezni, se je mudil na Škotskem. Bil je na oddihu. Nekaj dni je šlo vse v redu, končno pa je opazil, da ima vodo, ki jo je uporabljal za kuhanje in za umivanje, neko čudno sivo barvo. Bilo je nemogoče umivati se z njo. Shaw je napolnil steklenico s to vodo, jo poslal svojemu zdravniku in prosil za brzokopno izvedeniško mnenje. Zdravnik mu je še isti dan brzokopno dejal: »Sladkorja voda ne vsebuje!«

»Kaj misliš, oče, ali naj postanem očesni ali zobozdravnik?« »Zobozdravnik, moj dragi! Človek ima le dve oči, zob pa 32.«

»Ali poznaš abecedo, Minka?« »Naravno,« je odgovorila petletna hčerka. »Pa povej, kaj pride za A?« »Vse ostale črke.«

»Vinka ne maram več niti videti.« »Pa saj te uče v šoli, da se moramo ljubiti med seboj.« »Tako govore taki, ki Vinka ne poznajo.«

»Pilgrim« — najmanjša zračna ladja na svetu, postaja v Ameriki od hiše do hiše. Takih ladij se bodo kmalu posluževali ameriški milijonarji radi udobnosti vožnje po zraku.

Dne	Berlin	Curih	Dunai	London	Newyork	Pariz	Praga	Trst
3.	1355.25	1095.60	802.20	276.17	56.905	222.24	168.67	297.80
4.	1356.25	1095.60	802.10	276.10	56.90	—, —	—, —	298. —
5.	1356.75	1095.60	802.02	276.16	56.905	—	168.72	297.78
6.	1356. —	1095.60	801.97	276.16	—	222.27	168.67	297.75
7.	1356.50	1095.60	802. —	276.14	56.905	—	168.67	298. —

Državne podpore so dobile za leto 1926-27 po 400 Din St. Jurij ob j. žel., Smartno ob Paki in Vransko; po 450 Din Rogatec; po 500 Din Spodnja Polskava, po 700 Din Gornja Radgona, Konjice, Ljutomer in Ormož; po 750 Din Gomilsko, Guštanj, Ruše, Sv. Lovrenc na Pohorju in Voljnik; po 800 Din Crna pri Prevaljah, Slovenj-gradec in Šmarje pri Jelšah; 1030 Din Braslovče; po 1150 Din Muta-Vuzenica, Središče, Šoštanj, Velenje in Zalec; 1100 Din Slovenska Bistrica; po 1220 Din Murska Sobota in Sv. Lenart v Slov. goricah; po 1250 Din Dolnja Lendava in Marenč breg; 3000 Din Ptuj in Mariborska obrtno-nadaljevalna šola 8900 Din; skupaj 40.000 Din.

Preko 100.000
glasbenih instrumentov smo prodali preteklo leto iz naše tovarne! — Preko **20.000** uradno potrjenih zahval smo sprejeli od naših odjemalcev!

DOKAZATI VAM HOČEMO
NA LJUBLJANSKEM VESESEJMU OD 1 DO 10 SEPT. PAVILJON E 19-23

1. Da so lahko izredno poceni res mojstrska glasbila, gramofoni in harmonike, kajti so že ljudje, ki naših izdelkov ne poznajo in tega nadejo priznati.
2. Da so naši izdelki dosegli upravičeno svoj svetovni slavo, kajti naša tovarna obstoja že nad 35 let, in je ni trdke blizu na okoli, ki bi se lahko merila z nami.
3. Da dobite v resnici že violine za 95.— Din, ročne harmonike za 85.— Din, gramofone za 345.— Din itd., ki so glasbeni instrumenti ne pa igracke.
4. Kako se Va izkorišča z različnih strani v tu- in inozemstvu z neupravičeno visokimi cenami in čisto manjvrednimi izdelki.

OOGLEJTE SI ENKRAT, KAJ VAM NUDIMO!
Razstavljenih preko 200 različnih g. asbil, gramofonov in harmonik. Pavilj. E 19-23. Kdor ne bi imel prilike ogledati si razstave, naj zahteva naš glavni katalog, ki ga pošljemo brezplačno.

Skladišče
MEINEL & HEROLD
TOVARNA GLASBIL, GRAMOFONOV IN HARMONIK
R. LORGER, MARIBOR ŠT. 102-B.

Gramofoni, namizni od Din 345.— dalje,
kovčegi od Din 460.— dalje.

Violine od Din 95.— dalje
Tamburice od Din 98.— dalje
Klarineti od Din 120.— dalje

Mandoline od Din 136.— dalje
Trube od Din 505.— dalje
Gitare od Din 207.— dalje

15 letno jamstvo
Svetovno znani na boljši šivalni stroj je edino le **Stoewer** za rodbinsko in obrtno rabo.

ZALOGA
L. BARAGA, Ljubljana
SELENBURGOVA ULICA 6/1
Telefon številka 2980.

S 1/28—59. 8530

Dražbeni oklic in poziv k napovedi

Na predlog upravitelja konkurzne mase dr. Boštjana Schaubacha, odvetnika v Slov. Bistrici, bo dne 29. septembra, 1. in 2. oktobra 1928 ob 8. uri dopoldne

na Pragerskem na licu mesta sodna dražba vseh v konkurz Franca in Milke Leskovar spadajočih premičnin, ter

dne 3. oktobra in event. 4. oktobra 1928 ob 8. uri dopoldne

na Pragerskem na licu mesta na podstavi s tem odobrenih dražbenih pogojev dražba sledečih nepremičnin:

1. zemljiška knjiga Spod. Polskava, vl. št. 8, obstoječih iz stanovanjske hiše št. 31 in stanovanjske hiše št. 75, gospodarskih poslopj, klavnice, mesnice, skladiščnega prostora ter zemljiških parcel;
2. zemljiška knjiga Spod. Polskava, vl. št. 216, obstoječih iz stavbne parcele z zidano hišo, gostilno s kegljiščem, gospodar. poslopjem, dveh klavnice, ledenice in hlevov z opravjo;
3. zemljiška knjiga Spod. Polskava, vl. št. 216, obstoječih iz stanovanjske hiše, mostne tehnice in vrtno parcele;
4. zemljiška knjiga Spod. Polskava, vl. št. 636, obstoječih iz travnika;
5. zemljiška knjiga Spod. Nova vas, vl. št. 37, obstoječih iz travnika.

Cenilna vrednost: Najmanjši ponudek:

ad 1. 484.162 Din 60 p.	247.890 Din 30 p.
ad 2. 344.148 Din 05 p.	176.428 Din 77 p.
ad 3. 92.062 Din 30 p.	46.572 Din 81 p.
ad 4. 15.037 Din — p.	10.024 Din 66 p.
ad 5. 10.425 Din — p.	6.950 Din — p.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja.

Okrajno sodišče Slov. Bistrica, odd. II., dne 1. septembra 1928.

Zahvala

Ob priliki prerane nenadomestljive izgube nad vse ljubljene soproga, očeta, gospoda

Mateja Slabe
posestnika v Dolenjem Logatcu št. 38

si štejem v dolžnost izreči najtoplejšo zahvalo vsem, ki so lajšali s tolažilnimi obiski blagega pokojnika v dolgotrajni bolezn.

Posebno zahvalo smo dolžni Kmetijskemu gospodarskemu društvu in Katoliškemu prosvetnemu društvu za častno udeležbo, pred. g. župniku za krasni govor, kakor tudi g. govorniku Jos. Škvarci, društveni godbi in društvenemu pevskemu zboru za srce segajoče žalostinke in končno vsem, prav vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, ki so predragega pokojnika v tako častno število spremili na njegovi poslednji poti.

Dolenji Logatec, dne 7. septembra 1928.

Žalujoča rodbina Slabetova.

Dessert trapist-sir „Croatia“
Na velesesjmu paviljon »H« št. 478.
Pridite pokušat!

»Samopomoč«, centralna seljačka mljekarska zadruga v Zagrebu.
Pridite pokušat! Pridite pokušat!

Za gg. duhovnike!
Specijalen Strichkamarn za obleke, kamarn ali Adria za talarje, Marengo ali šetland za suknje, ter vse druge potrebščine priporočam v nakup **manufaktura Franc Dobovičnik, Celje**
Gg. duhovniki dobe »ngros cene!

Krojači pozor!
Sukno, kamgarne, koverkote, doublne, lodne in vse krojaške potrebščine kupite najceneje v ogromni tovarniški zalogi **Franc Dobovičnik, Celje**
Zahtevajte vzorce!

Za žene in neveste!
Poročne obleke, ter vse potrebno blago za balo, posteljino, odeje kupite v veliki izbiri najceneje pri **Franc Dobovičnik, Celje**
Oglejte si veliko zalogo!

Podpisana vljudno naznanja cenjenemu občinstvu,
da sva prevzela delikatesno trgovino in zajtrkovalnico od g. Franca Kurinčič v Mariboru

in začneva obratovati s 1. oktobrom t. l. ter prosiva za obilen obisk in dobrohotno naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem
Slavko in Josefina Fabjan
gostilna »Zupanc«, Rogatec

Izredna prilika!
Proda se 400 literski žgalni kotel in rotirna sesalka po zelo ugodni ceni. Žgalni kotel je zelo praktičen, ker je prenosen. Istotam se ceno proda veliko hrastovih sodov in kadi v različnih velikostih in en vagon suhih klanih dog iz hribovskega hrasta. Povpraša se pri D. MODIC, CELJE.

Ementaler „Sokol“
domači proizvod po švicarskem vzorcu pripravljen, v skatljah po 6 komadov.
Na velesesjmu paviljon »H« št. 478.
Pridite pokušat!

Proizvaja: Ljudevit Modly, tvornica sira, Končanica (Slavonija).
Pridite pokušat! Pridite pokušat!

Ljudska posojilnica v Celju
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
Cankarjeva ulica št. 4
(popreje pri Belem volu)

Obreštuje
brantne vloge po najvišji možni obrestni meri in je denar pri njej najvarneje naložen, ker jamčijo poleg rezerv in lastnih hiš vsi člani z vsem svojim premoženjem

Posojila in trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.
Hranilne vloge nad Din 52.000.000—

Cudovito nizke cene! Izbira velika!
Dvočlanska nova od Din 1000.— naprej.
Šivalni stroji od Din 1400.— naprej.
Otroški vozički od Din 240.— naprej. Motorji prav poceni.
Pred nakupom si oglejte zalogo. — Prodaja na obroke — Ceniki franko.
„TRIBUNA“, F. B. L.
Ljubljana, Karlovska cesta številka 4.

Večje število dobrih
zidarjev in težakov
(akordantov) dobi delo v Kokri nad Kranjem. — Hrano po lastni ceni na gradbi. — Dalje se išče večje število

zidarjev
za notranja dela v Ljubljani, ki bodo trajala do Novega leta. — Išče se tudi par predelavcev, bodočih polirjev. — Oglasiti se je v nedeljo dne 9. septembra od 10 do 12 dopoldne v Strelški ulici št. 33, oziroma od ponedeljka naprej v Kokri.

Rabimo za takoj
8 kamnosekov (štokerjev)
pri zgradbi mostu čez Kokro v Kranju. Slograd d. d. Ljubljana VII.

Tridesetletna izkušnja dokazuje, da so čaše in aparati znamke za vkuhanje najzanesljivejši in radi tega najcenejši.

Tovarniška zaloga **WECK** pri trdki
„FRUCTUS“, Ljubljana, Krekov trg 10/1.
Celje: Josip Jagodič. — Maribor: Karl Lotz.

Za staube
po znižanih cenah vsakovrstnih suh. TESAN IN ŽAGAN LES. Vsaka množina v zalogi. Žaganje, odpadki od lesa, drva. Dostava tudi na stavbo.
Fran šuštar lesna industrija in trgovina, parna žaga - LJUBLJANA, Dolenjska cesta številka 12.

L. MIKUŠ, Ljubljana
Mestni trg št. 15. Telefon št. 2282
Na malo! **Dežniki** Na veliko!
Ustanovljeno leta 1839

Ivan Mastnak
CELJE, Kralja Petra cesta 15
priporoča svojo veliko zalogo manufakturnega in konfekcijskega blaga po zelo nizkih cenah.

Za krojače! Nova, velika knjiga krojaštva
za samouke o prirojanju moških oblačil
A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ul. 7
Zahtevajte opis knjige!

Sedmi natis velike izdaje
Slovenska kuharica
Priredila S. M. Felicita Kalinšek
Vsestransko spopolnjena izdaja z mnogimi slikami v besedilu in 33 umetniškimi prilgami v naravnih barvah (193 barvanih slik). Elegatno vezana 160 Din.
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

„Spectrum“ d. d.
Inž. Kopista, Dubsky in Krstić
tvornica ogledal in brušenega stekla
Ljubljana VII
Medvedova ulica 38, telefon 343
Zagreb, Beograd, Osijek. Središnja: ZAGREB
Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm. ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah. kakor tudi brušene prozorne šipe. izbočene plošče, vstekljanje v med. Pina. navadna ogledala.

Sporočam
da sem opremil svoj valjni mlin z novimi modernimi stroji, ter prodam več dobro ohranjene mlinske oprave.
Ker sem za svojo žago namestil novo turbino, prodam dobro ohranjeno VREteno, ZOBNATO KOLESJE in 65 mm OS z ležišči od medenine. Cene so ugodne. Predmeti se ogledajo in določijo cena pri
JOZEFU OKORNU, Duplica pri Kamniku.

Opozorjamo na „Mali oglasnik“
v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki
Star mornar je prišel v neko gostilno ter si naročil čiste juhe. Cez dalj časa so mu juho prinesli, ki pa je bila mrzla in zelo slaba. »Kako pa pravite temu?« vpraša gostilničarja. »Juha,« odvrne ta. »Če je to juha,« je dejal mornar, »potem sem jaz celo življenje jadrar po njej, a še vedel nisem, da po juhi vozim.«

Tudi Vaša obleka
postane zopet kakor nova, ako pustite isto kemično čistiti, barvati, plisirati in likati v tovarni
Josip Reich
Ljubljana, Poljanski nasip 4—6.
Sprejemališče: Selenburgova ulica 3.
Izvršitev v 24 urah. — Postrežba točna. — Cene zmerne. Plisiranje najnovejših vzorcev.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 din. Najmanjši znesek 5 din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 din. Najmanjši znesek 10 din. Pristojbina za šifro 2 din. Vsak oglaševalec plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon številka 2328.

Službodobe

Sprejme se takoj proti proviz. zanesljiv in zmog. nakupovalec

za brzojavne droge, ki bi kupoval iste okrog Ljubljane in Rakeka ali po Gorenjski. - Ponudbe z navedbo kavicije pošljite na naslov Korošec Drag., trgov. z rudokopnim lešom, šmartno ob Paki (Gorenje št. 7).

Trgov. sotrudnika
ki je zmožen aranžiranja, sprejme modna trgovina v Ljubljani. Ponudbe na Poštni predal 92.

Več vezilj
ki so že izdelovale mašinsko obliko, se sprejme. - Prednost imajo oni, ki znajo tamburirati. - Ponudbe pod »Vezilja« na upravo Slovenca.

Učenko
za trgovino z mešaním blagom se išče na deželi. Krščanska vzgoja in poštenost, po možnosti iz poštene kmetijske hiše z dobrimi šol. pričevali. - Naslov pove upravo Slovenca pod »Dobra računarica št. 8435«.

Kuharica
zanesljiva, samostojna, z dobrimi pričev. in daljšimi službami, se pod zelo dobrimi pogoji takoj sprejme za večjo gostilno. - Naslov v ogl. odd. Slovenca pod št. 8414.

Vajenec
se sprejme v trgovino z usnjem. Biti mora priden in zdrav. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8447.

Prodajalko
dobro izurjeno v manufakturni in konfekcijski stroki, sprejemam za Ljubljano s 15. oktobrom. - Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobra moč 28«.

Viničar
s 5 do 6 delovnih moči
in dvema kravama se sprejme. - Maribor, Krčevina št. 168.

Služkinjo
za vsa hišna dela, tudi kuhanje, išče Kulterer, Cakovce.

Dva čevljarstva pomočnika
rabim in eno šteparico za trajno delo. Hrana in stanovanje preskrbljeno. - Ant. Mohorič, čevlj., Ljubno, p. Podnart.

Mizarski pomočnik
za stalno delo, dobro izveščen v pohištvenem mizarstvu, se takoj sprejme. Mrhar Ivan, št. Vid n. Ljubljano, Stanežiče.

Vajenec
za mesarsko obrt, krepkega fanta, sprejme Mat. Krušič, mesar, Novi Vodmat - Moste.

Vajenec
za kovaško obrt se sprejme. Franc Vrhovec, kovač, Ljubljana, Bohoričeva ul. 6.

Dekle
pošteno in snažno, staro 20-30 let, katere razume kuhati in opravljati tudi druga hišna dela, sprejme mestna hiša takoj. Predpogoji značajnosti in zmožnosti. Naslov pove uprava Slov. pod št. 8582.

Več dobrih zidarjev
se rabi za daljšo dobo v Ljubljani. - Naslov pove uprava Slov. pod št. 8573.

Dva čevljarstva pomočnika
sprejemam takoj. - Jos. Pogačar, Radomlje.

Snažnega dekleta

dobro vzgojenega, v starosti 15-17 let, se sprejme za posravljanje finih sob in k dvema otrokoma. - Naslov pove upr. Slovenca pod št. 8566.

Mizarski pomočnik

30 leten, samski, izveščen zlasti v pohištvi, išče stalnega mesta. Ponudbe na upravo pod »Vesten« št. 8546.

Vajenec

ki ima veselje do pekarske obrti, se išče. Vsa oskrba v hiši. Reflektira se samo na poštenost. Ponudbe na oglasni oddelček »Slovenca« pod »Vajenec« št. 8549.

Družabnik

se išče s koncesijo z mešanim blagom, brez kapitala. - Naslov pove uprava lista pod št. 8444.

Služkinja

katere zna šivati in bi opravljal domača dela v trgovski hiši, se sprejme. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8528.

Gospodična

s trgovsko šolo ali 1-2 razr. trg. akad. se sprejme kot začetnica v pisarno. Obširne ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Praktikantinja«.

Učenko

za strojno pletenje iščem. Hrana in stanovanje v hiši. Kodeljevo 246.

Vajenec

močan, zdrav, poštenih staršev, se sprejme za mesarsko in prekalniško obrt. Fr. Zalar, mesar in prekalničar, Ljubljana, za Bežigradom.

Služkinja

zmožna kuhati in ostalih hišnih del, poštena in pridna, dobi službo v ljubljanski trgovski hiši. Plača je ugodna. Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod št. 8561.

Kmečko dekle

pridno, pošteno, se sprejme, vajeno vseh hišnih in gospodarskih del, osobito snažnja in pranja, plača dobra, nastop takoj. Ponud. na naslov: Tončka Zaplotnik, trg. in gostilna, Križe na Gorenjskem

Čevljarstvo vajenec

se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Ignacij Učakar, čevlj., Maribor, Kodeljevo 249, Moste.

Močnega fanta

sprejemam za mesarskega vajenca. - Ponudbe na Brečelinik Alojzij, Ljubljana VII, Celovška 93.

Dobra kuharica

se išče za Zemun. Starost okoli 40 let. Dr. Sava Nedeljković, mestni fizik.

Trgovski sluga

trezen, pošten, priden, se išče, ki bi bil poraben za vsa hišna in zunanja dela ter bi znal in krmil tudi enega konja. - Nastop takoj. Ponudbe na naslov: Franc Zaplotnik, trgovina usnja, Križe na Gorenjskem.

Mizarski vajenec

se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. - Jakob Novak, Zbilje pri Medvodah.

Kot vajenka

v trgovino z meš. blagom išče mesta deklica z meš. šolo, stara 15 let. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8586.

Kot vajenka

v trgovino z meš. blagom išče mesta deklica z meš. šolo, stara 15 let. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8586.

Kot vajenka

v trgovino z meš. blagom išče mesta deklica z meš. šolo, stara 15 let. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8586.

Kovač

več let samostojen, s koncesijo, vsem malim orodjem, iščem mesta kot mojster, delovodja ali hišni kovač. Vuk Anton, Maribor, Podbrežje 17.

Prodajalka

s 3 razr. grem. šolo, poštena in pridna, išče mesto. Ponudbe pod »Marljiva« na upravo »Slov.«

Prodajalka

meš. stroke išče mesto. Ponudbe pod »Samostojna moč« na upravo »Slov.«

Pridno dekle

se išče k boljši družini z otroci. Lahko tudi začetnica. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8565.

Službo hišnika

išče mlad zakonski par z enim otrokom, ali kaj sličnega. - Ponudbe na oglasni oddelček Slovenca pod šifro »Inteligent« št. 6469.

Stalno službo

kot delavec ali hlapec h konjem, iščem; sem oženjen, star 33 let, pošten in trezen, vajen vsake vožnje, slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. - Nikolaj Rupič, Križ 18, pošta Komenda.

Pouk

Gospodična

sprejme v pouk iz francoske in nemščine - otroke in gospodične iz boljših družin. Mesečno 150 Din, 2 uri tedensko. Naslov v upravi lista pod št. 8337.

Instruktor

za dijake I. let. trg. akad. se sprejme. Prednost imajo dijaki višjih letnikov istega zavoda. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Stanovanje in jutrek«.

Diplomir. učiteljica

poučuje nemščino, francosčino, angleščino ter prevzame tudi korespondenco. - Selenburgova ul. 4, I. nadst.

Dijaki

Dva dijaka

se sprejmeta na hrano in stanovanje. Dobro nadzorstvo. - Razsvetljiva električna. V bližini realka, trg šola in tehn. sred. šola. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8350.

Dijakinjo

v dobro in vestno oskrbo iz boljših hiše sprejme dobra rodbina v Ljubljani. - Naslov v upravi Slovenca pod »Bleivšova« št. 8463.

2 ali 3 dijakinje

sprejemam na hrano in stanovanje. Soba zračna. - Helena Tome, Stari trg št. 24, pritrilje (dvorišče).

Stanovanja

obstoječe iz 4 velikih sob, predsobe, sobe za služkinjo, kopalnica in drugi pritliklin, se takoj odda v palači Vzaemne posojilnice na Miklošičevi cesti. Natančnejša pojasnila pri ravateljstvu med 8. in 14. uro dnevno.

Solčno sobo

lepo, z elektr. razsvetljavo, se odda gospodu. Naslov Emonska c. 25, levo.

Moderno stanovanje

obstoječe iz 4 velikih sob, predsobe, sobe za služkinjo, kopalnica in drugi pritliklin, se takoj odda v palači Vzaemne posojilnice na Miklošičevi cesti. Natančnejša pojasnila pri ravateljstvu med 8. in 14. uro dnevno.

Lepo sobo

tudi s hrano, za 2 dijakinji ali dijaka odda Šalehar, Vodovodna c. 206.

Kot sostanovalec

sprejemam uradnika ali potnika v novi hiši poleg šole v Sp. Šiški.

Stanovanje

sobo, kuhinjo s pritliklinami in shrambo se odda stranki brez otrok ali 2 uradnicama z oktobrom. Nasl. pove uprava »Slovenca« pod št. 8558.

Prazna soba

se odda na Gosposvetski cesti 4/II, levo.

Iščem stanovanje

s sobo in kuhinjo, najraje Poljanska ali Sv. Petra cesta. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8420.

Zasluzek

125 Din dnevno
zaslužijo takoj na roko vse osebe brez razlike za razpečanje najnovjšega predmeta, ki je nujno potreben vsakemu. Ponudbe s prilogo 2 Din znanke na upravo »Slovenca« pod »Takojšnji zaslužek«.

Srečen zakon

dosežete vsi, kateri se mislite poročiti, ker Vam se zraven preskrbimo do 20-40.000 Din pod tako lahkimi pogoji, da jih zamore izpolniti še tako reven. Za pojasnilo priložite 4 Din znanke na upravo Slov. v Mariboru pod »Srečna bodočnost«.

Posestva

Večji vrt

solčna lega, se odda v najem najraje trgovskemu vrtnarju. - Naslov v upravi pod št. 8402.

Tri lepe pisarn. sobe

v I. nadst. odda skupaj ali posamično z novembrom Pokojniški zavod v Ljubljani, Gledališka ulica št. 8.

Hišo-vilo

2 min. od mestne župne cerkve v Ljubljani, prodam. Ima 5 parketiranih sob, veliko verando, pritlikline, vodovod, elektriko in velik vrt. Stanovanje takoj. Naslov v upravi lista pod št. 8461.

Hiša z vrtom

novograjena, z večjo delavnico in mizar. orodjem, prav pripravno za obrtnika, posebno za mizarja, se vsled smrti lastnika po nizki ceni prodaja. Hiša se nahaja ob okraj. cesti Rimske Toplice-Lasko. Več se izve pri Francu Gabrček, Sv. Marijeta pri Rimskih Toplicah.

Lesene hiše

novogradnje od 15.000 Din dalje. Pojasnila: Kreditno-stavbna zadruga »Mojmir«, Maribor, Koroška 10. (Priložiti 3 znamke.)

Pletilno podjetje

delavnica s stroji in trgovina z galanterijskim blagom, dobro uvedeno, na prometnem kraju v centru mesta, se v celoti po primerni ceni prodaja. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8581.

Hiša

z lepim vrtom na prodaj. Kamnica št. 15 pri Mariboru.

Trgovska hiša

na prodaj. Nova vas, Bolenkova c. 7, p. Maribor.

Stavbišče

obširno, v Ljubljani, na prodaj. Na zelo lepem, prometnem prostoru. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 8544.

Stavbna parcela

427 m², napredaj. Kneževa ul. 38. Sp. Šiška.

Majhno hišico

na Gorenjskem kupi Koruš, Ljubljana, Prečna ulica 8.

Kmetijska hiša

z gospodarskim poslopijem in velikim, skoraj novim obokanim hlevom, oddaljeno pol ure od Ljubljane, pripravno za vsako obrt ali industrijo, se prodaja iz proste roke. Poleg navedenih stavb se lahko odda tudi 2 orala zemlje. - Ponudbe na upravo lista pod št. 8451.

Prodamo

Kopalne banje

in peči
klozeti in ližaki najceneje pri Fr. Stupici, železnina, Gosposvetska c. 1.

Slamo

rženo v povsemih (šopi) v vagonih, dobavi Kmetijska zadruga, Ptuj.

Skubljeno perje

kg 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priliko, dokler zaloga traja. Imam tudi beli puh kg 300 Din. L. Brozović, kem. čistilna perja, Zagreb, Ilica 82.

Radi selitve

prodam poceni: Kompletno kuhinjo in drugo pohištvo, slike originalne, trocevni radio-aparat itd. Knaflova ul. Gledališka baraka, nasproti vile Grobelnik.

Rabljeni avtomobile

osebne, medtem tudi malo vožene, 2, 4 in 6 sedežne tovorne ter motocikle solo in s priklopcem znanih znamk Vam nudim v največji izbiri O. ŽUZEK, Ljubljana, Tavčarjeva 11. - Prevzamem v komisijko prodajo rabljene avtomobile in motocikle.

Po jako ugodni ceni

se prodajo sledeči predmeti: kletnik iz trdega lesa, primeren za shrambo knjig, velik kovček iz mehkega lesa, otroška kočarja v dobrem stanju, stol za hojo otroka in beli glase čevlji št. 40. Naslov v upravi lista pod št. 8569.

Fotograf

Ernemann-Schiltz kamera, prodam. Goetz-Dogmar 1 : 4, 5. F = 75 mm, 4 1/2 x 6. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 4000.

Osem A. Ž. panjev

prodam koncem ajdove pašne s točilom in pritliklinami po ceni. - Omahen, Bela cerkev, Dolenjsko.

Pianino

se vredno prodaja. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 8588.

Vsakovrstno usnje

in čevlje
dobite po najnižjih dnevni cenah stalno v zalogi pri Petriču, Selsček 29, Begunje pri Rakeku.

Čebelnjak

s čebelami in panji se prodaja. Kamnica 15, pri Mariboru.

Salonsko garnituro

skoro popolnoma novo iz mahagonija, zelo elegantno, prodam. - Ponudbe pod »Salon št. 8583« upravi.

Stoječo uro

za jedilnico, z znanim angl. glasnim mehanizmom znamke Manchester, skoro popolnoma novo, prodam. - Ponudbe pod »Ura št. 8584« na upravo.

Deset novih oken

150 x 85 napredaj. M. Mišvelj, Vodmat 118, Zelena jama.

Proda se:

omara za obleko in dobro ohranjen otroški voziček na Rebrti št. 3/II, Ljubljana.

Motorno kolo BSA

12 Br-HP v dobrem stanju poceni prodam. Nasl. v upravi »Slovenca« pod št. 8497.

Pozor avtomobilisti in avtotaksi!

2 elegantna, nova avtomobila Studebaker, 6 cilindrska ter 1 eleganten nov 6 sedežen Adler avtomobil po zelo ugodni ceni ter pod jako ugod. dolgotrajnimi plačil. pogoji. - O. ŽUZEK, Ljubljana, Tavčarjeva 11.

Avto

v zelo dobrem stanju, pripraven za pekarsko, mesarsko, sodavničarsko obrt se prodaja po nizki ceni. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8556.

Omara

(Schublad) nizka iz trdega lesa, dobro ohranjena, se prodaja za Din 300.—. Sp. Šiška, Kneževa ul. 38.

Motorna kolesa

znamke BSA in Peugeot 3 in pol HP, skoraj nova, z električno lučjo, poceni prodam. Alojz Batelina, Črnuče pri Ljubljani.

Lovskega psa

3 leta starega, prodam. - Franc Birtič, Dobrova 30.

Pianino

skoraj nov, ceno napredaj. Naslov v upravi Slovenca pod št. 8466.

Kupino

seno

v balah, sladko in polsladko, kupim. Reflektiram le na vagonске dobave. - Ponudbe pod »Seno« na upravo Slov.

Jabolka!

Stalno kupujem vagonске množine jabolk za prešanje in iščem tudi stalne dobavitelje za lepo namizno sadje in krompir. Ponudbe z natančno označbo cene franco vagon na upravo pod »Vsako množino« 8479.

Železno posteljo

zložljivo, v dobrem stanju z žimnico, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Železnac«.

Bukova drva

suha in zdrava, kupim v vagonskih množinah za takojšnjo ali poznejšo dobavo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod Drva št. 8571.

Objave

Darujte

ZVITKE

(role) za računske stroje, ček in kontrolne zvitke za blagajne vseh sistemov, ima vedno in v vsaki količini v zalogi

LUD. BARAGA, LJUBLJANA,

Šelenburgova ulica 6/I.
Telefon štev. 2980

Učenci in učence prirobovalnega tečaja
Zasebnega krojnega učilišča, Ljubljana, Stari trg 19
pod vodstvom ravnatelja F. Polončnika.
Nov dnevi tečaj za zunanje se prične 12., večerni pa 17. IX.

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima stalno na zalogi po najnižjih cenah:

vseh vrst špecerijsko in kolonijalno blago, mlevske izdelke, poljedelske pridelke, krmila, mesne izdelke, bencin, cement, modro galico, žveplo, poljedelske stroje itd. — Priporoča zlasti za jesensko gnojenje Tomaževo žlindro, rudniški superfosfat.

Prodaja in kupuje seno in slamo, na razpolago drva in premog.

REDITNA ZADRUGA V MARIBORU

REG. POM. BLAG.
PALAČA POK. ZAVODA

IZPLAČA PO OSMIH MESECIH VSAKEMU ČLANU ZA SLUČAJ
POROKE ŽENITOVANJSKO DOTO IN TO V ZNESKU DINARJEV

20.000'—

PRISPEVKI SO NEZNATNI. ZADRUGA OMOGOČA VSAKOMUR
USTVARITI SI LASTNI DOM. ♥ ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

Novost za Ljubljano!

Šoferska šola

oblastv. koncesionirana, za poklicne šoferje, dame
in gospode. Teoretičen in praktičen pouk v vožnji.
Posebej tečaj za dame. Otvoritev 1. oktobra 1928.

Priglasitve in pojasnila daje

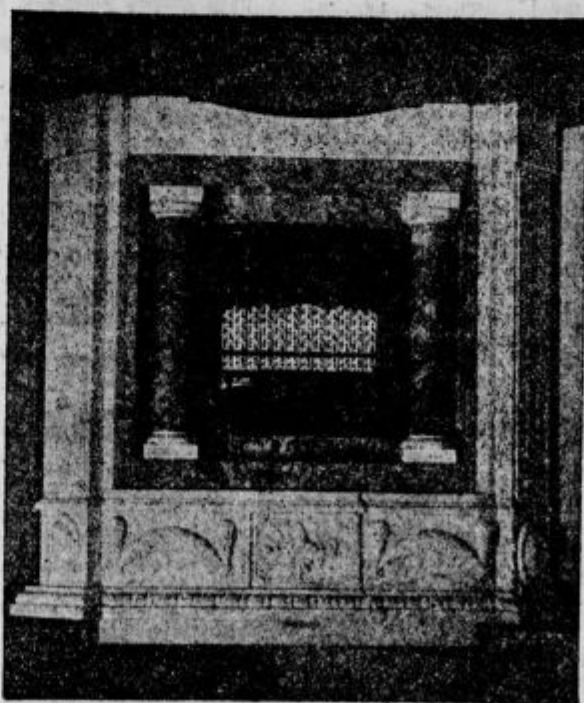
Šoferska šola K. Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. — Telefon 2236

KAMNOSEŠKA INDUSTRIJA

Ustanovljena leta 1860.

ALOJZIJ VODNIK

LJUBLJANA, poleg gl. kol.

Cerkvena umetna dela: altarji
prižnice, obhajilne mize itd.
Marmornate plošče za mobilije, elektromonterje
strojarje, trgovske pulite, mesnice, kopalnice, stopnišča in veže v vseh barvah.
Nagrobni spomeniki, mavzojeji, rodbinske grobnice, kapele
marmornati kamini za salone in elegantna stanovanja, kameniti iljaki za kuhinje.

Brez posebnega uazuanila.

Potrži žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem tužno vest, da je naš dragi oče, stari oče, tast in
stric, gospod

Filip Supančič

stavbenik in hišni posestnik

po dolgi in mučni bolezni v starosti 78 let v sredo, 6. t. m.
ob pol 9. zvečer v Gradcu v sanatoriju dr. Hansa za vedno
zatisnil oči.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v nedeljo, dne 9. t. m.
ob 3. popoldne iz hiše žalosti, Bleiweisova cesta 18, na pokopališče k Sv. Križu v rodbinsko grobnico.

Pokojnika priporočamo v tiho molitev.

V Ljubljani, dne 7. septembra 1928.

Žalujoči ostali.

Halo! RADIO BAR Halo!

Tricevni radioaparat
s finim nizkofrekvenčnim kondenzatorjem
in upornim ojačevalcem (Telefunkohm)
3 elektronke (Tungsram Barium)
Fillips (Telefunken)
Akumulator 18 amp., 4 volte
Anoda 90 volt »Zmaj«
Predsponska baterija, 10 volt »Zmaj«
Zvočnik »Telefunken« ali K. & S.
50 m antenske žice, 6 izolatorjev,
antensko sklepalo, dovodna žica, banane.

Aparat ne sprejema samo domžalske postaje v zvočniku
z nedosegljivo jakostjo in čistostjo, temveč tudi večino
boljših evropskih postaj.

Rekordna cena za vse skupaj

Din 1950'—

V zalogi detektorski aparati nedosegljive kakovosti, sprejemni
aparati lastnega izdelka, najmodernejšega sestava. Glavno
zastopstvo trdke F. Horny, Dunaj, za Neutrovox. Največja
zaloga Radio-potrebščin, največja strok. trdka Jugoslavije.

Plačilne ugodnosti!
Ljubljana, Mestni trg 5

RAZPIS

Pri gradbi občinskega vodovoda za Vič-Glince in Rožno
dolino se odda izkop in zasip vodovodnega jarka v skupni
dolžini 2970 m. Pogoji in ofertni pripomočki so razpoloženi
v občinski pisarni na Glincah v navadnih uradnih urah.
Ponudbe je vložiti do 20. septembra 1928 pri podpisnem
županstvu.

Županstvo občine Vič,
dne 28. avgusta 1928.

Župan: Petrovčič I. r.

Sanatorium Dr. Hansa

Graz, Körblergasse 42. Telefon 2352.

Edini zasebni zdravilni zavod
za vse operativne, notranje in
ženske bolezni, porodne slu-
čaje. — Moderno urejeno. —
Višinsko solnce. — Rentgen.
Diatermija. — Zdravniki po
svoji volji. — Cene zmerne.
— Prospekti na zahtevo. —

Inserirajte v „Slovincu“!

Dobro vpeljana železninska agentura
Novi Sad, poštni predal 29

išče zastopstva
dobro idočih

Slovenskih železninskih tovarn

za Srem, Vojvodino in Srbijo

SANATORIJ DR. SCARPATETTI

Wetzelsdorf pri Gradcu.

Telefon št. 5067.

Za živčno bolne, notranje bolezni in rekonvalescente. Odvaja (odteguje) alkoholne in živčne strupe. Zdravljenje malarije po metodi prof. Wagner-Jauregg. Psycho-analiza po Freudu. Dijetetične kure, terapija z mrzlo vodo in elektriko. Kure za odebele in shujšanje, zdravljenje reumatizma in protina.

★

Zmerne cene,
izborna prehrana in udobno stanovanje.
Prospekt se pošlje poštoobratno.

Pozor! Vinogradniki! Pozor!

Najboljši in najcenejši čuvaj vinogradov je alarmaparat sistem „GEKO“, katerega dobite po najnižji ceni samo pri puškariju

Josip Sternad

Maribor, Aleksandrova c. 18

Istovremeno priporočam svojo veliko zalogo lovske puške, samokresov, pištol, municije in vse druge lov. potrebščine

Prevzamejo se v popravilo v lastni delavnici vsa v puškarsko stroko spadajoča dela po najnižjih cenah

Kupim stalno vsako množino kostanjevega taninskega lesa**SMREKOVE SKORJE — CELE IN ZDROBLJENE,**

smrekove hmeljeve droge, rabljene, dobro ohranjene sode od strojnega in jedilnega olja po najvišjih cenah proti kreditivnemu plačilu.

FRANC OSET, SV. PETER V SAVINJSKI DOLINI.**Francoska linija — French Line Cie. Gle. Transatlantique**

Za Severno Ameriko in Kanado največji in najlepši brzoparniki
Južno Havre—Newyork samo **5 1/2 dni** čez morje
V Ameriko, Argentino, Chile, Uruguay vsak teden
iz Havre, Bordeaux in Marsilije:

**Cie. Chargeurs Réunis,
Sud-Atlantique,
Transport Maritimes.**

Izvrstna hrana, izborna postrežba,
vino brezplačno.

Vsa pojasnila daje brezplačno zastopnik

IVAN KRAKER, Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 35.

Dr. M. Slavič:

Na Sinaj

16

Pregledoval sem te častitljive priče božje besede v slovanskem jeziku, razne evangelije, apostole, trebnike, službenike, psalterije v cirilski pisavi. Najdalje sem se mudil pri najdragocenejšem spominku svoje ožje stroke v slovanskem jeziku pri glagolskem psalteriju, čigar izvirnik je nastal že v moravo-panski dobi starocerkvenoslovanskega pismenstva, prepis pa v XI. stoletju (Prim. R. Nachtigal, Starocerkvenoslovanski evhologij, Razprave II., str. 232). Rekel sem v šali knjižničarju, naj še na ta rokopis napiše: »Preklet na veke, kdor odnese knjigo. Amen!« Razumel je dovtip in rekel, da tega ni treba, ker dobro pazi nanj, saj se ga boja vsakemu ne pokaže, ki se zanima za slovanske rokopise. Mogoče da ga res čuvajo malo bolj, a seve samo radi tega, ker obiskovalci knjižnice popraščajo po njem in ga je še l. 1907 fotografiral prof. Benešević, na kar ga je Severjanov v prepisu v cirilici izdal l. 1922 v Petrogradu z naslovom: »Sinajskaja psaltir, glagoličeskij pamjatnik XI. veka.« A videti ni, da bi posebno pazili nanj, bojim se celo, da kdo ne podkuri ž njim. Ti slovanski rokopisi so, kakor sem že omenil, manj zavarovani kot drugi, kataloga ni o njih, v slabem stanju so, zlasti glagolski psalterij je v začetku zelo poškodovan, konec pa itak že manjka. Te dragocenosti bi morali dati, če že ne v tako krasno skatlo, kakor jo ima sirski Lewis-Kodeks, vsaj v platnice s trakovi. Zdaj pa sinajski glagolski psalterij lahko napravi na nepoučnega človeka vtis ničvredne stvari, ki se lahko vrže med staro šaro.

Od menihov ni pričakovati, da bi kaj storili. Najprej nimajo zdaj več sredstev. Nekdaj so dobivali iz Rusije dosti podpor. Saj je za pravoslavne to tudi sveta dežela. Kakor dajejo katoličani podpore za svoje samostane in zavode v sveti deželi, tako tudi pravoslavni za svoje. Boljševiška Rusija pa ne daje takih podpor, druge pravoslavne dežele pa niso va-

jene toliko darovati za skupne namene. Potem pa ti grški menihi tudi nimajo zmisla za znanstvene reči. Knjižničar Joakim je kazal sicer hvalevredno zanimanje, a ne smatra tega za svoj poklic. P. Nikola, ki je splošno izobražen in bi se lahko poglubil v te reči, pa je izstopil iz samostana. Zato ni pričakovati, da bi sinajski menihi kaj spremenili svoje naziranje. Misli se je že na to, da bi vso knjižnico prenesli v Kairo, kjer imajo Sinaiti lep samostan s krasnimi prostori. Tam bi se hitreje dobili menihi, ki bi se znanstveno bavili s knjižnico. Pa tudi drugi učenjaki bi jim lažje pomagali, kakor bi bilo to za znanstvo sploh velikega pomena, če bi bila ta knjižnica v Kairu. Toda med menihi samimi je nastal upor, nekoliko radi tega, ker ne marajo slavnega Sinaja oropati teh dragocenosti. Zato mora priti pomoč od zunaj. Za slovanske rokopise bi morali Slovani skrbeti. Sicer bo prišel zopet kak Nemec ali celo kaka Angležinja in bodo tuji kakor Grkom, Arabcem in Sircem še Slovanom naredili katalog vseh starocerkvenoslovanskih rokopisov s kratkimi opisi o njihovi vsebini, o času in kraju njih postanka itd., priskrbeli o najvažnejših fototipične in kritične izdaje ter znali spraviti vsaj glagolski psalterij na častno mesto v sinajski knjižnici. In Jugoslavlani ne bi bil poklicani na najzadnjem mestu za to delo, ki bi ga tem lažje izvršili, dokler je še p. Agapij, bitoljski rojak, ekonom v samostanu.

8. Pred »sinajsko goro«.

Pri svojem potovanju mi je šlo predvsem za to, da bi videl pustinje, oaze, taborišča Izraelcev, ki so 40 let hodili po teh krajih. Zlasti sinajsko goro z njeno okolico sem hotel spoznati, kjer se je izvršila tako slovesna proklamacija 10 božjih zapovedi (Prim. moj članek: Čigav je dekalog? »Čas« 1927/28, str. 73 do 85). Petdeseti dan po izhodu Izraelcev iz Egipta, po prvi Veliki noči, se je to zgodilo. Izraelci so vsako leto obhajali praznik izhoda iz Egipta ali Veliko noč, in 50. dan po Veliki noči so obhajali binokstni praznik v spomin zakonodaje na sinajski gori obenem z zahvalo za žrtev. Kristus je obhajal z apostoli Veliko

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

na ugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. Kredi ti v tekočem računu. Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Motvoz Grosuplje

uporabljati, znači:

**lahko in hitro delo
prihranek
sigurnost in
zadovoljnost odjemalcev**

Zahtevajte cene in vzorce zastoj in
franko

TOVARNA MOTVOZA IN VRVARNA D. D., GROSUPLJE

pri Ljubljani

VACLAV SCHRAMM**LASTNA IZDELOVALNICA GODBENIH INSTRUMENTOV**

Specialna trgovina za
godala vseh vrst in
godalnih potrebščin,
strun itd.

Popravila vseh vrst godal se izvršujejo točno strogo strokovnjsko in poceni

SPECIJALIST ZA MEDENA GODBENA GLASBILAlastna izdelovalnica **CELJE, KRALJA PETRA CESTA 14****Dijaškim roditeljem, zasebnim in rednim dijakom srednjih šol!**

Profesorji zasebne šole »HAJDUKOVIČ« so zaključili letni tečaj z odličnim uspehom in pričeli vpis za novi tečaj (januarski rok). V tej šoli, katere deluje preko 30 let, se jamči vsakemu dijaku za uspeh, ker delujejo najposobnejši in najizkušenejši profesorji. V šoli obstoje sledeči tečaji:

1. Za **privatne učence-ke**, ki žele polagati privatno gimnazijske razrede kot tudi V. T. I. (maturu). V enem tečaju (ki traja 4—5 mesecev) morejo završiti dva ali več razredov gimnazije.
2. Za **redne učence-ke** državnih gimnazij, ki morajo ponavljati razred ali so izključeni iz državne gimnazije po kateremkoli členu zakona o srednjih šolah. Ti morejo z gotovostjo, v tej šoli, nadoknaditi izgubljena leta v zelo kratkem času in nato nadaljevati šolanje v državni gimnaziji.
3. Za **učence-ke** državnih gimnazij, ki bi hoteli, da prej izvrše šolo. To morejo gotovo doseči v tej šoli.
4. Za **učence-ke**, kateri žele, da vstopijo čez leto dni v Vojno akademijo. Ti učenci dobe poleg priprave iz razredov, kateri jim manjkajo za vstop v Vojno akademijo, pripravo tudi iz gradiva za sprejemni izpit.
5. Za **učence-ke**, kateri žele, da pridejo iz raznih strokovnih šol v gimnazijo, kot tudi za one, ki imajo razne dopolnilne izpite.
6. Za **uradnike, trgovce, obrtnike in delavce**, katerim je potrebna gimnazijska izobrazba. Morejo v enem tečaju završiti po dva in več razredov in na ta način si osigurati bodočnost. Ti učenci se morejo izobraziti tudi po dopisnih predavanjih, ne da bi opustili svoj kraj stanovanja in službo. Takim učencem-kam se pošiljajo prevodi iz vseh jezikov s slovničnimi in sintaktičnimi pojasnili, dovršene in pojasnjene matematične in geometrične naloge, predavanja iz ostalih predmetov itd.

Roditelji, ako želite, da vaše dete sigurno položi razred, za katerega se pripravljate, vpišite ga takoj v to šolo. Ne dovolite, da vam je trud, stroški in čas zaman, s tem, da daste dete v vzgojo boževkam.

Ta šola je za to leto angažirala 20 najboljših profesorjev, katerih delo in sposobnost garantira za uspeh dijakov, s katerim delujejo.

Pogoji so zelo povoljni. Siromašni učenci uživajo velik popust. Predavanja so dnevna in večerna. Večerna so za slušatelje, ki so čez dan zaposleni in ne morejo posecati dneva predavanja. Delo traja po 4—6 ur dnevno. Za učence-ke iz notranosti obstoji penzijeat pod strogim nadzorom profesorjev.

Predavanja se prične 15. septembra t. l.

Podrobna pojasnila daje in vrši vpis vsak dan

D. POPOVIČ, Njeguševa 47 (pri »Slaviji«), Beograd. Tel. 16-63.

noč in 50. dan potem je bil binokstni praznik. Na sinajski gori je Gospod napisal zapovedi na kamenitih tablah, na sionski gori pa jih je sv. Duh po odrešilnem delu Gospodovem zapisal v človeška srca. Prerok Jeremija je napovedal takole: »Glej, dnevi pridejo, govori Gospod, in naredil bom z Izraelovo hišo in z Judovo hišo novo zavezo, ne take zaveze, kakršno sem bil naredil z njih očeti takrat, ko sem jih bil za roko prijel, da sem jih izpeljal iz egiptске dežele ..., ampak taka bo zaveza, ki jo bom naredil z Izraelovo hišo po teh dneh, govori Gospod: Dal jim bom svojo postavo v njih osrčje, in v njih srce jo bom zapisal, in boja jim Bog, oni pa bodo moje ljudstvo.« (Jer. 31, 31—33).

Goro prve binokstne zakonodaje sem hotel natančno spoznati in na tej gori obhajati svoj krščanski binokstni praznik.

Po tem, kar sem obletel sinajske okolice peš in na kameli, mi je bilo jasno, da gore božjih zapovedi ni iskati izven Sinajskega polotoka, n. pr. v Ožebel Araf-u, 25 km južno od »Ain Kades«, ali v gorovju Seir-u, vzhodno od elanitskega morskega zaliva. Pač resna konkurenta za to čast sta le dve gori, Sinaj ob samostanu sv. Katarine in gora Serbal, kakih 35 km severno od prve. Neopretrgane judovske tradicije za to ni, katera gora je mišljena. Krščanska poročila so tudi netočna. Strokovnjaki se vsled tega cepijo v dva tabora; nekateri, kakor Lepsius, Hogg, Ebers so za Serbal, večina pa je za goro ob samostanu sv. Katarine. Za te zadnje goro bolj govorijo izrazi, ki so v sv. pismu o gori zakonodaje, in pa nekatere druge okoliščine. Tako je Serbal 2052 m nad morjem, a nad dolino Feiran, od koder je pristop, se dviga 1452, tako da pride turist po naporni poti v 5 urah na vrh, in zopet v 5 urah v dolino. To je torej celodnevna težka tura. Sv. pismo pa govori, da je Mojzes hodil večkrat na goro. To mu je bilo — staremu možu — veliko lažje pri samostanski gori, ki je sicer višja, 2223 m nad morjem, a je nad samostansko dolino samo okrog 700 m, tako da se iz te doline na vrh lahko pride v eni in pol uri.

LUDBSKA KNJIZNICA, iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 23 zvezki:
A. Sheehan, Nodlag, Povest trškega dekleta, 24 Din. — 24 zvezek: A. Marby,
Hanka, Lufko-erška povest, 22 Din. — 25 zvezek: Haggard, Hiti veselj,
Montezuma, 32 Din. — 26 Din. — 27 zvezek: Haggard, Hiti veselj, 14 Din.
vez 22 Din. — 27 zvezek: Pregled, Otročji solica, 24 Din. — 28 Din.

TVORNICA KEM. IN OIL. BARV LAKOV, PIRNEŽA IN STERILIZACIJSKA DRUŽBA Z. OZ. LJUBLJANA

ORIENT

LAKI, TERPENTINI, STROJNO OIL, UMETNIŠKE BARVE, PRAŠNO OIL, PIRNEŽ, COPICI, SOLSKE BARVE, DUNE BARVE, BRISTNE OILNATE BARVE

PRODAJALNA DUNAJSKA C. 14 LJUBLJANA

POLEGTRGOVINA SCHNEIDER & VEROVŠEK

PRVOVRSTNI MATERIAL - NIZKE CENE!!

Razpis

Ljubljanski oblastni odbor razpisuje prevzem zgradbe nove lužalne lope pred glavnim poslopjem zdravilišča na Golniku, ki se bo oddala konkurenčnim potom najugodnejšemu ponudniku.

Potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki se dobivajo pri oddelku za zdravstvo oblastnega odbora v Ljubljani, Šentpeterska vojašnica, I. nadstr., soba št. 2.

Tozadevne pravilno kolkovane in zapečatenе ponudbe je poslati gori omenjenemu oddelku najkasneje do 15. septembra 1928 do 10 dopoldne. Pozneje oddane ponudbe se ne bodo obravnavale.

Za predsednika oblastnega odbora:
Dr. Anton Breclj.

Odda se modna trgovina

stara, dobro vpeljana, z lepimi in prostornimi lokali, v Ljubljani, v sredi mesta, pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na upravo pod 'Ugodna prilika'.

Strojniki

trezen in marljiv, strokovnjak, izvežban za stroje »Lanz«, se sprejme na stalno celoletno službo. — Ponudbe:

HARTNER — Murska Sobota.

L. Mikuš - Ljubljana

priporoča svojo zalogo dežnikov, solnčnikov in sprehajalnih palic

Popravila točno in solidno

Poslovne prostore

porabne za trgovino, obrtno delavnico ali slično, obstoječe iz dveh odnosno treh lepih lokalov v prizemlju, z vsemi pritliklinami v novi hiši sredi trga LITJA, oddam v najem.

Ing. P. KOBLER — Litija.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema vloge | Daje posojila | Izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle

Obrestuje vloge po 6% in 7½%

Podpisana vljudno naznanja cenj. občinstvu, da je pričela z

gostilniškim obratom

v povsem renoirani lastni hiši.

Točila se bodo pristna štajerska, dolenska in dalmatinska vina; dnevno sveže pivo; topla in mrzla jedila vedno na razpolago.

Za trgovske potnike 10% popusta!

V nedeljo dne 16. septembra igra delavska godba.

Za obilen obisk se najljubšeje priporoča

Kristina Tobovc, Trbovlje.

Najnovejša analiza protinikotina - Bonikot

Uspeh preiskave:

PREDMET: Originalni zavoj 6 steklenic Bonikot preparata, a 10 g vsebine.

DOŠLO: dne 7. julija 1928.

1. Učinek na »Vardar« cigarete.

V dimu od 100 g cigaret je povprečno nikotina 0.707 g

V dimu od 100 g cigaret, vsaka preparirana z dvema kapljicama Bonikot 0.166 g

preparata, je povprečno Uničen nikotin 0.541 g

to je 76,5% od celotnega.

2. Učinek na »Zeta« cigarete.

V dimu od 100 g cigaret je povprečno nikotina 0.516 g

V dimu od 100 g cigaret, vsaka preparirana z dvema kapljicama Bonikot 0.192 g

preparata, je povprečno Uničen nikotin 0.324 g

to je 62,8% od celotnega.

Duh in aroma prepariranih cigaret je popolnoma enak onemu neprepariranih.

Ljubljana, dne 27. avgusta 1928.

Predstojnik kemič. inštituta univerze Ljubljana
Univ. prof. dr. M. SAMEC.

Najboljše

kolo Gritzner

vam priporočamo po nižani ceni ter najboljši

Dubied

pletalni stroj samo pri

Josip Petelinc Ljubljana

Ob vodi poleg Prešernovega spomenika — Telefon 2913.

Za časa velesejma
Paviljon H. I. prostor levo

Ugodna prilika!

Odda se v zakup

gospodar. kompleks

nad 9600 m² v Ljubljani. — Pripravno za vsake vrste podjetje. Velika zidana delavnica, več skladišč in šup. Dobi se takoj, — Interesenti dobe pojasnila pri upravi »Slovenca« pod št. 8519.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Zahtevajte CENOVNIK s 1000 brezplačnimi slikami

A. KIFFMANN, Maribor št. 40 b

pri švicarski tvornici ur. Lastno izdelovanje okrovi in sestavljanje ur (remontaža).

Din 49—

ura na sidro (ankerica) nekoliko boljše izvršitve 65-3letno jamstvo. Ure: Omega, Doxa in druge znamke cenejše nego druge.

Din 64—

z enim zvonom, z 2 zvonom Din 68—, 3letno jamstvo. Pošljamo po povzetju. Za neodgovorjajoče vrnem denar nazaj.

Ceneje kot pri

RAZPRODAJAH

se dobi usakovrsno manufakturno blago samo pri

IRPIN, MARIBOR. Glavni trg štev. 17.

LUTZOVE PEČI

in

PEČ »MONOLIT«

ING. GUZELJ

Ljubljana VII., Jernejeva cesta 5.

Ravnatelj Volthove male turbine in Konz-ovi elektromotorji. — Telefon 3232.

KALVARIJA

Dosedaj največja gledališka predstava na prostem. Matičičeva bojna igra se vprizori dne 8. in 9. sept. vsakokrat ob 8 zvečer na Kodeljevem na prostem. Predprodaja vstopnic pri »Orient«, Dunajska 14.

Zadružna gospodarska banka d.d.

Brzoiav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000—, vloge nad Din 300.000.000—

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2½% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo srečk Državne razredne loterije.